

STUDIUM A ŽIVOT V ČESKÉ REPUBLICE POHLEDEM ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ

ZPRÁVA Z VÝZKUMU
NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

**STUDIUM A ŽIVOT
V ČESKÉ REPUBLICE POHLEDEM
ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ**
ZPRÁVA Z VÝZKUMU
NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

OBSAH

I. ÚVOD	4
Zaměření šetření	7
Zahraniční studenti na českých vysokých školách	9
II. METODY A ANALYTICKÝ POSTUP	16
Třídící kritéria	19
III. CHARAKTERISTIKY RESPONDENTŮ	22
IV. PROPAGACE ČESKÉ REPUBLIKY A ČESKÉHO VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V ZAHRA NIČÍ	38
Důvody pro studium v České republice	40
Rozhodnutí studovat v České republice	52
Informovanost o studiu v České republice	54
Důvody pro výběr vysoké školy	60
Shrnutí	67
V. PODPORA ZAHRA NIČNÍCH STUDENTŮ PŘED PŘÍJEZDEM	68
Proces přijímacího řízení	70
Víza a proces jejich vyřizování	74
Uznávání předchozího vzdělání	77
Komunikace s institucemi	78
Shrnutí	79
VI. KVALITA STUDIJNÍCH PROGRAMŮ NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH	80
Hodnocení studijních programů na vysokých školách	82
Výukové metody	85
Spokojenost s kvalitou výuky	86
Zhodnocení volby studia	89
Doporučení studia v České republice druhým	92
Shrnutí	94

VII. SLUŽBY A ŽIVOTNÍ PODMÍNKY	96
Hodnocení služeb na vysoké škole	98
Buddy program	101
Bydlení během studia	104
Kvalita služeb v České republice	107
Práce při studiu	108
Začlenění do místní komunity	109
Plány do budoucna	114
Shrnutí	121
VIII. ZÁVĚREČNÉ KOMENTÁŘE A VZKAZY STUDENTŮ	122
IX. REGIONÁLNÍ ROZDÍLY	126
Slovensko	128
Rusko	129
Východní a jihovýchodní Evropa	129
Evropská unie – západní Evropa a ESVO	130
Evropská unie – východní Evropa	131
Jižní a jihovýchodní Asie	131
Střední Asie	132
Střední východ	133
Východní Asie	133
Afrika	134
Latinská Amerika	135
Severní Amerika	135
X. SHRUTÍ A ZÁVĚRY	138
Hlavní zjištění: Propagace České republiky a českého vysokého školství v zahraničí	140
Hlavní zjištění: Podpora zahraničních studentů před příjezdem	141
Hlavní zjištění: Kvalita studijních programů na českých vysokých školách	142
Hlavní zjištění: Služby a životní podmínky	143
XI. SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ	146

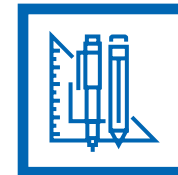
ÚVOD

Zaměření šetření

7

Zahraníční studenti na českých
vysokých školách

9

Tato národní zpráva prezentuje výsledky dotazníkového šetření realizovaného na konci roku 2019, jehož cílem bylo **vyhodnotit propagační aktivity České republiky jako studijní destinace, sledovat kvalitu studijních programů a dostupnost podpůrných služeb ze strany vysokých škol, a zlepšit tak podmínky pro studium zahraničních studentů v České republice**. Průzkum byl uskutečněn Domem zahraniční spolupráce (DZS) ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT) a vysokými školami v rámci implementace Akčního plánu Inovační strategie České republiky 2019–2030 pro oblast polytechnického vzdělávání a v souladu s **Prioritním cílem 3: Internacionalizace v Plánu realizace Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol pro rok 2020¹**.

Ačkoliv řada českých vysokých škol podobné průzkumy mezi zahraničními studenty celých studijních programů již provádí, na národní úrovni se šetření tohoto zaměření a rozsahu uskutečnilo až nyní. **Jedná se tedy o unikátní materiál, který poprvé komplexně mapuje situaci zahraničních studentů na českých vysokých školách**. Tento jedinečný dokument může pomoci při tvorbě politiky, strategií a postupů v oblasti nábory, přijímání, udržování a uplatnění zahraničních studentů jak na národní, tak i na institucionální úrovni. Výsledky studie proto slouží jako podklad pro **Strategický záměr MŠMT pro oblast vysokých škol od roku 2021** a na ni navazující **Strategii internacionalizace vysokého školství od roku 2021** a pro přípravu **strategických záměrů a strategií internacionalizace jednotlivých vysokých škol**.

Závěry z šetření budou také využity pro zhodnocení a plánování dalších propagačních aktivit v rámci národní iniciativy **Study in the Czech Republic**, kterou koordinuje DZS a jejímž cílem je představit zahraničním studentům nabídku vysokoškolského studia v České republice a podpořit české vysoké školy v jejich mezinárodních aktivitách. Mezi aktivity realizované v rámci Study in the Czech Republic patří mimo jiné správa webové stránky www.studyin.cz s interaktivním portálem studijních programů vysokých škol, účast na zahraničních veletrzích vysokoškolského vzdělávání, propagace prostřednictvím sociálních sítí a online akcí či spolupráce se studentskými ambasadory.

^{1/} Zdroj: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/dlouhodobyzamer>

ZAMĚŘENÍ ŠETŘENÍ

Prostřednictvím vysokých škol byli formou **online dotazníku osloveni zahraniční studenti aktuálně studující v prezenční formě studia ve všech stupních, tj. bakalářském, magisterském i doktorském, a to jak v českém, tak i v anglickém jazyce**. Sběr dat probíhal od 15. listopadu 2019 do 27. ledna 2020 a podařilo se získat data z celkem 55 vysokých škol, z toho 26 veřejných, 28 soukromých a jedné státní. Vyhodnocení dat z šetření proběhlo v prvním čtvrtletí roku 2020.

Obsahově se šetření zaměřilo na čtyři základní oblasti. První dvě kopírují cestu zahraničního studenta na českou vysokoškolskou instituci, a zaměřují se tedy na tu část, kterou student absolvuje před nástupem na vysokou školu. Tyto části tak mapují **propagační aktivity** v rámci takzvaného enrollment funnel². Druhé dvě části se soustřeďují na **hodnocení studijních a sociálních aspektů pobytu zahraničních studentů** v České republice, respektive podporu ze strany vysokých škol v těchto oblastech.

První oblast se zaměřila na způsob, jakým se zahraniční student o možnostech studia v České republice dozvídá a jakým způsobem se o studiu na české vysoké škole rozhoduje. Tato oblast přináší zásadní informace pro rozhodování o výběru a nastavení způsobů propagace. Ta v současné době běží po národní linii v rámci iniciativy **Study in the Czech Republic**, dále v rámci **konsorcií škol**, jako je například Study in Prague, nebo v rámci **individuálních propagačních aktivit** každé jednotlivé vysoké školy.

Druhá oblast cílí na podporu zahraničních studentů, kteří se již rozhodli v České republice studovat a nyní musejí zvládnout **procedury, které s nástupem na českou vysokou školu souvisejí**, jako je přijímací řízení, uznání předchozího vzdělání či vízový proces. Pro tuto část je typické, že se jedná o dlouhodobě systémově nastavené procedury navázané na zákony, vyhlášky, metodické pokyny či směrnice. Další charakteristikou pro tuto oblast je fakt, že v některých částech přesahují rozměr nejen samotné vysoké školy, ale i samotnou oblast vysokého školství, a jedná se tedy o oblast mezirezortní, zvláště v oblasti víz.

Třetí oblast sleduje vnímání **kvality samotného studia**, tedy zda splňuje očekávání, se kterým zahraniční student na českou vysokou školu přišel. Důležitou otázkou je rovněž to, zda studium zohledňuje specifické potřeby zahraničních studentů, ať už se jedná o otázku jazyka výuky, studijních materiálů, nebo kulturních odlišností.

^{2/} Zdroj: <https://www.stonybrook.edu/commcms/erm/about/process.php>

Ve čtvrté oblasti se šetření soustřeďuje na otázky **životních a sociálních potřeb zahraničních studentů a na podmínky, které pro tyto studenty vytvářejí vysoké školy**. Ty musejí brát v úvahu, že potřeby zahraničních studentů se částečně liší od studentů domácích. Zahraniční studenti přicházejí do cizí země, kde jim kromě jazyka chybějí rovněž sociální vazby a zázemí, které mají běžně vybudované studenti domácí, a také znalost prostředí a psaných i nepsaných pravidel a postupů. Velkým tématem je proto začlenění zahraničních studentů do komunity studentů a české společnosti jako celku. Kromě sociálních faktorů se šetření zaměřovalo i na důležité faktory ekonomické, jako jsou otázky bydlení a práce.

Z podstaty věci je zřejmé, že studenti z různých zemí a regionů budou situaci reflektovat různě, protože jejich odpovědi budou odrážet vzdělávací systém, ekonomickou, sociální a kulturní situaci domovské země, ale také nastavení procesů v té které zemi, ať už se jedná o vnitřní procedury, nebo přístup České republiky k této zemi, například v oblasti víz či uznávání studia. Významnou roli hraje vnímání České republiky a jejího vysokého školství a institucí a rovněž očekávání, která studenti se studiem v České republice spojují a která jsou nebo nejsou naplněna, zvláště v porovnání s vnímáním a očekáváním, která spojují se studiem v zemi domovské nebo zemi, která pro studenty slouží jako měřítko kvality.

I proto je součástí zprávy také kapitola věnující se **regionálním rozdílům**. Konkrétní regiony jsou často z hlediska zastoupení reprezentovány několika nejvýznamnějšími zeměmi a spíše odrážejí postoj studentů v těchto zemích, ovšem i tento vzorek je užitečný pro přenesení výsledků šetření na regionální úroveň, a to z důvodů podobnosti zemí a chování studentů v rámci těchto regionů.

ZAHRANIČNÍ STUDENTI NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Pro pochopení souvislostí výsledků šetření je vhodné na úvod představit také základní statistické údaje o zahraničních studentech. V České republice je za zahraničního studenta považován student, který má jiné občanství než české. Níže uvedené statistické údaje podle Sdružených informací matrik studentů (SIMS)³ zahrnují pouze zahraniční studenty zapsané do studijních programů v českém či jiném jazyce na českých vysokých školách, zahraniční studenti přijíždějící v mobilitních programech na studijní pobyty nejsou do těchto statistik zahrnuti.

V České republice studovalo k 31. 12. 2019 v celých programech vedoucích k získání titulu na českých vysokých školách **46 534 zahraničních studentů**. Z celkového počtu studentů českých vysokých škol, který ke stejnému datu činil 288 915, tak představovali **16,1 procenta**.

Téměř 88 procent studentů z jiných zemí studovalo na veřejných školách a 12 procent na školách soukromých.

^{3/} Zdroj: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/sims-sdruzene-informace-matrik-studentu-1>

Tabulka 1:**Veřejné vysoké školy s největšími počty zahraničních studentů (nad 1000 studentů)**

Název instituce	Počet zahraničních studentů
Univerzita Karlova	9 021
Masarykova univerzita	6 775
Vysoké učení technické v Brně	4 006
Česká zemědělská univerzita v Praze	3 473
Vysoká škola ekonomická v Praze	3 412
České vysoké učení technické v Praze	3 102
Univerzita Palackého v Olomouci	2 104
Mendelova univerzita v Brně	1 611
Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava	1 056

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2019

Tabulka 2:**Soukromé vysoké školy s největšími počty zahraničních studentů (nad 500 studentů)**

Název instituce	Počet zahraničních studentů
Vysoká škola finanční a správní	962
Metropolitní univerzita Praha	679

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2019

Tabulka 3:**Rozdělení zahraničních studentů podle formy studia**

Forma studia	Počet zahraničních studentů	Procentní podíl
Prezenční studium	42 039	90,5%
Kombinované studium	4 522	9,7%

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2019

Tabulka 4:**Rozdělení zahraničních studentů podle typu studijního programu**

Typ studijního programu	Počet zahraničních studentů	Procentní podíl
Bakalářský studijní program	22 918	49,3%
Magisterský studijní program v délce 4 až 6 let	7 432	16,0%
Magisterský studijní program v délce 1 až 3 roky (navazující)	11 619	25,0%
Doktorský studijní program	4 696	10,1%

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2019

Počet zahraničních vysokoškolských studentů v České republice roste po celou dobu, co jej statistiky SIMS sledují, tj. od roku 2000. S klesajícím počtem vysokoškoláků s českým občanstvím způsobeným demografickým vývojem roste také podíl zahraničních studentů na celkovém počtu studujících. Od roku 2011, kdy počty českých studentů začaly poprvé postupně klesat, se zvýšil o 6,2 procentního bodu.

Rozdělíme-li zahraniční studenty podle země původu, **největší zastoupení mají dlouhodobě studenti ze Slovenské republiky**. K 31. 12. 2019 jich v České republice studovalo 21 105, což představovalo podíl **45,4 procenta** na celkovém počtu zahraničních studentů. Ovšem podobně jako klesá počet českých studentů, snižuje se počet slovenských studentů, a to již od roku 2012. Stále ale tvoří největší skupinu zahraničních studentů, a výrazně tak ovlivňují statistiky. Slovenští studenti jsou ovšem specifickou skupinou kvůli historickému vývoji, kulturní blízkosti a neexistující jazykové bariéře, protože mohou studovat ve svém rodném jazyce. V řadě aspektů se tedy chovají jako studenti čeští, a proto je na ně při posuzování statistik a průzkumů třeba brát zvláštní zřetel, případně je vyčleňovat do zvláštní skupiny, aby svou vahou a specifickým postavením nezkrášlovali výstupy a z nich vyplývající důležité informace o postojích a chování zahraničních studentů z jiných zemí.

Další výraznou skupinou zahraničních studentů tvoří **studenti ze zemí bývalého Sovětského svazu**, a to hlavně z Ruska, Ukrajiny, Kazachstánu a Běloruska. Tyto země obsazují po Slovensku druhou, třetí, čtvrtou a sedmou příčku v pořadí zemí. Celkem tak studenti jenom z těchto zemí bývalého Sovětského svazu tvoří **27,2 procenta** zahraničních studentů českých vysokých škol a jejich absolutní a relativní podíl v posledních letech stále výrazně narůstá, přičemž nejrychlejší růst se týká studentů z Ukrajiny. Počet ukrajinských studentů se meziročně zvýšil o 8,2 procenta a 64,6 procenta za posledních pět let.

Tabulka 5:
Počet zahraničních studentů z nejvíce zastoupených zemí bývalého SSSR

Země	Počet studentů	Procentní podíl
Rusko	6 221	13,4 %
Ukrajina	3 622	7,8 %
Kazachstán	1 970	4,2 %

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2019

Dalšími státy s více než 200 studenty v pořadí podle počtu studentů k 31. 12. 2019 jsou Indie, Německo, Čína, Itálie, Velká Británie, Vietnam, Spojené státy, Izrael, Írán, Polsko, Turecko, Ázerbájdžán, Portugalsko, Uzbekistán, Srbsko a Norsko. Z většiny těchto zemí zaznamenává Česká republika nárůst počtu studentů, a to někdy velmi výrazný, počty studentů z některých zemí ovšem klesají.

Tabulka 6:
Procentní změny počtu zahraničních studentů z nejvíce zastoupených zemí za posledních pět let

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2019

Země	Meziroční procentní změna	Procentní změna za 5 let
Čína	34,6 %	394,0 %
Írán	23,1 %	311,9 %
Indie	17,9 %	299,2 %
Turecko	12,4 %	195,9 %
Izrael	8,2 %	121,0 %
Itálie	16,7 %	119,8 %
Spojené státy	11,5 %	83,4 %
Německo	5,9 %	81,0 %
Uzbekistán	3,3 %	67,3 %
Ukrajina	8,2 %	64,5 %
Kazachstán	7,5 %	38,4 %
Srbsko	13,3 %	31,5 %
Bělorusko	7,6 %	30,1 %
Ázerbájdžán	7,5 %	29,7 %
Rusko	7,6 %	19,5 %
Velká Británie	-9,5 %	-5,4 %
Polsko	-5,7 %	-6,0 %
Portugalsko	-8,6 %	-32,7 %
Norsko	-17,4 %	-44,6 %
Vietnam	-17,7 %	-46,6 %

Co se týká oborového zaměření, které zahraniční studenti na českých vysokých školách nejčastěji studují, mezi nejoblíbenější patří **ekonomické, zdravotnické a technické (včetně ICT) obory**, jak ukazuje tabulka č. 7.

Tabulka 7:

Rozložení zahraničních studentů podle oborového zaměření studijních programů v souladu s Klasifikací oborů vzdělání CZ-ISCED-F 2013⁴

První úroveň ISCED – široce vymezené obory	Počet zahraničních studentů
Obchod, administrativa a právo (ISCED 04)	9 703
Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky (ISCED 09)	8 366
Technika, výroba a stavebnictví (ISCED 07)	6 173
Informační a komunikační technologie (ISCED 06)	5 512
Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy (ISCED 03)	4 983
Umění a humanitní vědy (ISCED 02)	4 278
Přírodní vědy, matematika a statistika (ISCED 05)	3 759
Služby (ISCED 010)	1 671
Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství (ISCED 08)	1 541
Vzdělávání a chov zvířat (ISCED 01)	788

^{4/} Zdroj: https://www.czso.cz/documents/10180/37519282/cz_isced_f_metodika.pdf/fa192327-9b96-425c-9e19-a87a8cb2a06f?version=1.0

Druhá úroveň ISCED – úzce vymezené obory (prvních 10)	Počet zahraničních studentů
Zdravotní péče (ISCED 091)	8 129
Obchod a administrativa (ISCED 041)	6 079
Společenské vědy a vědy o lidském chování (ISCED 031)	4 244
Informační a komunikační technologie (ISCED 061)	4 224
Interdisciplinární programy a kvalifikace zahrnující obchod, administrativu a právo (ISCED 048)	3 175
Inženýrství a strojírenství (ISCED 071)	3 166
Umění (ISCED 021)	1 683
Architektura a stavebnictví (ISCED 073)	1 665
Biologické a příbuzné vědy (ISCED 051)	1 565

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2019

METODY A ANALYTICKÝ POSTUP

Třídící kritéria

19

Pokladovým materiálem pro tuto zprávu jsou data z dotazníkového šetření zahraničních studentů v České republice realizovaného **v období od 15. 11. 2019 do 27. 1. 2020**. Osloveny byly prostřednictvím pozvánky všechny veřejné, státní i soukromé vysoké školy. Dohromady se zapojilo **86 % škol. Celkem 10 248 respondentů vstoupilo do dotazníku. Kompletních odpovědí z tohoto počtu bylo celkem 6 975**. Využity byly odpovědi těch, kteří vyplnili alespoň celou první sekci (tj. do otázky č. 11), celkem tedy 8 410. Student si mohl vybrat, zda vyplní dotazník anglicky nebo česky. Cca dvě třetiny vyplnily dotazník v anglickém jazyce (63 %), zbytek v jazyce českém. Návratnost šetření činí 18,1%. V průběhu terénního šetření byl školám pro každý průběh poskytnut počet zapojených studentů za jejich školu. Zároveň byla každé škole poskytnuta pomoc s případnými technickými problémy a průběžnými dotazy. I tato podpora výrazně pomohla k dobré návratnosti vzhledem k danému typu šetření. Složení respondentů z hlediska země původu, jednotlivých hostujících škol a studijních programů odpovídá reálnému zastoupení, **výsledky jsou tedy reprezentativní pro celkový počet zahraničních studentů v České republice, kterých bylo k období sběru dat celkem 46 534**.

V této zprávě jsou kromě základních grafů využity i grafy tříděné. Odhalují rozdíly mezi jednotlivými skupinami, nabízejí hlubší vhled do problematiky, a napomáhají tak lepšímu pochopení souvislostí. Ne vždy jsou využity všechny typy třídění. V rámci některých otázek je důležité zařadit pohled například podle různých typů oborů, v jiných otázkách se naopak ukazují větší rozdíly například při rozlišení dle regionů.

TŘÍDICÍ KRITÉRIA

Základní třídící graf je složen ze tří prvků, které se vyskytují v grafech vždy pospolu a ve stejném pořadí: země původu studenta, jazyk studia a studijní program.

První rozdělení (na Slovensko a ostatní země původu) je zvoleno z důvodu převažujícího zastoupení slovenských studentů v datech (39 % z celého vzorku). Současně je Slovensko oproti ostatním zemím specifické svou kulturní a jazykovou blízkostí. Slovenští studenti tak nejsou od těch českých příliš odlišní a jejich zkušenosti se mohou oproti ostatním zahraničním studentům lišit.

Jazyk studia představuje rozdělení na dva typy studijních programů: v českém a v anglickém jazyce. V českém studijním programu je studium bezplatné. Naopak anglické studijní programy jsou placené a jsou určeny primárně zahraničním studentům.

Třetí rozdělení je dle studia bakalářského, magisterského nebo doktorského programu. Studenti se nacházejí v odlišných fázích studia a mohou podle toho také řešit specifické problémy a zažívat specifické situace.

Druhý typ třídících grafů ukazuje rozdělení podle studijních oborů. V dotazníku byla použita podrobná úroveň klasifikace ISCED-F 2013. Pro účely grafů jsou získané odpovědi sloučeny do patnácti kategorií oborů.

Třetí typ třídících grafů je podle sedmi zemí původu, které jsou v datech nejpočetněji zastoupeny. Vybrány byly země, které uvedlo v dotazníku alespoň 100 respondentů, a dohromady tak tvoří tři čtvrtiny všech dotazovaných. Jedná se o Slovensko (N = 3 294), Rusko (N = 1 261), Ukrajinu (N = 707), Kazachstán (N = 320), Indii (N = 254), Bělorusko (N = 200) a Německo (N = 150).

Poslední typ třídění zahrnuje rozčlenění podle regionů. Pro účely této studie jsou země roztříděny do deseti skupin, členění vychází jednak z kombinace geografických, jazykových a kulturních faktorů, a zároveň ze zkušeností DZS s recruitmentem studentů z daných zemí.

První kategorii tvoří jediná země – **Slovensko**. V porovnání s ostatními zahraničními studenty se jedná o velmi odlišnou skupinu. Slovenští studenti tvoří bezmála polovinu všech zahraničních studentů. Mají minimální nebo žádnou jazykovou bariéru a dobrou znalost českého prostředí. Vzhledem ke sdílené historii jednoho státu jsou i kulturní rozdíly minimální.

Druhou kategorií o jedné zemi je **Rusko**. Rusko má po Slovensku druhou největší studentskou diasporu v České republice čítající 13,5 procenta. Vzhledem k významnému procentuálnímu zastoupení ruských studentů na celkovém počtu zahraničních studentů v České republice nejsou v datové analýze údaje Ruska slučovány s dalšími zeměmi.

Kategorie **Evropská unie – západní Evropa a ESVO** obsahuje následující země: Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Island, Itálie, Kypr, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Velká Británie. Hlavní jádro této skupiny jsou země takzvané staré patnáctky (EU15),

kteří jsou v rámci OECD vzhledem k vzájemně podobnému historickému vývoji a ekonomické situaci takto stále ve statistikách označovány. Ve skupině jsou další země kulturně, geograficky a ekonomicky blízké: země Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), konkrétně Norsko, Island a Švýcarsko. Kypr a Malta byly do této skupiny zapojeny vzhledem ke svému kulturnímu sepětí se zeměmi EU15 – Itálií a Řeckem.

Do kategorie **Evropská unie – východní Evropa** byly zařazeny zbylé země Evropské unie z jejího 5., 6. a 7. rozšíření. Konkrétně se jedná o Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Litvu, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Slovinsko.

Do poslední evropské kategorie nazvané **Východní a jihovýchodní Evropa** byly začleněny: Albánie, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Gruzie, Kosovo, Moldávie, Severní Makedonie, Srbsko, Turecko, Ukrajina. Jedná se o evropské země, které nejsou součástí Evropské unie ani Evropského sdružení volného obchodu (ESVO).

V kategorii **Jižní a jihovýchodní Asie** jsou začleněny Bangladéš, Filipíny, Indie, Indonésie, Kambodža, Laos, Malajsie, Myanmar, Nepál, Pákistán, Singapur, Srí Lanka, Thajsko a Vietnam.

Ve skupině **Střední Asie** jsou pak státy Afghánistán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Mongolsko, Tádžikistán, Turkmenistán a Uzbekistán.

Střední východ zahrnuje Bahrajn, Irák, Írán, Izrael, Jemen, Jordánsko, Katar, Libanon, Palestinu, Saúdskou Arábii, Spojené arabské emiráty a Sýrii.

Poslední asijskou kategorií je **Východní Asie** s Čínou, Hongkongem, Japonskem, Korejskou republikou a Tchaj-wanem.

V kategorii **Afrika** jsou zařazeny veškeré africké země, které jsou zastoupeny v analýze. Konkrétně Alžírsko, Angola, Botswana, Burkina Faso, Čad, Egypt, Eritrea, Etiopie, Gambie, Ghana, JAR, Kamerun, Kapverdy, Keňa, Libye, Mali, Maroko, Mauricius, Mosambik, Namibie, Nigérie, Pobřeží slonoviny, Rwanda, Senegal, Sierra Leone, Somálsko, Tunisko, Uganda, Zambie a Zimbabwe.

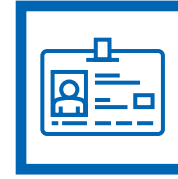
Latinská Amerika zahrnuje hispanofonní a lusofonní část amerického světadílu – tedy celou Jižní a Střední Ameriku. V analýze jsou zastoupeny: Argentina, Bolívie, Brazílie, Dominikánská republika, Ekvádor, Grenada, Guatemala, Honduras, Chile, Jamajka, Kolumbie, Kostarika, Kuba, Mexiko, Nikaragua, Panama, Peru, Salvador a Venezuela.

Severní Amerika zahrnuje Kanadu a Spojené státy.

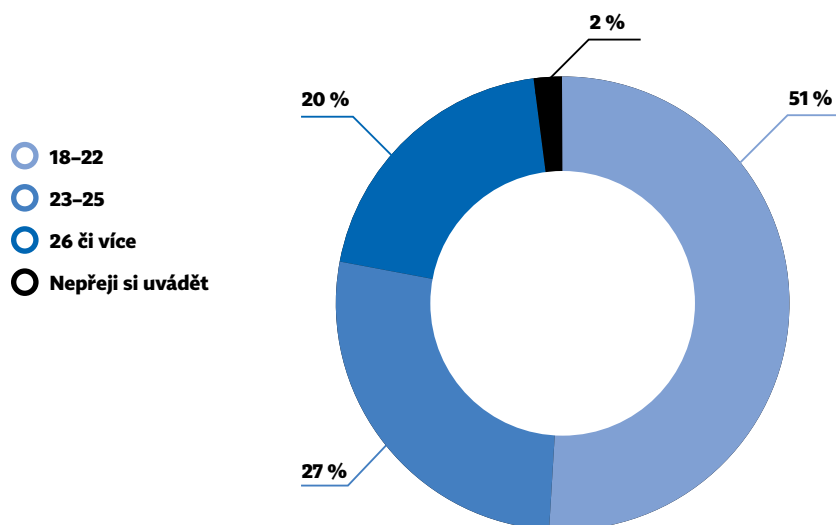

CHARAKTERISTIKY RESPONDENTŮ

Co se týče základní sociodemografické charakteristiky zahraničních studentů v České republice, nadpoloviční většina jsou **ženy (56 %)**, **41 % muži**, 3 % respondentů si nepřála na tuto otázku odpovídat. Mezi zahraničními studenty jsou zastoupeny převážně nižší věkové kategorie: polovina respondentů je **mladších 23 let (51 %)**, necelá třetina je potom tvořena studenty **od 23 do 25 let (27 %)** a **pětina osobami staršími 26 let**.

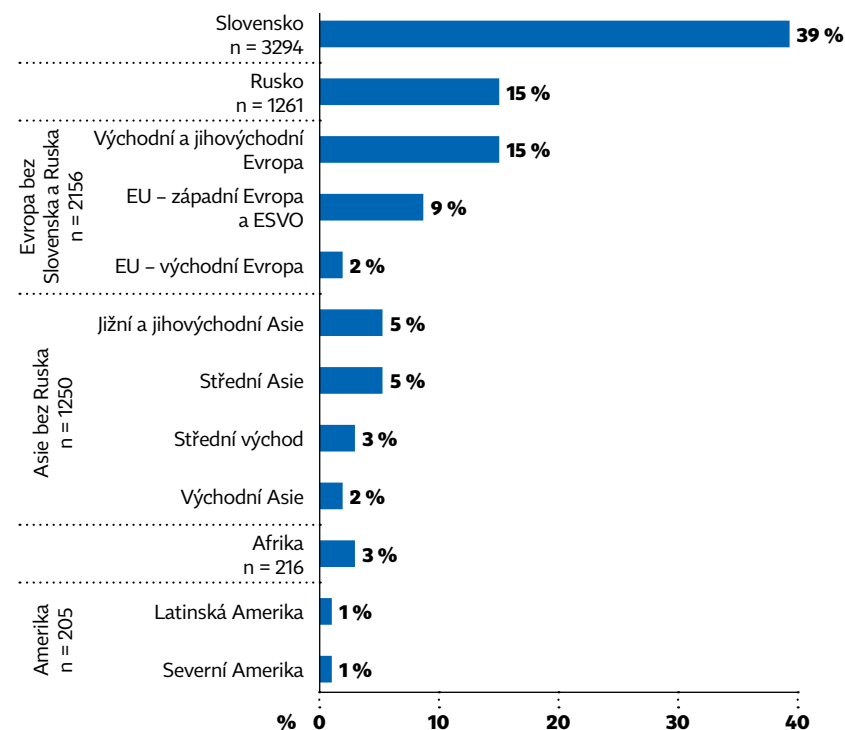
Graf 1:
Zastoupení podle věku (N = 6979)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Nejpočetněji jsou z hlediska národnosti v datovém souboru zastoupeni **slovenští studenti (39 %)**, **ruští studenti (15 %)** a **ukrajínští studenti (8 %)**. Ve východní a jihovýchodní Evropě je to hlavně Ukrajina a částečně i Bělorusko. Západní Evropu reprezentují převážně studenti z Německa, Itálie a Velké Británie, v regionu jižní a jihovýchodní Asie to je hlavně Indie. Střední Asie je zastoupena převážně Kazachstánem.

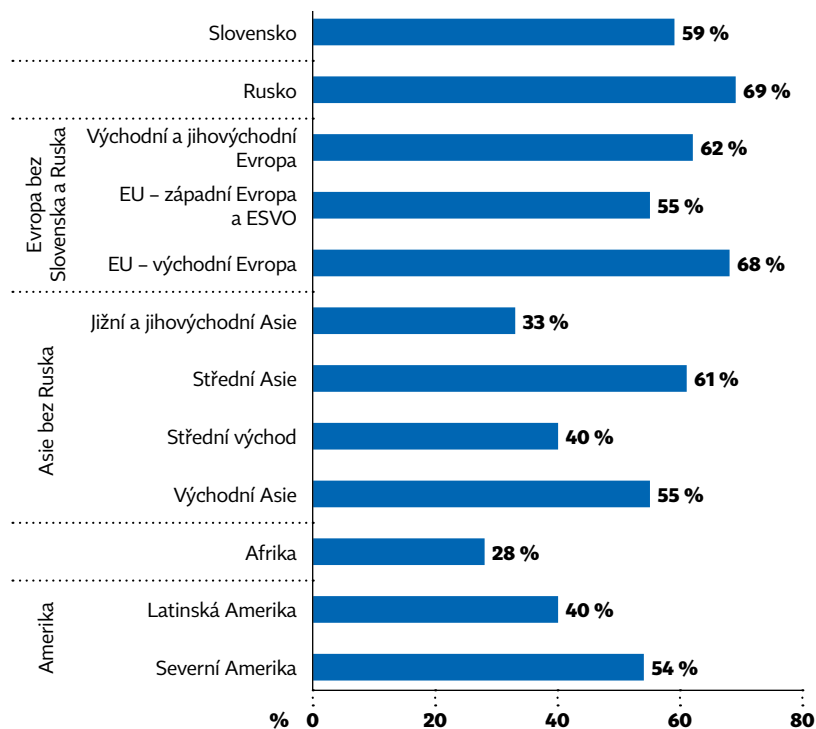
Graf 2:
Zastoupení podle regionu (N = 8382)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Ženy jsou výrazně častěji zastoupeny ve skupinách studentů z východní Evropy a Střední Asie, tedy hlavně zemí bývalého Sovětského svazu. Výrazně nižší zastoupení žen je u skupiny studentů z jižní a jihovýchodní Asie, tedy hlavně Indie, což může být způsobeno kromě kulturních předpokladů rovněž oborem studia (technika). U studentů ze Středního východu a Afriky může hrát roli opět kultura zemí.

Graf 3:
Zastoupení žen za jednotlivé regiony (N = 3891)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Z tabulky č. 8 je patrné, že podíl studentů z jednotlivých zemí je velmi obdobný jako podíl studentů v dotazníku. Na podíl studentů z jednotlivých zemí jsou data reprezentativní a pro účely šetření je nebylo nutné vážit.

Tabulka 8:
Zastoupení podle regionu a podíly z celkového počtu zahraničních studentů v ČR

Země původu	Počet zahraničních studentů v ČR	Podíl studentů z celkového počtu zahr. studentů v ČR*	Počet respondentů	Podíl respondentů v dotazníku
Slovensko	23 090	44,8%	3 294	39,2%
Rusko	6 948	13,5%	1 261	15,0%
Ukrajina	4 021	7,8%	707	8,4%
Kazachstán	2 177	4,2%	320	3,8%
Indie	1 015	2,0%	254	3,0%
Německo	985	1,9%	150	1,8%
Bělorusko	900	1,7%	200	2,4%
Čína	784	1,5%	87	1,0%
Itálie	598	1,2%	91	1,1%
Vietnam	594	1,2%	46	0,5%
Velká Británie	546	1,1%	80	1,0%
Spojené státy	496	1,0%	74	0,9%

*V tabulce jsou uvedeny pouze země s podílem zastoupení zahraničních studentů vyšším než 1%

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2019

V tabulce č. 9 jsou uvedeny počty zahraničních studentů a zároveň počty vyplněných dotazníků podle jednotlivých vysokých škol: **nejvyhledávanější jsou samozřejmě ty největší a nejznámější školy, jako je Univerzita Karlova, Masarykova univerzita nebo třeba Vysoká škola ekonomická v Praze.** Návratnost víceméně odpovídá celkovému počtu zahraničních studentů na jednotlivých školách (až na ty, kde je studentů velmi málo, v těch případech stačí k vysoké návratnosti i jedna jediná odpověď, jako je tomu například v případě Vysoké školy PRIGO).

Tabulka 9:

Skutečný počet zahraničních studentů v roce 2019, počet vyplněných dotazníků a návratnost za jednotlivé VŠ

Název vysoké školy	N realita	N dotazník	Návratnost
Univerzita Karlova	9 021	2 353	26,1%
Masarykova univerzita	6 775	1 434	21,2%
Vysoké učení technické v Brně	4 006	726	18,1%
Česká zemědělská univerzita v Praze	3 473	431	12,4 %
Vysoká škola ekonomická v Praze	3 412	473	13,9%
České vysoké učení technické v Praze	3 102	685	22,1%
Univerzita Palackého v Olomouci	2 104	291	13,8%
Mendelova univerzita v Brně	1 611	214	13,3 %
Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava	1 056	79	7,5 %
Vysoká škola finanční a správní, a. s.	962	69	7,2%
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	831	177	21,3%
University of New York in Prague	429	73	17,0%
Ostravská univerzita	770	64	8,3%
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	754	120	15,9%
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno	714	179	25,1%

Název vysoké školy	N realita	N dotazník	Návratnost
Metropolitní univerzita Praha, o. p. s.	679	74	10,9%
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	548	93	17,0%
Vysoká škola hotelová v Praze 8, spol. s r. o.	410	4	1,0%
Technická univerzita v Liberci	467	105	22,5 %
Západočeská univerzita v Plzni	476	91	19,1%
Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut – AMBIS, a. s.	463	6	1,3%
Anglo-americká vysoká škola, z. ú.	396	85	21,5 %
Univerzita Pardubice	424	69	16,3 %
Vysoká škola obchodní v Praze, o. p. s.	359	3	0,8%
Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha	393	3	0,8%
Slezská univerzita v Opavě	303	35	11,6%
Akademie múzických umění v Praze	283	48	17,0%
ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA, o. p. s.	229	48	21,0%
Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem	203	51	25,1%

Název vysoké školy	N realita	N dotazník	Návratnost
Vysoká škola ekonomie a managementu	214	8	3,7%
Univerzita Hradec Králové	158	52	32,9%
Vysoká škola podnikání a práva	141	19	13,5%
Janáčkova akademie múzických umění v Brně	128	30	23,4%
Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze	110	19	17,3%
Vysoká škola obchodní a hotelová, s. r. o.	101	14	13,9%
Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích	115	4	3,5%
Unicorn College	110	14	12,7%
Vysoká škola polytechnická Jihlava	99	50	50,5%
Vysoká škola logistiky, o. p. s.	103	1	1,0%
Vysoká škola kreativní komunikace	92	26	28,3%
Univerzita Jana Amose Komenského Praha	99	33	33,3%
Univerzita obrany*	64	1	1,6%
Vysoká škola zdravotnická, o. p. s.	52	2	3,8%
Architectural Institute in Prague	46	4	8,7%
ART & DESIGN INSTITUT	62	6	9,7%

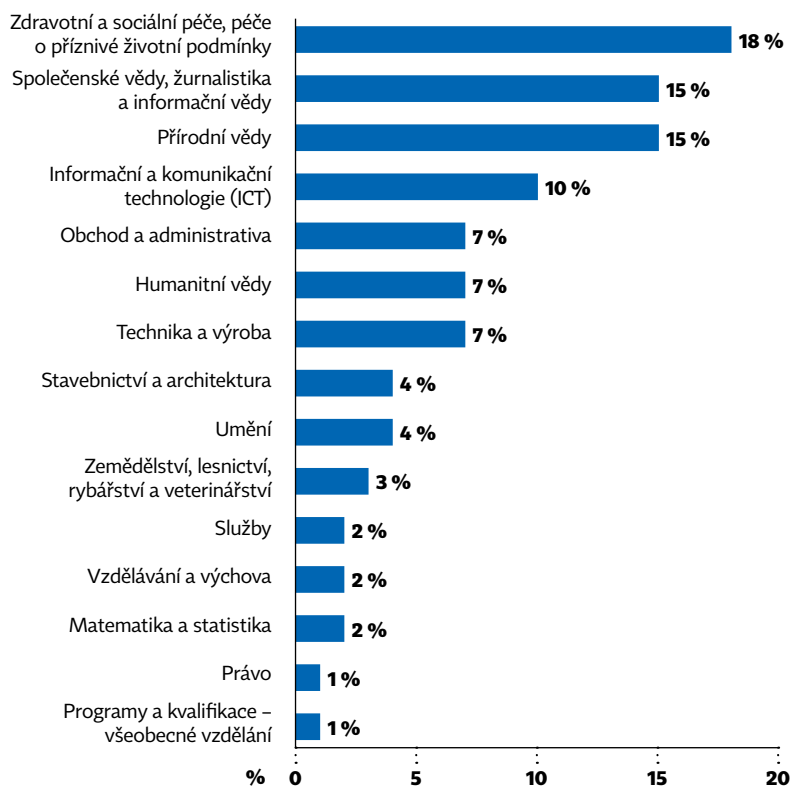
Název vysoké školy	N realita	N dotazník	Návratnost
CEVRO Institut, z. ú.	34	8	23,5%
Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku, o. p. s.	18	5	27,8%
Vysoká škola tělesné výchovy a sportu PALESTRA, spol. s r. o.	32	14	43,8%
Akademie výtvarných umění v Praze	37	2	5,4%
AKCENT College, s. r. o.	9	2	22,2%
Akademie STING, o. p. s.	13	3	23,1%
Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, s. r. o.	12	1	8,3%
Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s.	5	2	40,0%
Academia Rerum Civilium – Vysoká škola politických a společenských věd	3	2	66,7%
Policejní akademie České republiky v Praze*	23	4	17,4%
Vysoká škola PRIGO	1	1	100,0%
Celkem	46 534	8 410	18,1%

* V tabulce jsou uvedeny pouze země s podílem zastoupení zahraničních studentů vyšším než 1%

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2019

Graf č. 4 ukazuje, že významný podíl má na studiu zahraničních studentů **studium lékařství** a příbuzných medicínských oborů: nejvíce respondentů (18 %) studuje právě obor Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky, kam patří mimo jiné i medicína, která je velmi oblíbeným oborem mezi studenty studujícími v angličtině. Důležité jsou ale i **ekonomické obory** (zahrnuté do společenských věd pod ekonomii či pod obchod a administrativu jako ekonomika). Z hlediska naplňování potřeb rozvoje České republiky v oblasti vědy, výzkumu a inovací je dobré zdůraznit množství zahraničních studentů v oborech jako **přírodní vědy, ICT, technika a výroba, stavebnictví a architektura a matematika a statistika** (celkem 38 %).

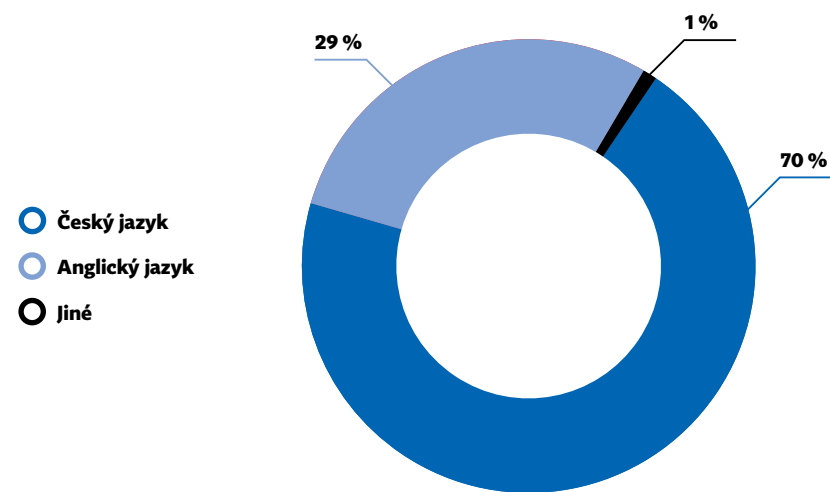
Graf 4:
Zastoupení podle oboru studia (N = 8202)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

V českém programu, tedy bezplatně, u nás studuje 70 % dotazovaných zahraničních studentů. Z podílu studia v českých programech v porovnání s procentním zastoupením jednotlivých občanství je jasně patrné, že primárně v češtině studují kromě **slovenských studentů i studenti ze zemí bývalého Sovětského svazu**, jako je Rusko, Ukrajina nebo Kazachstán, kteří hovoří slovanským jazykem nebo mají alespoň dobrou znalost ruštiny. Poměrně vysoké podíly jsou ale i u studentů z dalších regionů. Bezplatné studium v češtině je zjevně velmi atraktivní možností. Pokud je doplněna příležitostí k přípravnému studiu češtiny před zahájením studia a k rozvoji jazyka během samotného studia, pak je to skutečně významný faktor pro recruitment studentů. Zajímavý je pak i rozdíl mezi volbou jazyka dotazníku a jazykem studia. **Jen 37 % respondentů odpovídalo na dotazník v češtině**, což znamená, že studenti se pravděpodobně cítí komfortněji v anglickém než v českém jazyce.

Graf 5:
Zastoupení podle jazyka studijního programu (N = 8410)

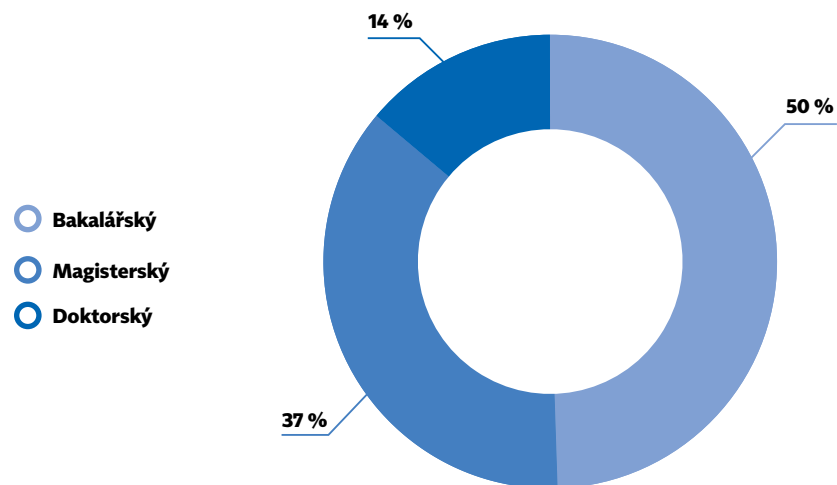

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Porovnáme-li podíly zahraničních studentů v jednotlivých stupních proti celkovému podílu českých studentů na jednotlivých stupních studia českých vysokých škol⁵: bakalářský 50 % oproti 61 %, magisterský (včetně dlouhých) 37 % oproti 33 %, doktorský 14 % oproti 7 %, je patrné, že **zahraniční studenti směřují o něco více do vyšších stupňů studia**, největší rozdíl je u studia doktorského. Rozdíly ve stupních studia budou ještě patrnější u studia v češtině v porovnání se studiem v angličtině. S ohledem na komplikovaný systém nostrifikace středoškolského vzdělání je jasné, že bakalářské studium se bude týkat hlavně zemí, kde tyto problémy příliš nejsou, tedy například studia v češtině pro slovenské studenty. Studium v angličtině je vysokými školami, i s ohledem na postupy v nostrifikaci, rovněž nabízeno převážně v magisterských a doktorských stupních, a to včetně medicíny, která sice začíná po střední škole, ale je rovněž počítána mezi magisterské studium. Podíl žen v našem vzorku v bakalářském a magisterském studiu na českých vysokých školách je okolo 60 procent. V doktorských programech je naopak žen méně než polovina.

Graf 6:

Zastoupení podle studijního programu (N = 8410)

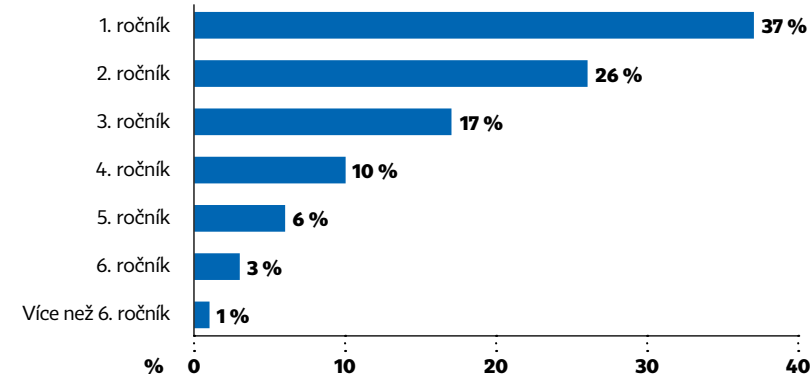
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

⁵/ Zdroj: https://dsia.msmt.cz/vystupy/f2/f21_cr.xlsx

Kromě stupně studijního programu byli studenti dotazováni také na **aktuální ročník studia**. Studenti prvních dvou ročníků mají čerstvější zkušenost s procesem výběru škol, přijímacího řízení, zařizováním viz i srovnání zkušeností se studiem se svým očekáváním a podobně, proto jsou z hlediska dotazování na tyto otázky zajímaví. U grafu č. 7 je nutné upozornit, že se jedná o aktuální ročník daného studia. Tedy mezi studenty 1. a 2. ročníku jsou zahrnuti studenti jak bakalářských, tak i magisterských a doktorských programů, protože se jedná vždy o samostatné studium podle Boloňského procesu⁶. Magisterské studium mající v kurikulu pět nebo šest let studia se týká jen některých oborů, jako jsou medicína a právo. Ve vyšších ročnících jsou rovněž studenti doktorského studia.

Graf 7:

Zastoupení respondentů podle ročníku (N = 6979)

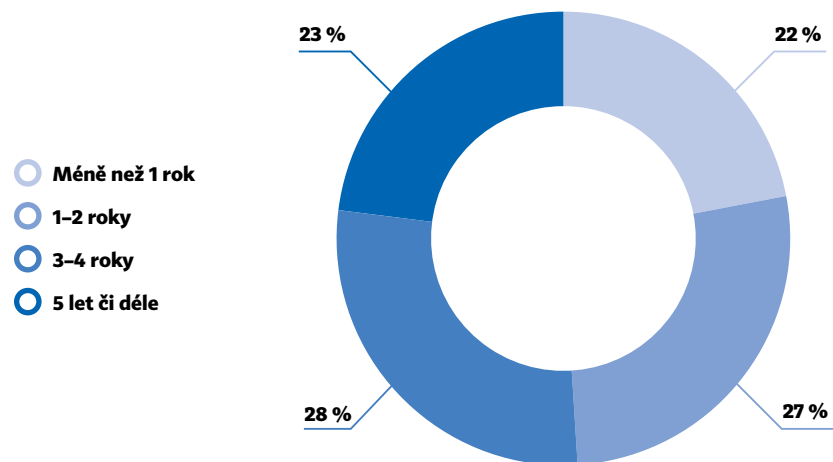
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

⁶/ Zdroj: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/bolonsky-proces-2>

Graf č. 8 ukazuje **délku pobytu v České republice**. Polovina studentů je zde dva roky či méně. Zajímavé ovšem je, že necelá čtvrtina studentů zde žije dlouhodobě – více než pět let. Část zahraničních studentů se tedy rekrutuje z řad cizinců žijících trvale na území České republiky. Opět je výhodou, že noví studenti si lépe pamatují své rozhodování o výběru studijní destinace, přijímací řízení i vízový proces.

Graf 8:

Dosavadní délka pobytu v ČR (N = 6979)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

IV. PROPAGACE ČESKÉ REPUBLIKY A ČESKÉHO VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V ZAHRANIČÍ

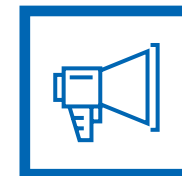
Důvody pro studium v České republice 40

Rozhodnutí studovat v České republice 52

Informovanost o studiu v České republice 54

Důvody pro výběr vysoké školy 60

Shrnutí 67

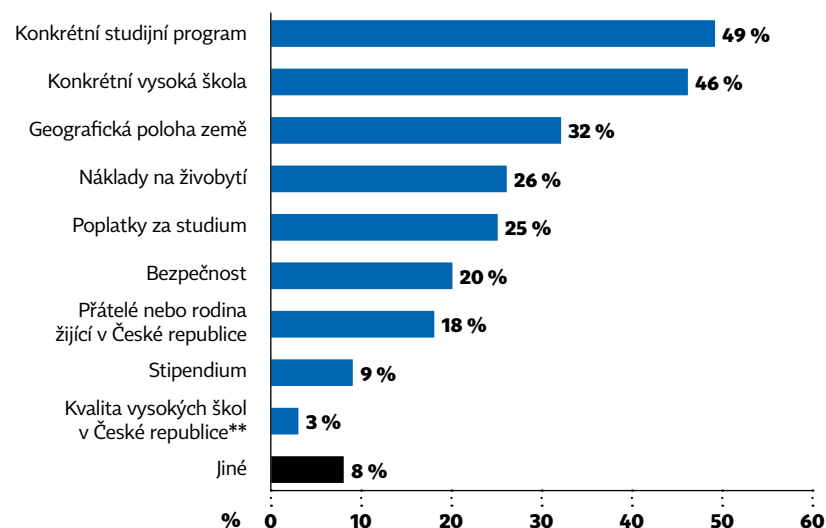

DŮVODY PRO STUDIUM V ČESKÉ REPUBLICĚ

Konkrétní programy jsou pro volbu studia v České republice zásadní (**49 % odpovědí**). Mezi nejčastější důvody pro rozhodnutí studovat v České republice kromě studijního programu patří také **konkrétní vysoká škola (uvedlo 46 %)**, ale i **geografická poloha země (32 %)**. Pro cca čtvrtinu respondentů byly rovněž důležité relativně **malé náklady na živobytí, nízké poplatky za studium** (nebo jejich úplná absence), ale také **bezpečnost** nebo **přátelé a rodina** v zemi výjezdu.

Graf 9:

Důvody pro studium v ČR (N = 8410)*

* Bylo možné vybrat až 3 možnosti.

** Tato možnost byla přidána až na základě komentářů v dotazníku.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Zejména slovenští studenti mají dobrou znalost českých vysokých škol, které považují za kvalitní. Toto povědomí o konkrétních institucích tedy hraje při rozhodování zásadní roli (konkrétní vysoké školy jako důvod výběru České republiky pro 68 % Slováků). Nezabývají se ale příliš náklady (10 %) a bezpečnostní situací (4 %), protože obě tato kritéria jsou srovnatelná se situací na Slovensku (Numbeo, 2020b, 2020a). Zde je patrný velký rozdíl proti dalším zemím. **Studenti v anglických studijních programech zdůrazňují především finanční dostupnost (41 %).**

Důvod výběru České republiky – jiné:

Lepší podmínky pro takzvaný studentský život.

Toužil jsem žít v Praze od první návštěvy města.

Lepší budoucnost a lepší život.

Snadný postup při podávání a zpracování žádostí o víza.

Blížkost mého rodného jazyka k češtině a česká mentalita.

Musel jsem v mé zemi platit univerzitní poplatky jako cizinec, což bylo téměř stejné jako poplatky univerzit v Evropě, tak jsem se rozhodl jít na lépe hodnocenou univerzitu.

Byl jsem tu jako výměnný student, líbilo se mi tu a rozhodl jsem se pokračovat ve vysokoškolském vzdělávání.

Velmi dobrý poměr, co se týče nákladů a hodnocení školy.

Vybral jsem si Českou republiku kvůli konkrétnímu výzkumnému tématu.

Nemohl jsem se dostat do kurzu, který jsem chtěl v mé zemi.

Kvalita českého (nebo i obecně evropského) vzdělání, uznávání vzdělání v zahraničí.

Česká republika je členem Evropské unie, která má některé tradice a způsoby myšlení příslušné západnímu světu, ale zároveň (kvůli historickým důvodům) má něco společného i se zemí mého původu, takže pro mě to byla taková zlatá střední cesta.

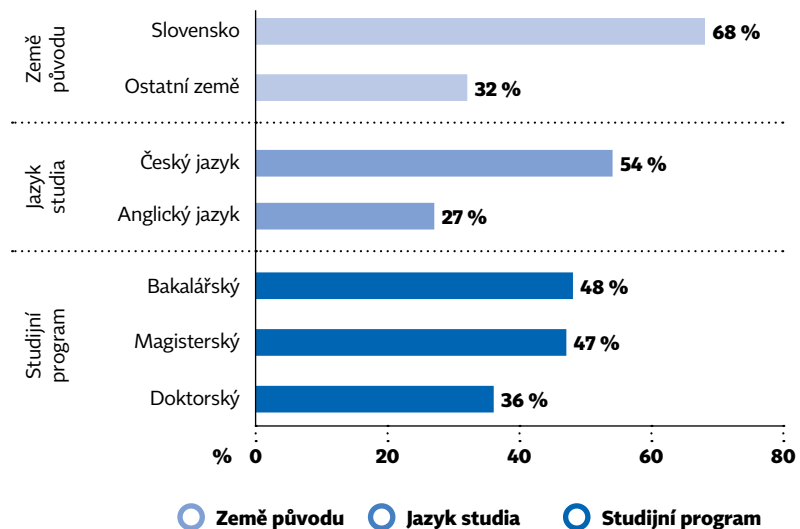
Lepší dostupnost firem s možným uplatněním.

Malé množství dalších anglických programů v Evropě, které nejsou příliš drahé (například Velká Británie).

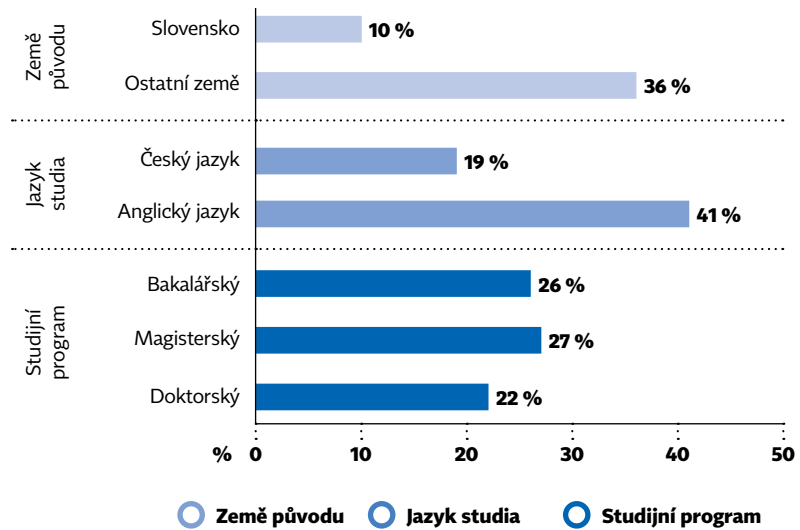
Graf 10:

Důvody pro studium v ČR podle vybraných indikátorů (N = 8410)

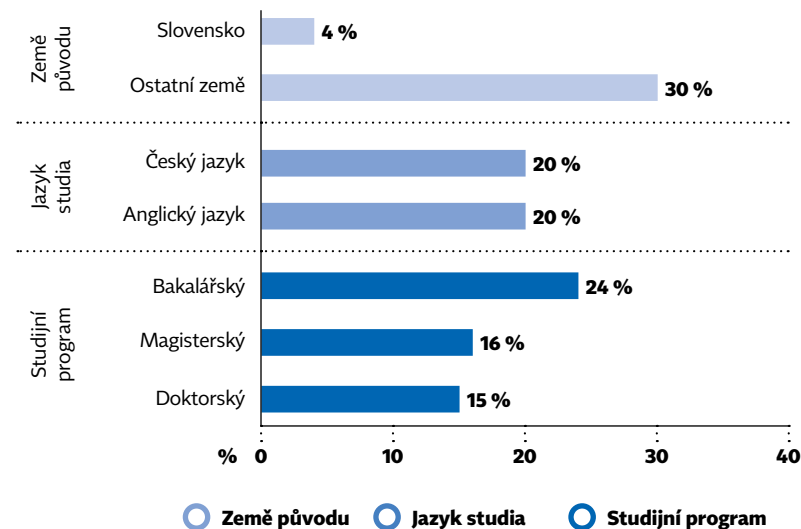
Konkrétní vysoká škola

Náklady na živobytí

Bezpečnost

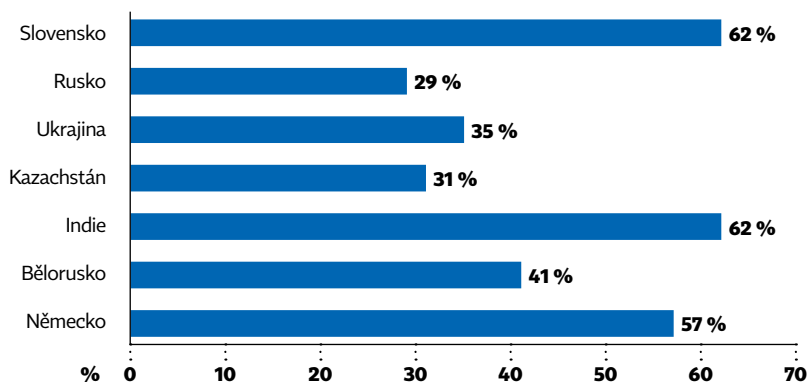
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Nabídka konkrétních programů je důležitá zejména pro Slováky (62 %). Ti opět mají detailní znalosti nejen škol, ale i oborů. Navíc je tu podobné chápání studia jako v České republice, kdy studenti volí hlavně obor. Velkou roli ovšem hraje i jméno a **prestiž školy**. Obory jsou podstatné také pro Indý (62 %), kteří hledají specificky například kvalitní technické obory, či Němce (57 %), kteří zase významně reprezentují skupinu zaměřenou na dostupné studium medicíny. Z grafu č. 11 je rovněž patrné, že zahraniční studenti, s výjimkou Slováků, příliš neznají konkrétní české vysoké školy a nedokážou mezi nimi tolik rozlišovat. **Otázky bezpečnosti** jsou důležité primárně pro **studenty mimo Evropskou unii**. Na příkladu Německa a Slovenska se ukazuje, že studenti z bezpečných sousedních zemí mají důvěru v bezpečnost ve společném Evropském prostoru, a tedy ji nezahrnují do rozhodování při studiu.

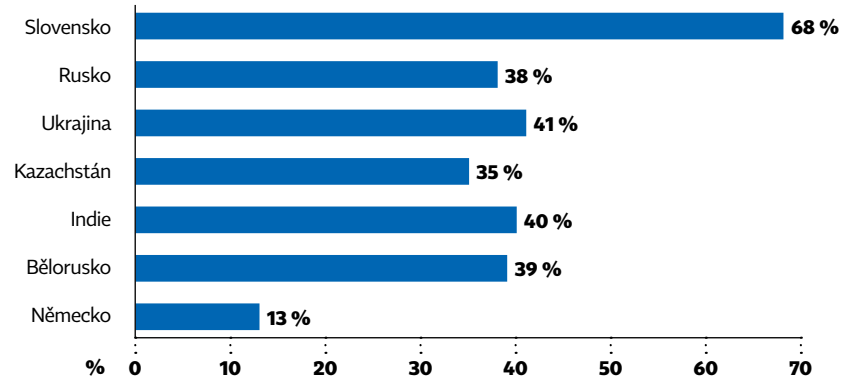
Graf 11:

Důvody pro studium v ČR podle vybraných zemí (N = 6186)

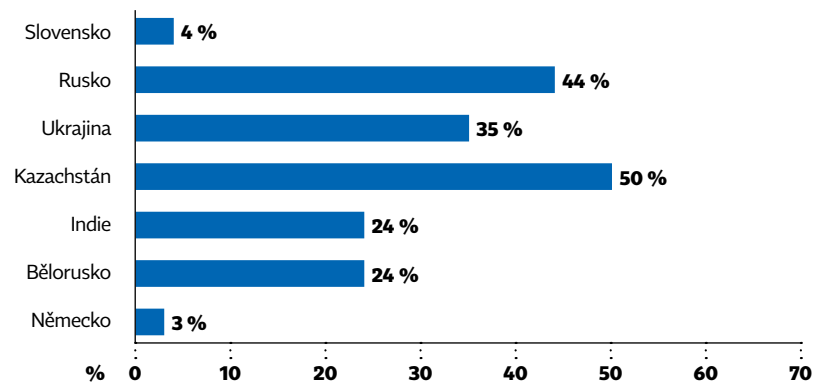
Konkrétní studijní program

Konkrétní vysoká škola

Bezpečnost

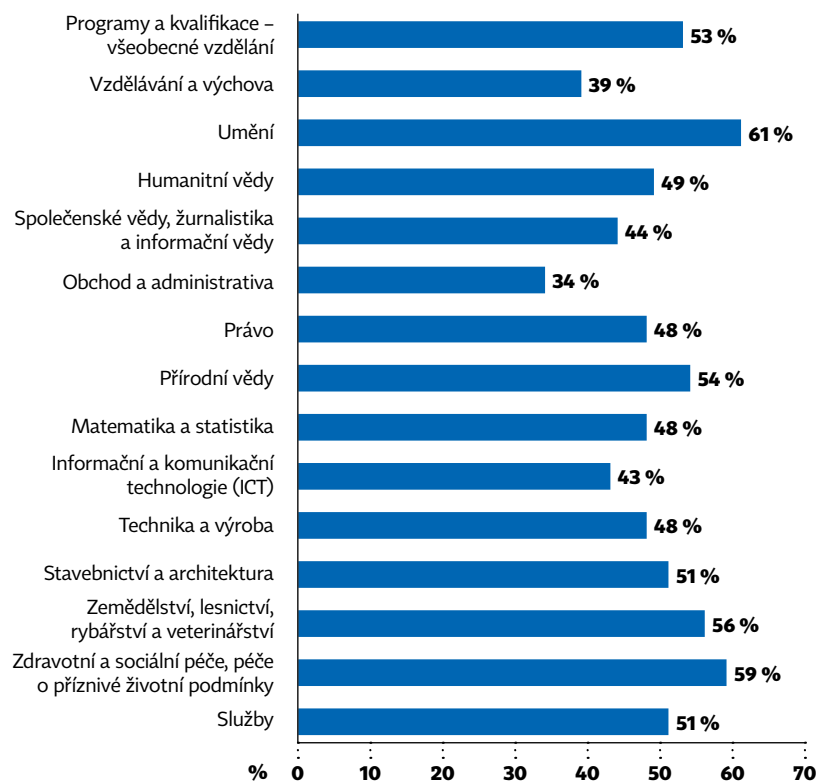

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Důraz na renomé a kvalitu programu je znát hlavně u uměleckých oborů (61%) a medicínských oborů (59 %), přírodních věd (54 %), ale také v zemědělství a lesnictví (56 %). Rozdíly jsou ale relativně malé, konkrétní studijní obor tak, zdá se, je pro studenty velmi rozhodující faktor. Nejmenší roli, i když jde stále o relativně velké číslo, hraje u obchodu a administrativy (34 %) a ve vzdělávání (39 %).

Graf 12:
Důvody pro studium v ČR – možnost „konkrétní studijní program“ (N = 8202)

Konkrétní studijní program

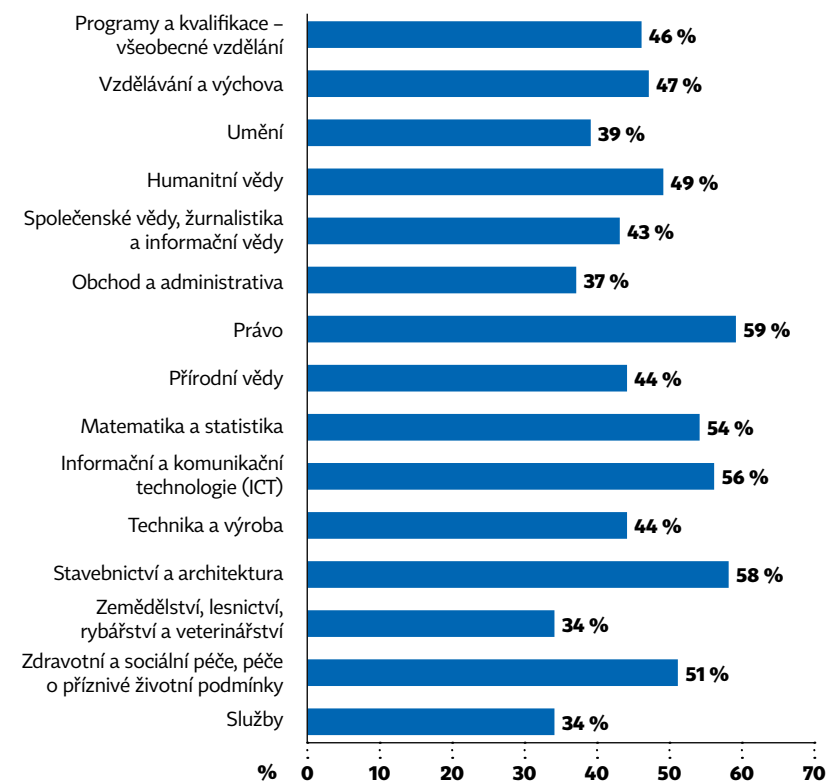

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Při rozhodování o studiu v České republice je **konkrétní vysoká škola** důležitá především pro obory **právo (59 %), stavebnictví a architektura (58 %), ICT (56 %), matematika a statistika (54 %) a pro medicínské obory (51 %)**. V tomto ukazateli se částečně mísí školy s obory – u práva, medicíny, architektury či ICT jde o konkrétní fakulty, tedy stále se jedná spíše o kvalitu oborů, i když na konkrétních vysokých školách.

Graf 13:
Důvody pro studium v ČR – možnost „konkrétní VŠ“ (N = 8202)

Konkrétní VŠ

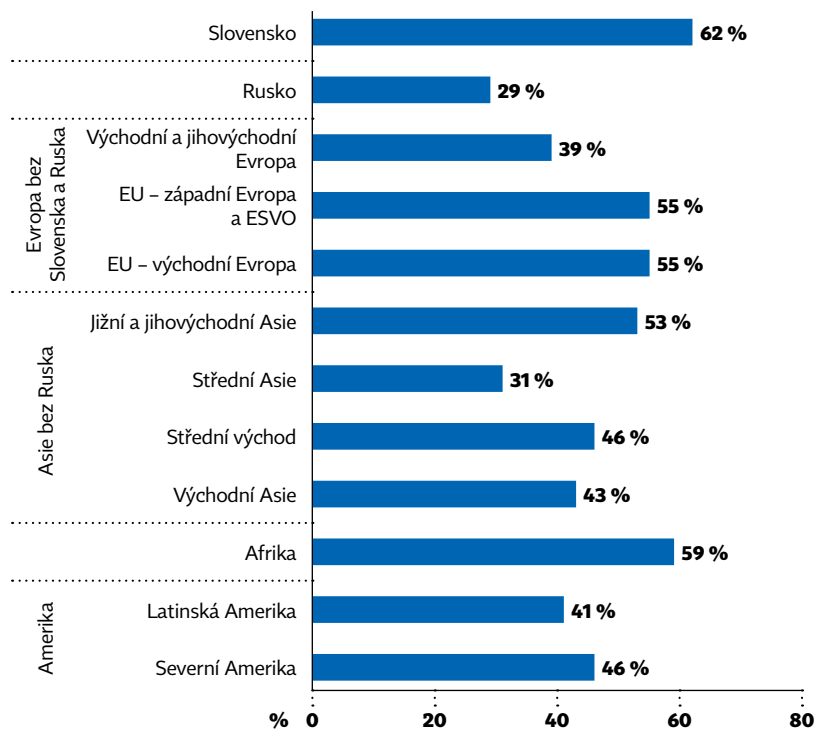

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

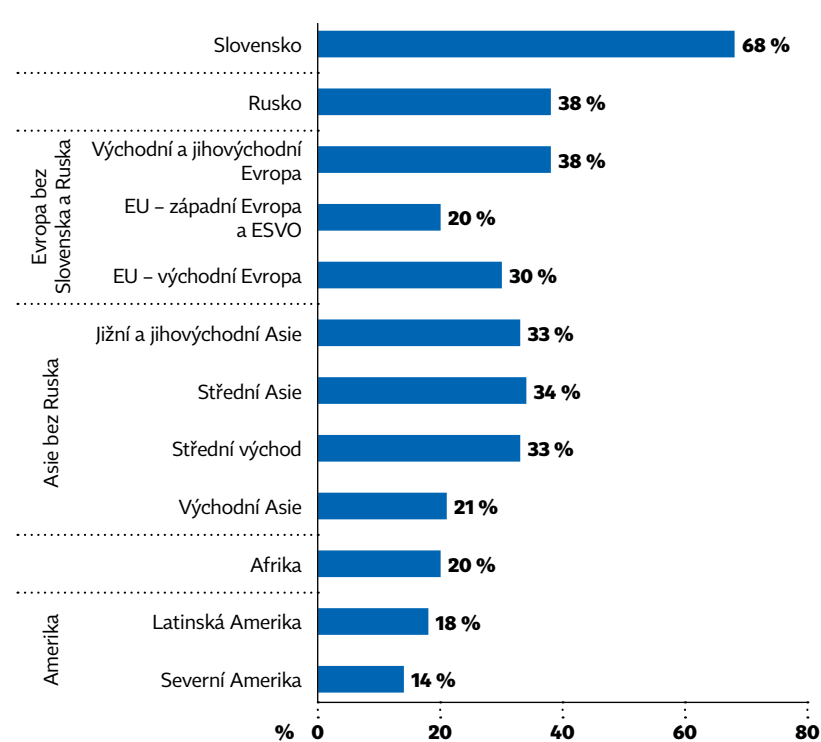
Většina studentů k nám míří za studiem lékařství, především pak studenti ze Slovenska, západní Evropy, Asie a Afriky. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou oborů jsou společenské vědy – nejčastěji si je vybírají studenti z Ruska, východní a jihovýchodní Evropy, střední a východní Asie, Afriky a Severní a Latinské Ameriky. Přírodní vědy preferují zejména studenti ze Slovenska, Ruska, východní a jihovýchodní Evropy a Latinské Ameriky. Z rozhodování pro konkrétní vysokou školu je pak vidět malá znalost jednotlivých škol hlavně u studentů z Východní Asie (21 %), Afriky (20 %), Latinské (18 %) a Severní (14 %) Ameriky, ale i západní Evropy (20 %). Ti se rozhodují podle jiných parametrů, než je renomé školy, protože jsou pro ně české vysoké školy velkou neznámou.

Graf 14:
Důvody pro studium v ČR podle regionů (N = 8382)

Konkrétní studijní program

Konkrétní VŠ

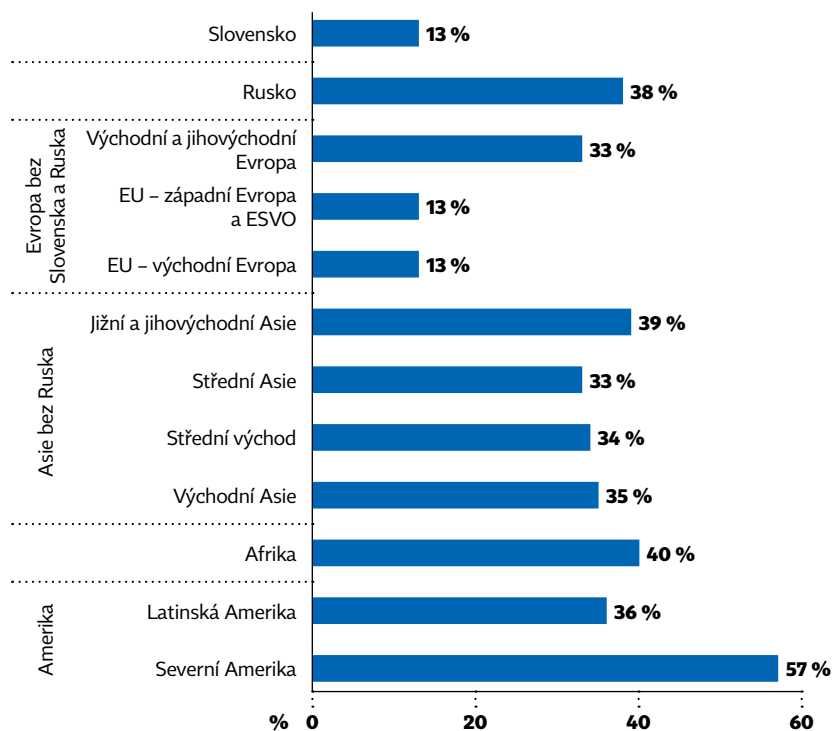

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

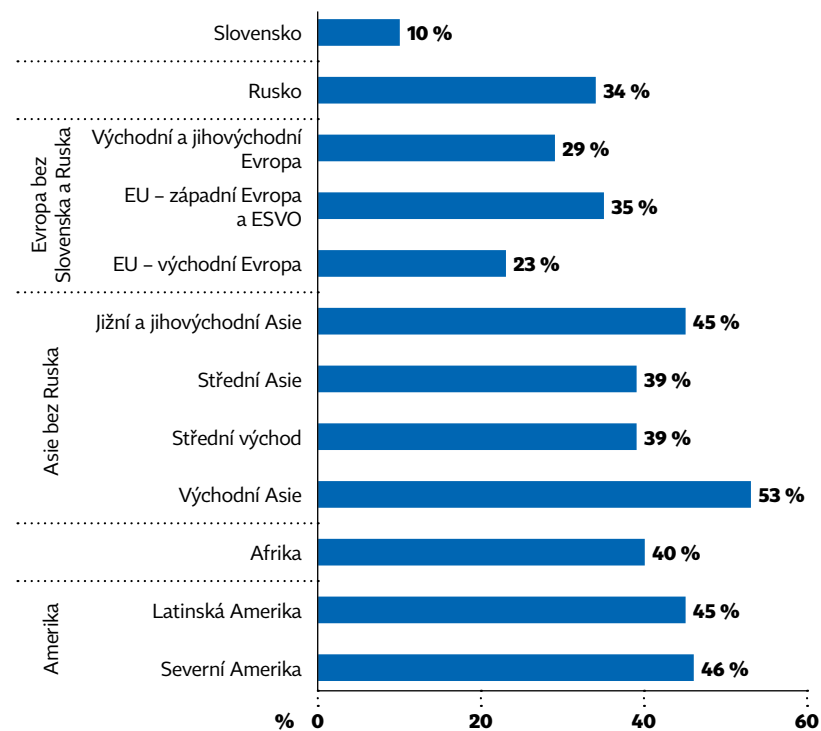
Při výběru vysoké školy rovněž vždy záleží, z jakého prostředí student vychází a s čím porovnává. Ve Spojených státech je studium medicíny extrémně finančně náročné, takže poplatky za studium jsou významným kritériem (57 %). Studenti proto hledají finančně dostupnou alternativu při zachování kvality. Tento požadavek jim studium medicíny v České republice splňuje. Je rovněž patrné, že studenti ze zemí s nižší životní úrovní jsou k nákladům studia citlivější. **Nízké životní náklady v České republice v porovnání s jinými evropskými zeměmi jsou evidentně velkou komparativní výhodou**, zvláště v Asii (důležité pro více než třetinu asijských studentů) a dalších mimoevropských zemích, kdy jedním z cílů je studium v Evropě, přičemž západoevropské vysoké školy nepředstavují finančně dostupnou alternativu.

Graf 15:
Důvody pro studium v ČR podle regionů (N = 8382)

Poplatky za studium

Náklady na živobytí

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

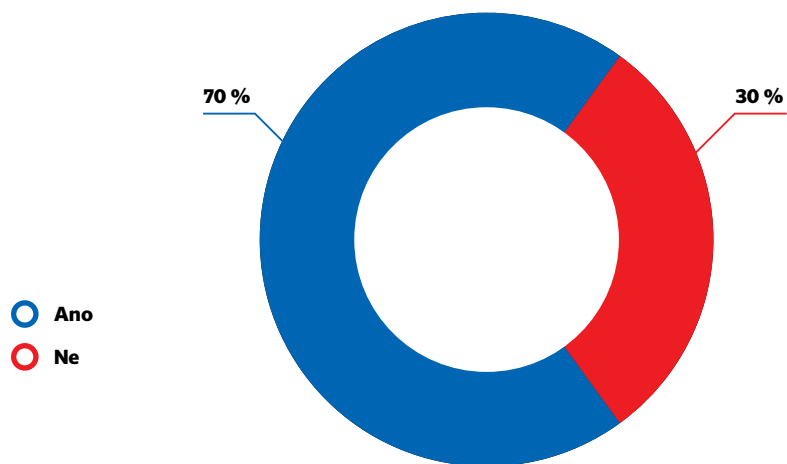

ROZHODNUTÍ STUDOVAT V ČESKÉ REPUBLICĚ

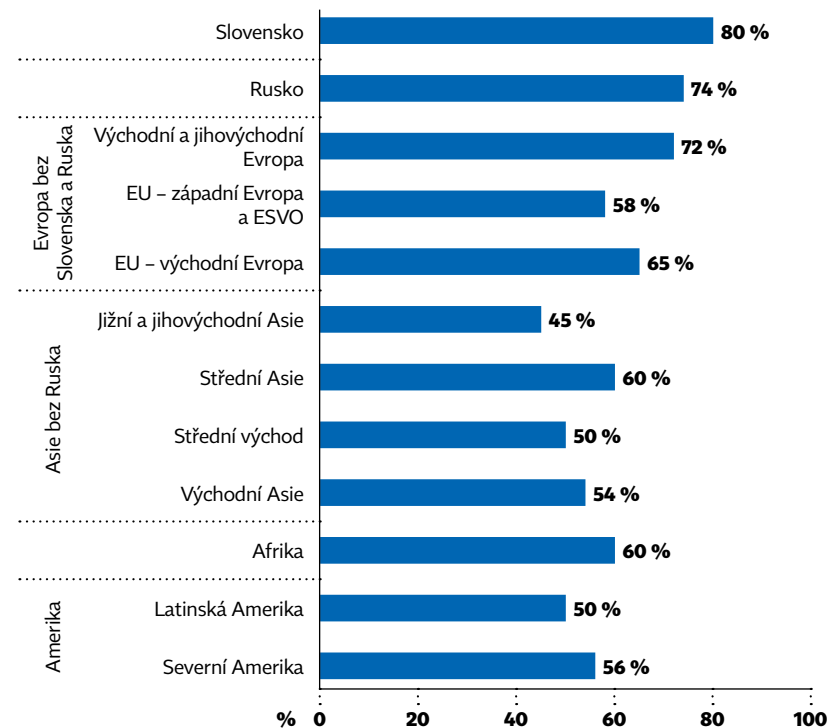
Pro zhruba dvě třetiny zahraničních studentů byla Česká republika první volbou: nejčastěji je tomu tak pro studenty ze Slovenska (80 %), Ruska (74 %) a zemí východní a jihovýchodní Evropy (72 %). Česká republika je často první volba hlavně pro studenty, kteří mohou studovat v češtině a využívat výhody bezplatného studia a kulturní a jazykové blízkosti (například ukrajinští studenti – 77 %). Pro studenty hledající studium v angličtině (například z Indie – Česká republika jako první volba pro 41 %) existuje mnohem větší množství alternativ po celém světě a Česká republika se stává přijatelnou možností až v případě, že se nedostanou do primárně preferované země. Nutnou podmínkou ale je, že na nabídku českých vysokých škol vůbec narazí; v tomto směru hraje důležitou roli mimo jiné web Study in the Czech Republic a také přítomnost nabídky českých vysokých škol ve světových online vyhledávacích vysokoškolského studia.

Graf 16:

ČR jako první volba při výběru země studia (N = 8410)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

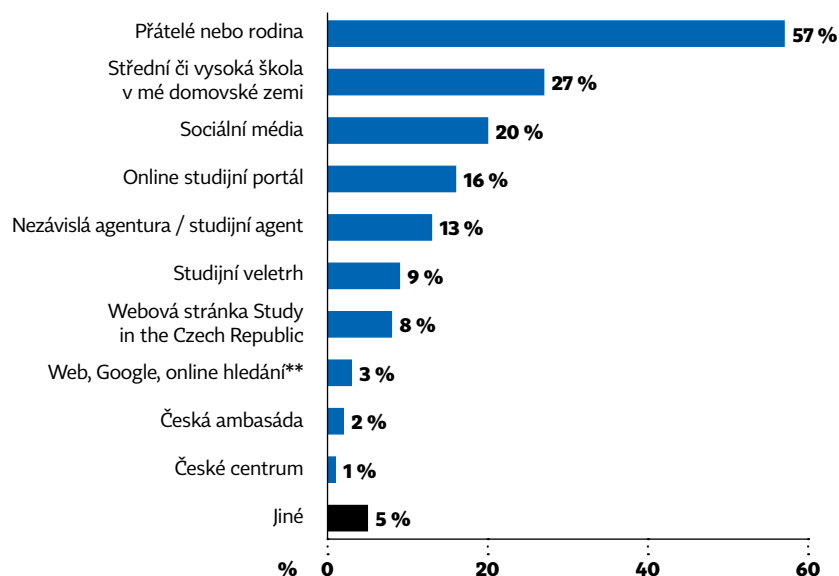

INFORMOVANOST O STUDIU V ČESKÉ REPUBLICĚ

V tomto grafu se silně odrážejí preference slovenských studentů, mezi kterými existuje velmi silné povědomí o českém vysokém školství díky historické, kulturní a jazykové spřízněnosti, a to včetně rodinných a osobních vazeb (například i vzhledem k počtu Slováků žijících a studujících v České republice). Zajímavé je ale mimo jiné i to, že relativně **silným komunikačním kanálem**, díky kterému se studenti o možnosti studia v České republice dozvídají, jsou i **sociální média, jako je Facebook nebo Twitter**.

Graf 17:

Odkud se studenti dozvěděli o možnosti studia v ČR (N = 8410)*

* Bylo možné vybrat 1 až 3 možnosti.

** Tato možnost byla přidána až na základě komentářů v dotazníku.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

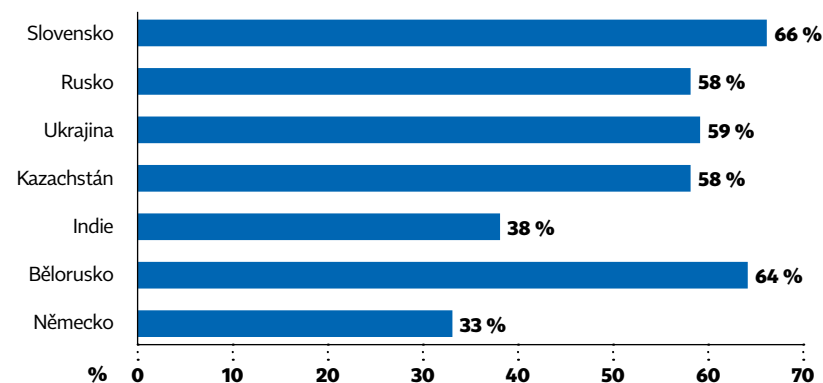
Doporučení studia na českých vysokých školách od rodiny a přátel je důležité pro 66 % slovenských studentů. Vysoká je také míra vlivu doporučení od školy v domovské zemi, ta hrála roli ve 47 %. Síla doporučení („word of mouth“) je obecně velmi významná, tedy doporučení či naopak nedoporučení současného studenta či absolventa české vysoké školy je nesmírně důležité a v nejlepší případě vyvolá efekt sněhové koule, tedy nabalování dalších zájemců. Proto je nutné pečovat o to, aby studenti měli dobrou zkušenost. Při velkých počtech studentů ze Slovenska a bývalého Sovětského svazu má doporučení značný efekt, protože studentů se zkušeností z České republiky je již hodně, a mají tedy ve svých komunitách rozsáhlý vliv.

Je zajímavé vidět **srovnání doporučení přátel/rodiny s agenty** (graf č. 18). Překvapivý je opravdu **velký vliv agentů v Kazachstánu, ale i v Německu a Rusku, a naopak nízké procento agentů u Indie**. Ačkoliv podle našich informací od vysokých škol nedávají pro propagaci v Indii smysl veletrhy, podle výsledků šetření to tak není a veletrhy roli hrají. Nad očekávání významnější se také jeví **role školy v domovské zemi**. Zdá se, že pokud již někdo v České republice studuje a jeho původní střední či vysoká škola od něj již má nějaké informace, pak opět může zafungovat efekt sněhové koule. Vyplývá z toho také **důležitost přímého oslovování vzdělávacích poradců a škol**, které dokonce může být často významnější než veletrhy.

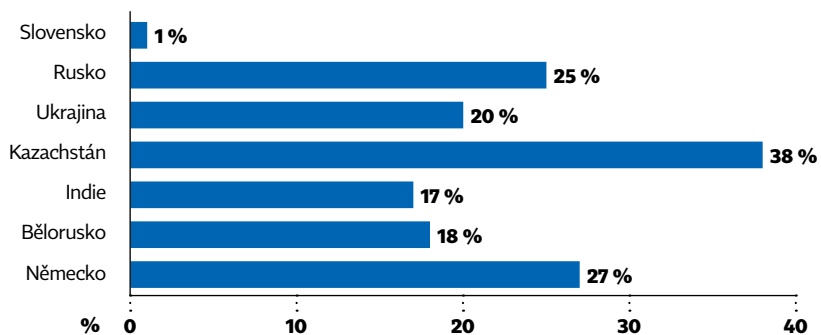
Graf 18:

Informovanost o studiu v ČR podle vybraných zemí (N = 6186)

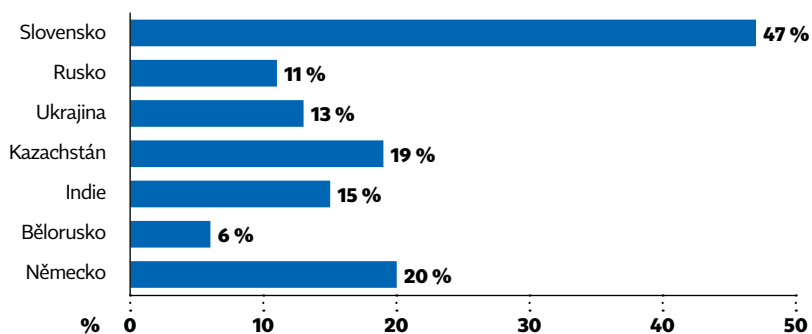
Přátelé nebo rodina

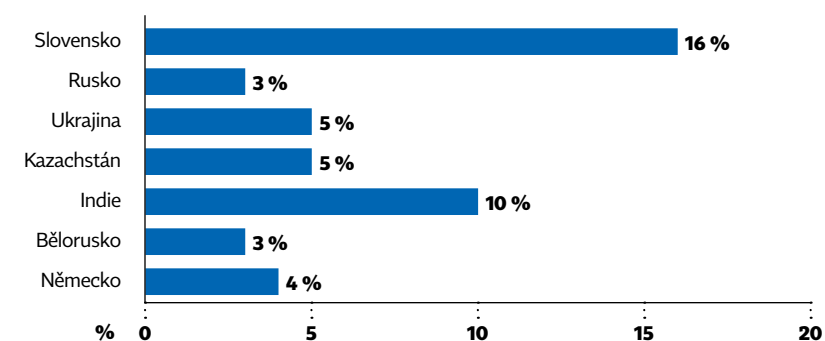
Nezávislá agentura / studijní agent

Střední či vysoká škola v mé domovské zemi

Studijní veletrh

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

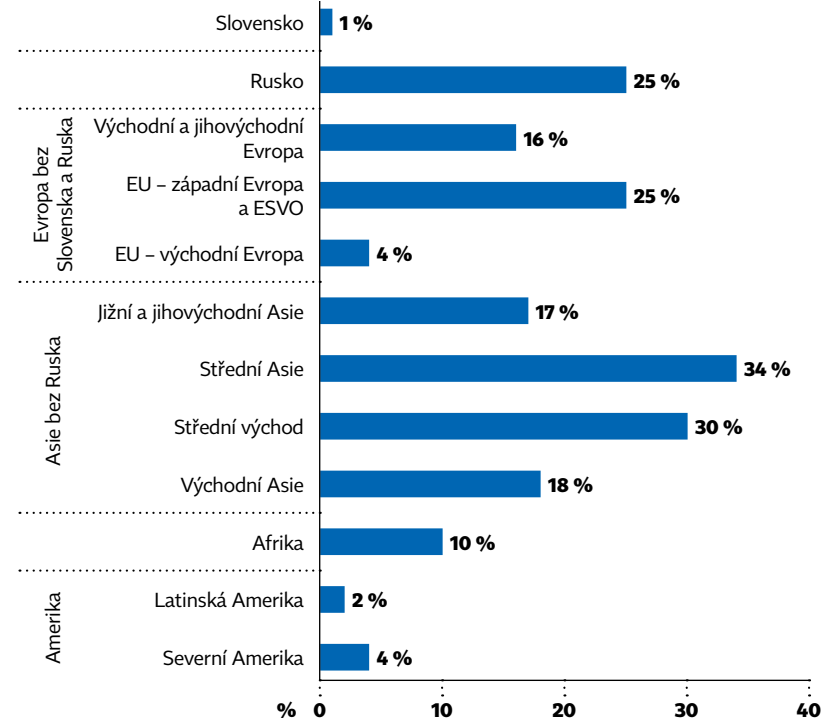
Pro studenty českých studijních programů jsou tato doporučení důležitější než pro studenty anglických studijních programů. Jedná se o **doporučení od rodiny a přátel** (63 % oproti 43 %) a **od školy v domovské zemi** (31 % oproti 18 %). Poměrně výrazný je také **efekt agentů**, zvláště u studia v angličtině (18 %), kde je široká nabídka a konkurence zemí, škol a oborů, a rovněž u středoškoláků, kteří se zatím příliš neorientují a nejsou oborově tak vyhraněni. U studentů v českém studijním programu ovlivnily agentury rozhodnutí už jen v 11 %, u slovenských studentů dokonce pouze v 1 %.

Důležitost využívání agentů je zvláště patrná v některých vybraných regionech: ve střední Asii (34 %; například jen v Kazachstánu je to až 38 %) a na Středním východě (30 %), ale i v Rusku (25 %) nebo v západní Evropě (25 %). To je poměrně překvapivá informace, využívání agentů je tradičně spojováno hlavně s jižní, jihovýchodní a východní Asií. V těchto regionech je však využívání agentů zásadním faktorem ani ne pro pětinu respondentů (například jen v Indii je to pouhých 17 %).

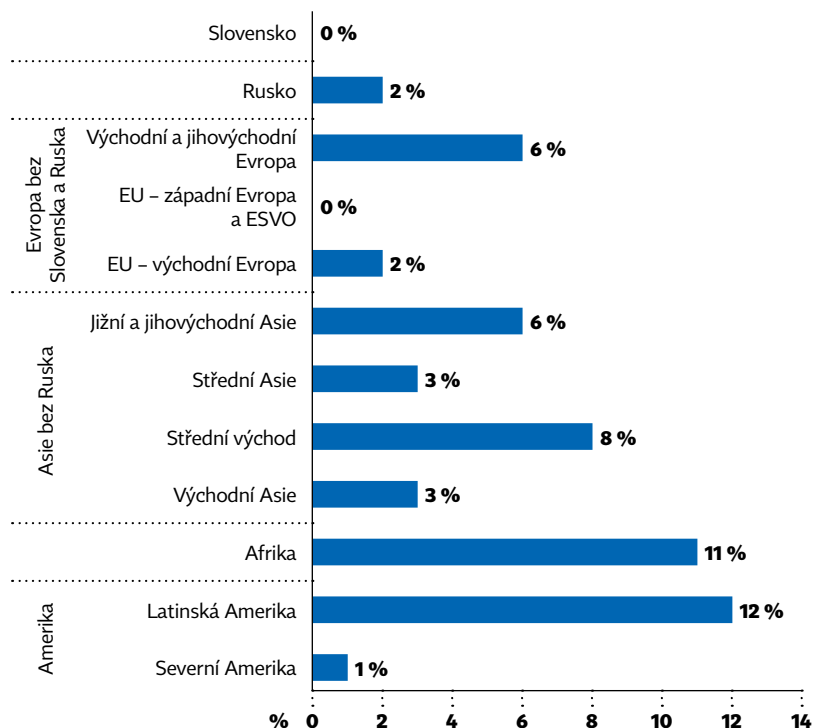
Graf 19:

Informovanost o studiu v ČR podle regionů (N = 8382)

Nezávislá agentura / studijní agent

Česká ambasáda

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

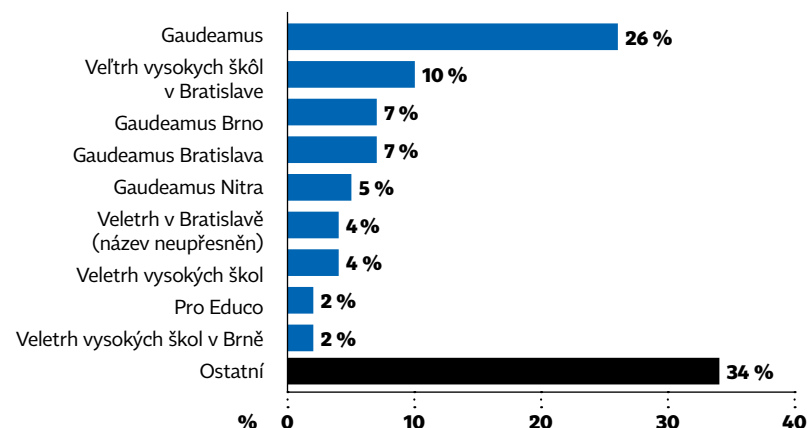
Desetina afrických studentů udává jako zdroj informací českou ambasádu, což může souviset s tradiční nabídkou vládních stipendií v rámci zahraniční rozvojové pomoci těmto zemím, kdy daná stipendia bývají nabízena právě prostřednictvím velvyslanectví (MŠMT, 2019). Zajímavá je na první pohled i Latinská Amerika, odkud tolik stipendistů nemáme. Nicméně v tomto případě jde o odpovědi jednotek studentů.

Webovou stránku **Study in the Czech Republic** jako informační zdroj uvedla téměř čtvrtina studentů z Afriky a jižní a jihovýchodní Asie.

Informovanost o studiu v České republice prostřednictvím studijního veletrhu je nejvýraznější u slovenských studentů (16 %). Jedná se především o **Gaudeamus**, který masově navštěvují.

Graf 20:

Informovanost o studiu v ČR – veletrh (N = 711)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Kde se dozvěděli o možnosti studovat v České republice – jiné:

Během mezipřistání jsem potkal člověka, který studoval v Praze.

Reklama na projekt na domovské stránce jiné výzkumné instituce.

Během turistické návštěvy České republiky.

Blog o možnostech studia mého zaměření v Čechách a na Slovensku.

Hledáním míst v Evropě, kde můžete studovat veterinární lékařství.

Výzva na PhD studium v přírodovědeckém časopise.

Jel jsem na letní kurz a dozvěděl se o možnostech studia v České republice.

Program CEEPUS a také v práci.

Ministerstvo pro vysokoškolské vzdělávání, vědu a technologii v Dominikánské republice.

Během Erasmu v České republice.

Chtěl jsem studovat v zahraničí a na internetu jsem zjistil, že Česká republika je nejlevnější.

Dostal jsem dopis s nápisem „Pojďte sem studovat!“

Jsem Slovák. Víím, že se dá studovat v Česku.

Korejská komunita v České republice.

Kurzy českého jazyka.

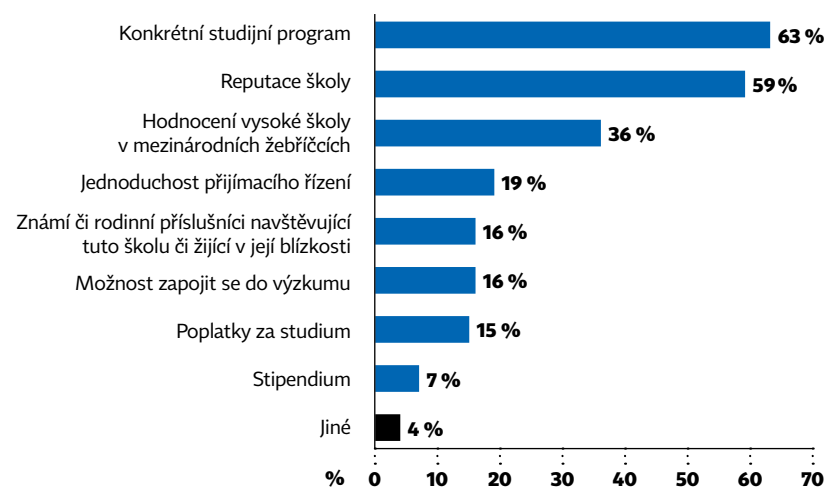
Dostal jsem doporučení od nových kolegů, které jsem potkal na konferenci.

DŮVODY PRO VÝBĚR VYSOKÉ ŠKOLY

Kombinace studijního oboru (63%) a reputace školy (59%) jako důvodů pro výběr konkrétní vysoké školy, pokud ji studenti znají (platí zejména pro Slovensko a bývalý Sovětský svaz), není, s ohledem na již výše zmíněná zjištění, překvapivá. Důležitý je ale i **význam mezinárodních žebříčků** (36%). I tyto žebříčky je možné považovat za hodnocení reputace, zvláště pro studenty, kteří o českých školách mnoho nevědí, jako jsou například studenti z Asie, a musí se tedy opírat o jiné dostupné zdroje hodnocení škol. České vysoké školy by se měly zaměřit na zjednodušení a zefektivnění procedur přijímacího řízení. Zároveň by pro studenty bylo studium v České republice, zejména v některých oborech, lukrativnější s častější možností získání praxe ve formě zapojení se do výzkumu (hlavně v sociálněvědních oblastech, ale i v rámci jiných oborů), což je dalším podnětem pro české vysoké školy.

Graf 21:
Hlavní důvody pro výběr konkrétní VŠ (N = 8410)*

* Bylo možné vybrat až 3 možnosti.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Opět je patrné, že Slováci dobře znají školy i jejich reputaci a řídí se jí (72 %), podobně jako čeští studenti. U ostatních zemí (tj. kromě Slovenska) bude reputace (50 %) asi více spojena s žebříčky škol. **Stipendia** hrají překvapivě malou roli, ale to může být dáno zejména tím, že náklady na studium jsou relativně nízké, respektive studium zdarma v češtině není vnímáno jako stipendium. Výše stipendia hraje významnější roli pouze u doktorského studia (24 %), kde je ve světě běžné, že doktorandi neplatí, ale naopak jsou placeni. V případě České republiky ovšem tyto finanční podmínky pro studenty doktorských studijních programů nejsou příliš výhodné, což je téma, na které by se školy měly zaměřit, pokud stojí o zahraniční doktorandy. Stejně tak možnost zapojit se do výzkumu je nejdůležitější právě pro studenty doktorských programů (44 %). Výzkumné příležitosti dále významně souvisejí s obory – studenti z jižní a jihovýchodní Asie (33 %) často studují vědeckotechnické obory, navíc právě ve vyšších stupních studia, kde je výzkum klíčový. Poplatky za studium jsou důležité v chudších regionech, jako je Afrika (37 %), případně pro ty, kteří si nemohou dovolit studium ve svých zemích – především ve Spojených státech (50 %). Tento aspekt není natolik důležitý pro ty, kdo studují zdarma v češtině – tedy především pro studenty ze zemí bývalého Sovětského svazu.

Důvod výběru dané školy – jiné:

Krásná krajina.

Kvůli konkrétnímu Ph.D. programu a předmětu.

Škola mi byla nejvíc sympatická a zároveň nebyla až tak vzdálená jako ostatní s podobným zaměřením.

Diplom z tohoto studijního programu má mezi odborníky v mé zemi poměrně velkou váhu.

Angličtina jako vyučovací jazyk a multi-kulturní a vícejazyčné prostředí.

Dobrý marketing nezávislé agentury.

Skvělý přístup profesorů během procesu přihlašování.

Prostě jsem potřeboval někde studovat a byl jsem přijat.

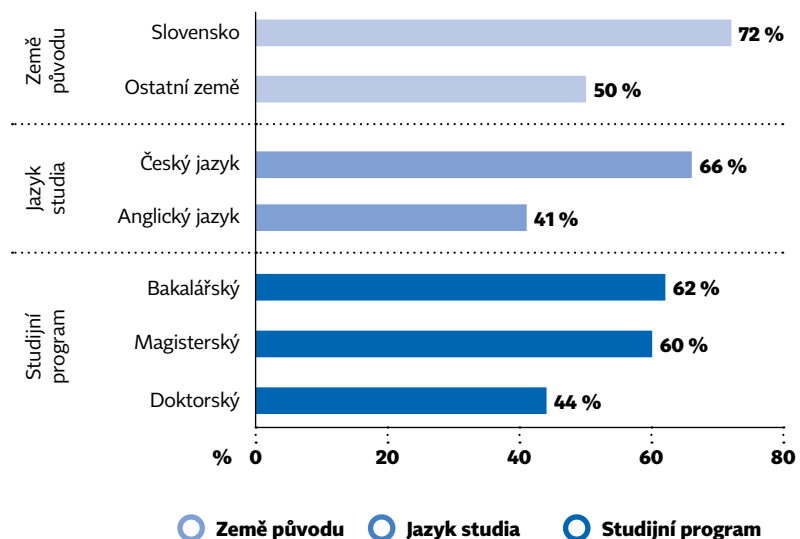
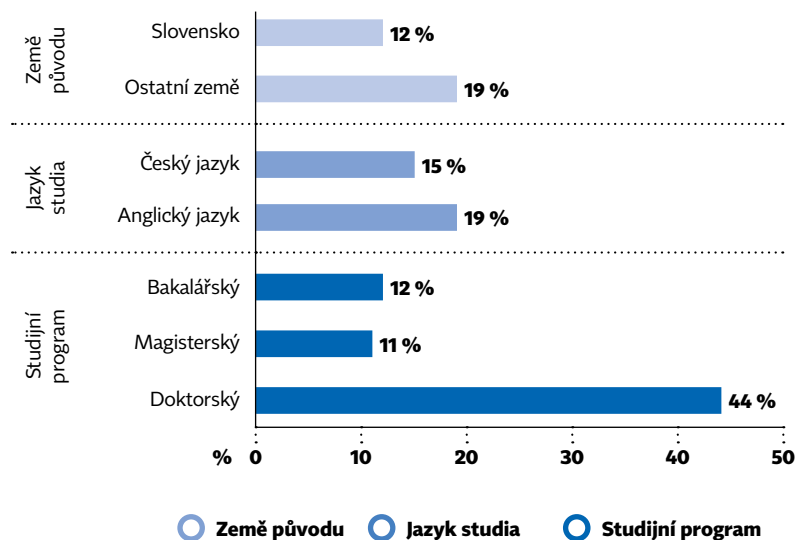
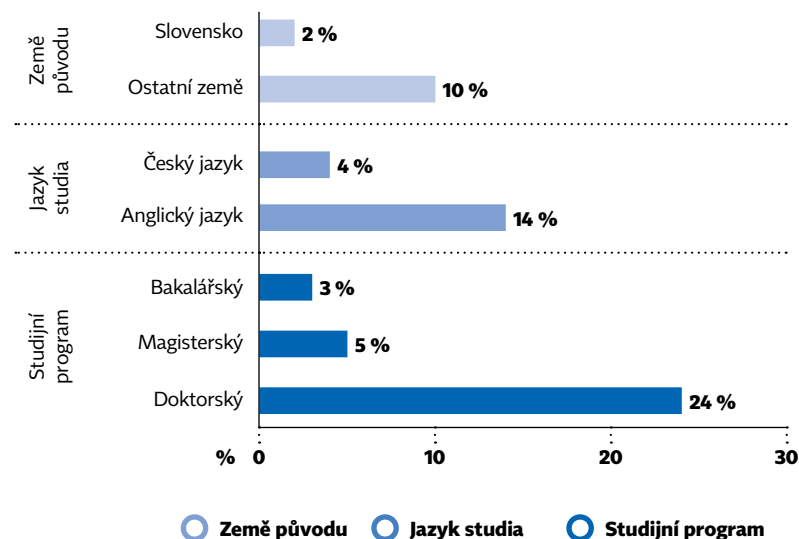
Chtěl jsem pracovat se svým školitelem, který je nyní profesorem.

Možnost výběru nepovinných a povinně volitelných předmětů a tím unikátní profílace každého studenta.

Pěkné počasí, zeměpisná poloha, životní náklady.

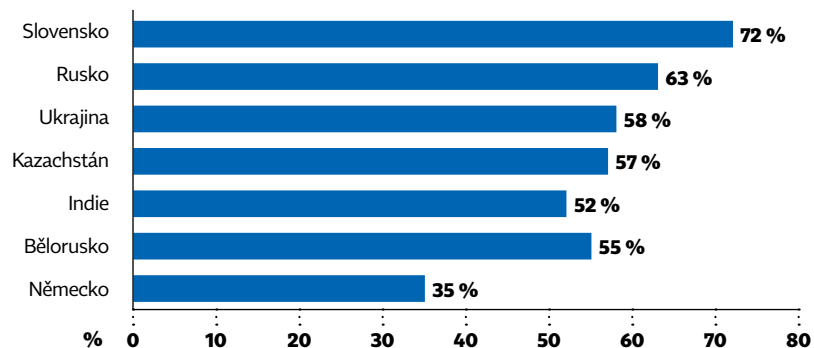
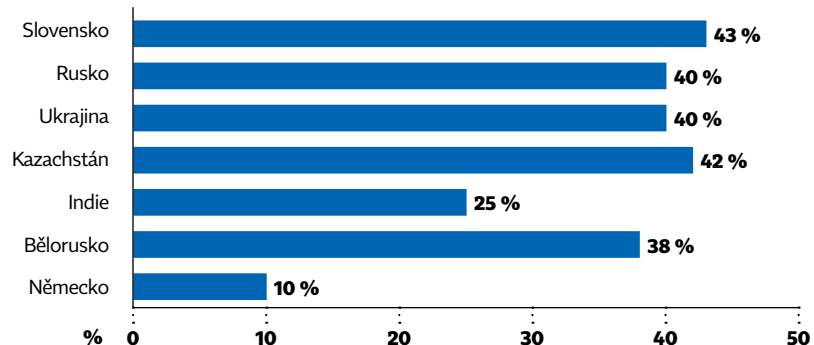
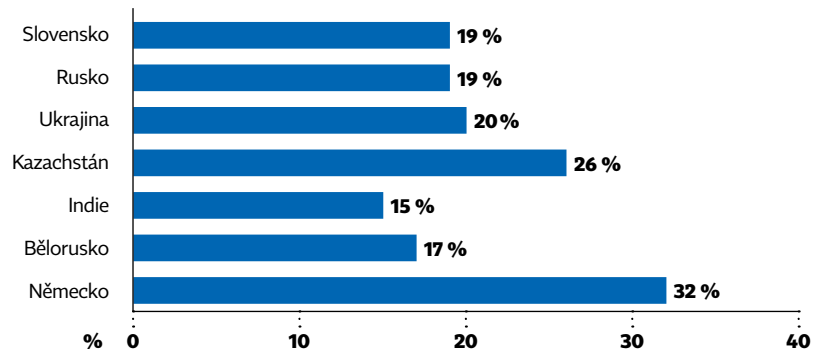
Příležitosti spolupracovat s vedoucími pracovníky světové úrovně.

Osobnost T. G. M.

Graf 22:**Kritéria výběru školy podle vybraných indikátorů (N = 8410)****Reputace školy****Možnost zapojit se do výzkumu****Stipendium**

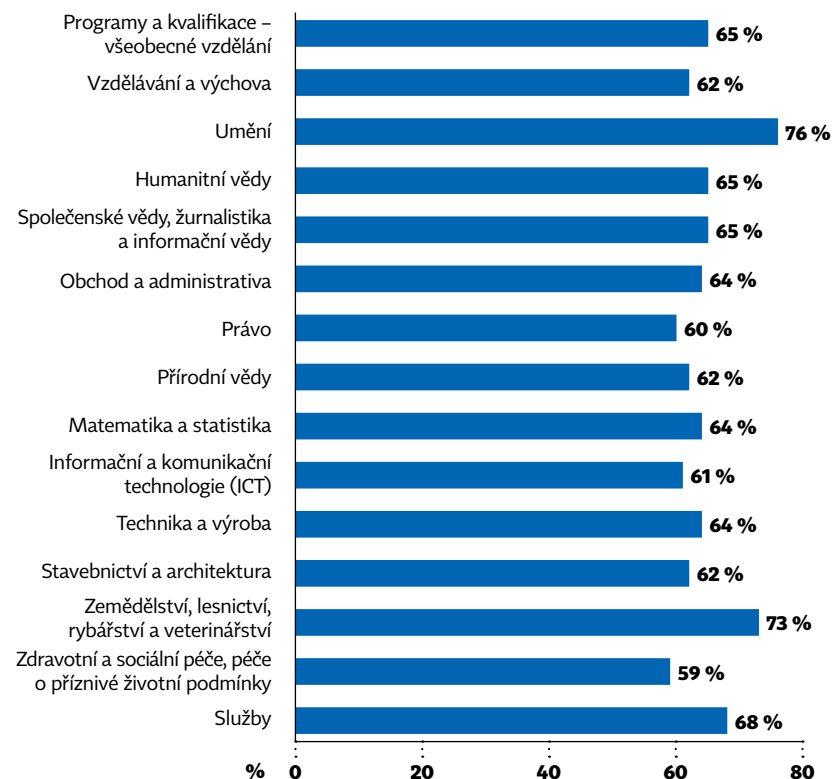
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Překvapivě nízké procento významu mezinárodních žebříčků bylo zaznamenáno v případě Indie (25 %). Může to souviset s tím, že indičtí studenti, kteří kladou větší důraz na žebříčky, preferují zahraniční a v žebříčcích lépe hodnocené školy (britské, australské, americké, západoevropské a podobně). Podobně uvažovat mohou i studenti z Německa, kteří se řídí podle žebříčků pouze v 10 %. Zájemci, kteří do České republiky nakonec jdou studovat, jsou ti, pro které to z nějakého důvodu hraje menší roli než jiné faktory (například finance nebo snadnost přijetí). Co se týká jednoduchosti **přijímacího řízení**, tam nejspíš opět hraje roli systém, ze kterého studenti vycházejí a s čím tedy porovnávají. V případě Německa (32 %) pravděpodobně studenti porovnávají české přijímací řízení, navíc v oblasti lékařství, kam nejčastěji míří, s jednodušším postupem při přijímacím řízení v Německu založeném primárně na známkovém průměru z předchozího studia (VysokeSkoly.cz, 2011). **Reputace školy** a žebříčky hrají roli také v bývalém Sovětském svazu a na Středním východě a naopak, opět spíše překvapivě, není reputace ani žebříček důležitým faktorem v jižní a jihovýchodní Asii. To může být pravděpodobně způsobeno tím, že pro východoevropské studenty jsou západní školy jednoduše moc drahé, ale zároveň jsou nároční i na kvalitu vzdělání. Z jiných regionů si zájemci o studium vybírají i západní školy a do České republiky jdou ti, které limitují finance.

Graf 23:**Kritéria výběru školy podle vybraných zemí (N = 6186)****Reputace školy****Hodnocení vysoké školy v mezinárodních žebříčcích****Jednoduchost přijímacího řízení**

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Konkrétní studijní program je nejdůležitější pro specifitější a úzce profilované obory, jako je umění (76 %) nebo zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství (73 %), obecně lze ale tvrdit, že rozdíly vnímání důležitosti konkrétního studijního programu jsou relativně malé (u drtivé většiny je to více než 60 % souhlasných odpovědí) a jde o kritérium, které je důležité pro všechny studenty napříč obory.

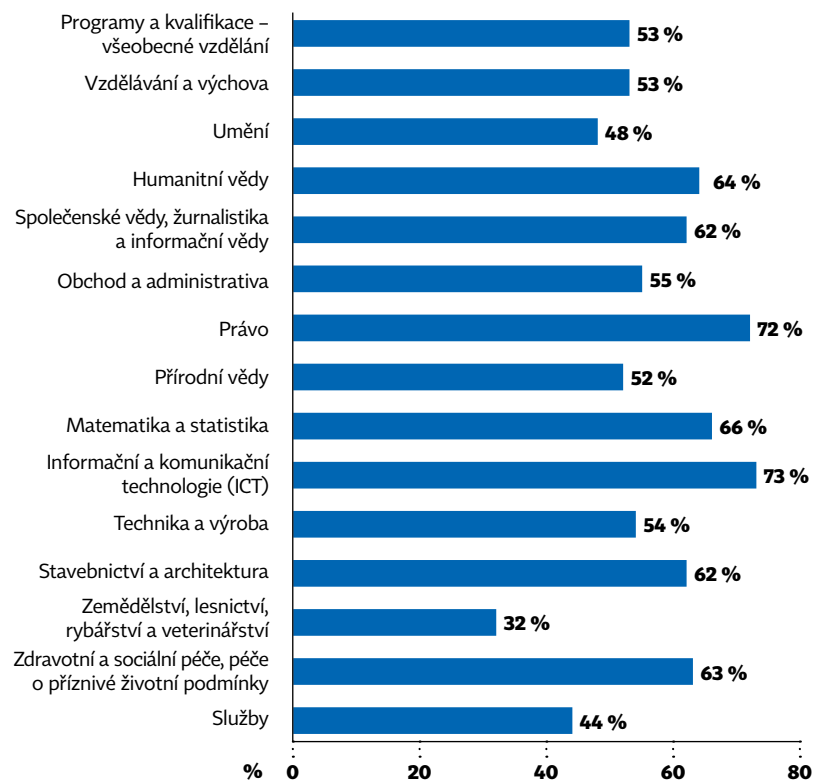
Graf 24:**Kritéria výběru školy – konkrétní studijní program (N = 8202)****Konkrétní studijní program**

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Podobně je tomu u **reputace školy**: ta je silným faktorem především u oborů ICT (73 %), právo (72 %) a matematika a statistika (66 %). Naopak reputace není tak důležitá pro studenty z oboru zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství (32 %) nebo ve službách (44 %). U ostatních oborů jde většinou o polovinu studentů nebo o něco málo více, pro které je reputace důležitá, rozdílů jsou ale relativně malé.

Graf 25:
Kritéria výběru školy – reputace školy (N = 8202)

Reputace školy

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

SHRNUTÍ

Česká republika byla první volbou pro absolvování studia pro **77 % respondentů studujících v českém jazyce** a pro **54 % studujících v anglickém jazyce**. O studiu v České republice se nejvíce respondentů **dozvědělo od přátel či rodiny** (uvedlo 57%). 47 % Slováků zmínilo jako zdroj informací **střední či vysokou školu ve své domovské zemi. Od nezávislé agentury nebo studijního agenta** slyšelo o studiu v České republice 21% respondentů, kteří nejsou ze Slovenska. Konkrétní programy a školy jsou zásadní. Musí být někdo (příbuzný či přítel, agent, absolvent) nebo něco (web Study in, online vyhledávač, sociální média), kdo nebo co potenciální studenty s touto nabídkou seznámí. Nejčastější důvody pro rozhodnutí studovat v České republice jsou: **konkrétní studijní program** (uvedlo 49 %) a **konkrétní vysoká škola** (uvedlo 46 %).

Slovenští studenti jsou specifickou skupinou – mají silné vazby k České republice, ze kterých vyplývá dostupnost informací (včetně návštěv veletrhů v České republice, například Gaudeamu v Brně) a následná dobrá znalost českých vysokých škol. České vysoké školy rovněž na Slovensku aktivně rekrutují nejen na veletrzích, ale i přímo ve školách. Roli hraje i geografická dostupnost, zvláště u škol na Moravě a ve Slezsku. Pro neslovenské studenty hraje významnou roli doporučení někoho, kdo české vysoké školy zná. V téměř čtvrtině případů se jedná o agenta.

PODPORA ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ PŘED PŘÍJEZDEM

Proces přijímacího řízení **70**

Víza a proces jejich vyřizování **74**

Uznávání předchozího vzdělání **77**

Komunikace s institucemi **78**

Shrnutí **79**

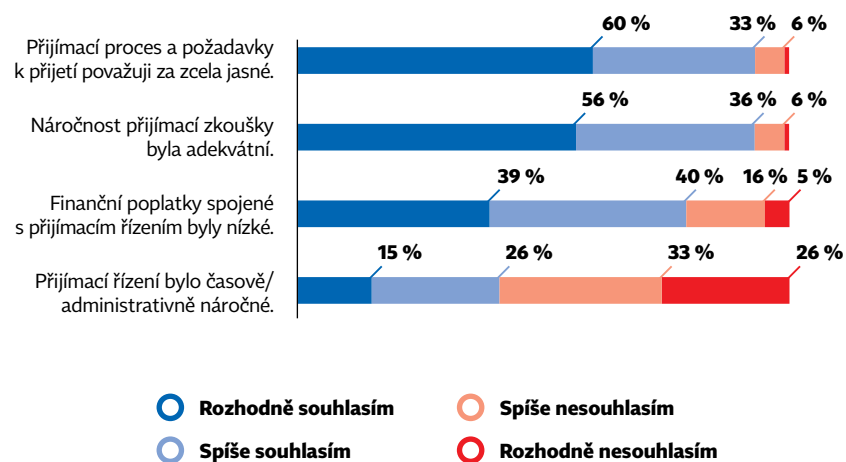

PROCES PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ

Proces přijímacího řízení může být pro uchazeče časově náročný, což, jak se z odpovědí zahraničních studentů zdá, je i případ České republiky. Ačkoli samotný **přijímací proces** a požadavky k přijetí jsou pro studenty jasné a **srozumitelné** (rozhodně a spíše souhlasí 93 % respondentů) a přijímací zkoušky jsou považovány za **adekvátní** (rozhodně a spíše souhlasí 92 % respondentů), pětina studentů považuje **poplatky** za něj za **relativně vysoké** (21 % odpovědí) a hlavní zátěží jsou pro studenty **časová a administrativní náročnost** (41 %).

Graf 26:

Náročnost přijímacího řízení (N = 7660)

Pozn.: Výrok „Přijímací řízení bylo časově / administrativně náročné“ je negativní (oproti ostatním třem).

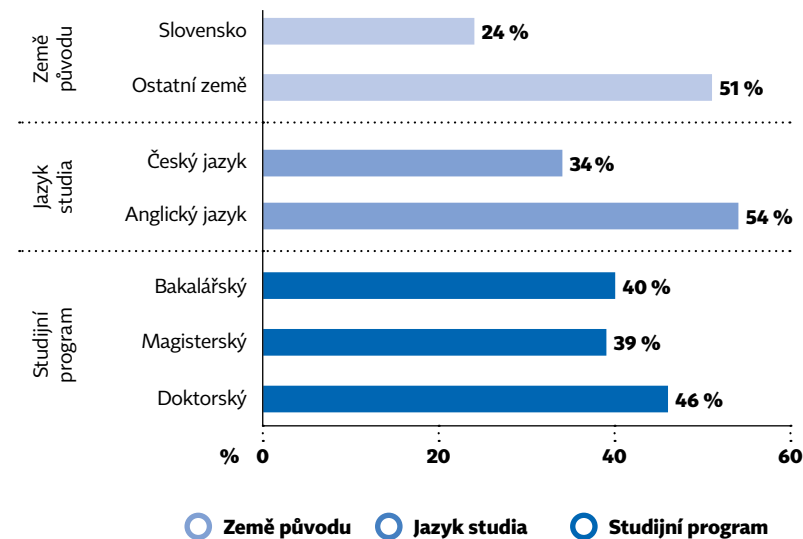
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Administrativní a časovou náročnost přijímacího řízení vnímají silněji studenti anglických programů (54 % oproti 34 %). Stejně tak pro slovenské studenty je administrativně méně náročné (24 %) než pro ostatní země (51 %). Co se studijních programů týče, nejobtížnější z hlediska času a administrativy je doktorský program, což si myslí celkem 46 % doktorských studentů. Rozdíly ale nejsou nijak propastné.

Graf 27:

Přijímací řízení podle vybraných indikátorů (N = 7660)

Přijímací řízení bylo časově/administrativně náročné.

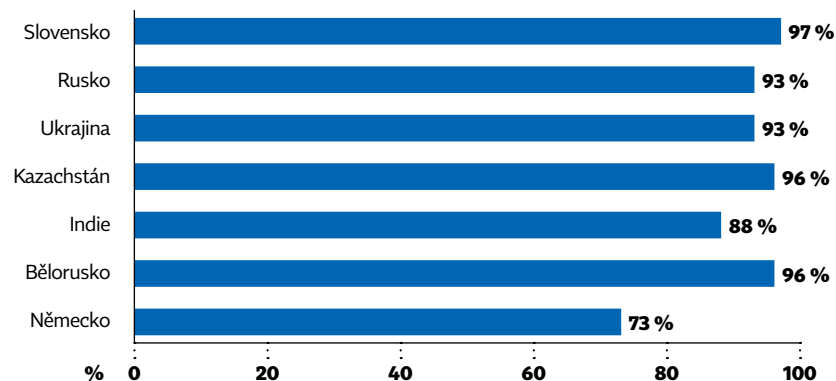
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Pro slovenské studenty jsou také nejvíce **srozumitelné požadavky** k přijetí (97 %), zatímco méně srozumitelné jsou požadavky pro německé studenty (73 %), byť se stále jedná o relativně dobrou hodnotu. Mírně horší výsledky u německých studentů mohou být způsobeny velkou odlišností přístupů k přijímacímu řízení. **Finanční poplatky** za přijímací řízení považuje za nízké 87 % Slováků. U běloruských studentů je to jen 65 % a u německých studentů 64 %. I zde pravděpodobně hraje roli srovnávání českého vzdělávacího systému se zemí původu daného studenta. Ze zemí, které jsou ve výzkumu nejvíce zastoupeny, mají s administrativou největší problém němečtí (66 %) a indiští (60 %) studenti.

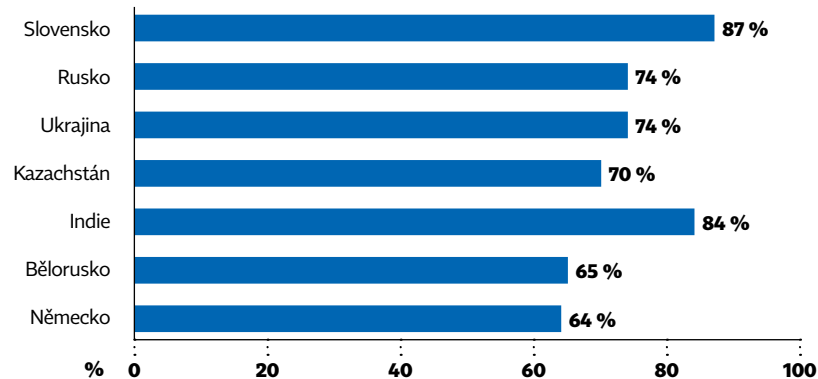
Graf 28:

Přijímací řízení podle vybraných zemí (N = 5586)

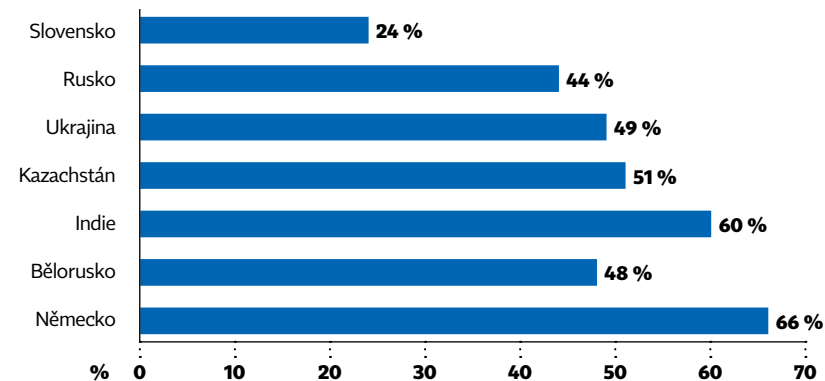
Přijímací proces a požadavky k přijetí považují za zcela jasné.

Finanční poplatky spojené s přijímacím řízením byly nízké.

Přijímací řízení bylo časově/administrativně náročné.

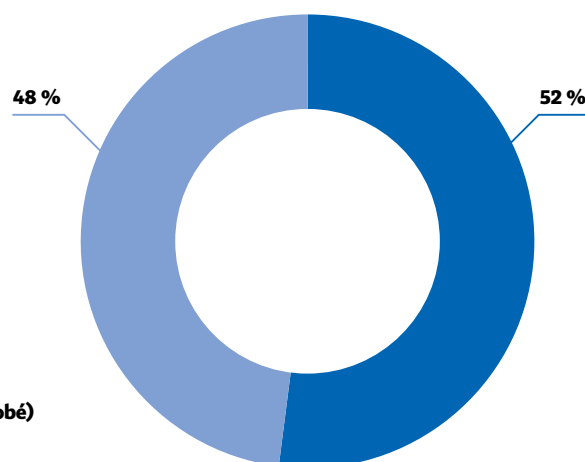
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

VÍZA A PROCES JEJICH VYŘIZOVÁNÍ

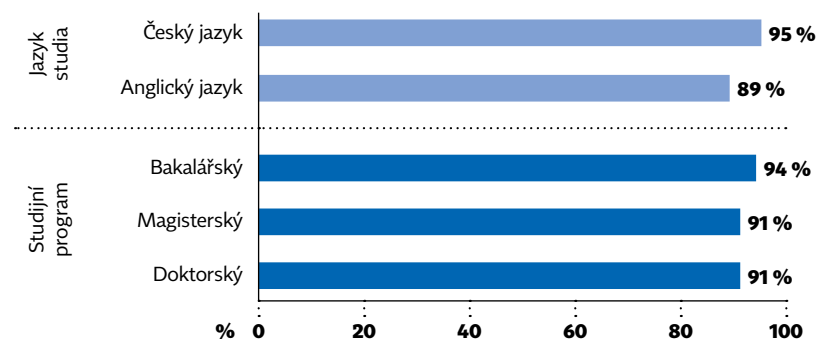
Zhruba polovina studentů přijíždí do České republiky na základě **bezvízového styku** (48 %). Ze zemí mimo Evropskou unii **dlouhodobé studijní vízum** využívá 95 % zahraničních studentů v českých studijních programech a 89 % zahraničních studentů v anglických studijních programech.

Graf 29:
Typ víza (N = 7271)

- **Bezvízový styk**
- **Vízum k pobytu nad 90 dnů (dlouhodobé) za účelem studia**

Dlouhodobé vízum – jen země mimo EU

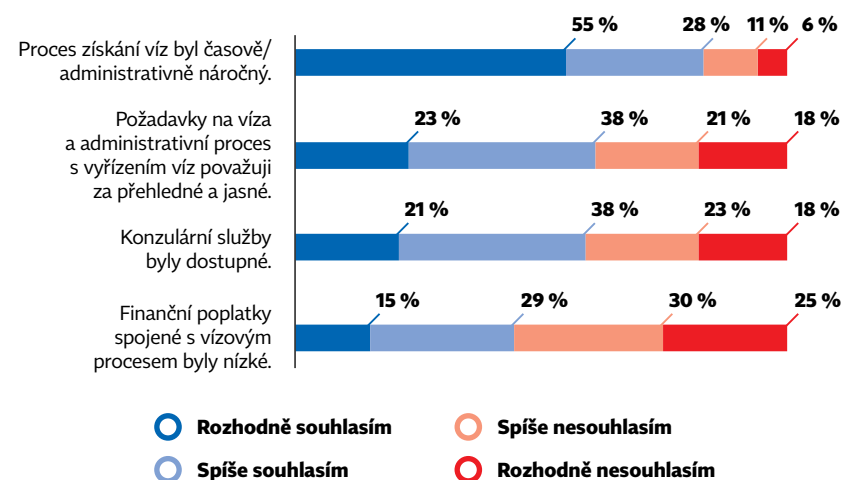

- **Jazyk studia**
- **Studijní program**

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Proces vyřizování a získávání víza je pro studenty časově a administrativně náročný (83 %), požadavky na jeho získání byly relativně **nepřehledné a nejasné (39 %)** s **méně dostupnými konzulárními službami**, než by si studenti přáli (41 %), a **finančními poplatky, které nepovažuje více než polovina studentů za nízké (55 %)**. Administrativní proces s vyřizením víz je o něco jasnější pro studenty českých studijních programů (66 %) než pro studenty programů v angličtině (53 %). Finanční poplatky jsou vnímány jako nízké spíše studenty z anglických studijních programů (58 % odpovědí; to se týká zejména 68 % indických studentů, kteří pravděpodobně porovnávají s poplatky v Británii, Spojených státech či Austrálii, které jsou vysoké), studenti z českých programů pravděpodobně pracují s jiným referenčním rámcem (jen 35 % odpovědí). To je pravděpodobně dáno zemí původu (nejčastěji bývalý Sovětský svaz), kde je také jiná výše příjmů a ochota za víza platit. Je také zajímavé, že 59 % doktorských studentů považuje poplatky za nízké oproti 38 % bakalářských a 46 % magisterských studentů. Zde také může hrát roli příjem: čím vyšší je stupeň studia, tím pravděpodobněji je, že studenti při studiu pracují a vydělávají. Tím spíše, že zahraniční studenti často navazují na předchozí studium ve vyšším věku (OECD, 2019, p. 249), tedy po několikaleté práci ať už v oboru, nebo v nějakém jiném odvětví.

Graf 30:
Proces vyřízení a získání víz – bez zemí EU (N = 4027)

- **Rozhodně souhlasím**
- **Spíše souhlasím**
- **Spíše nesouhlasím**
- **Rozhodně nesouhlasím**

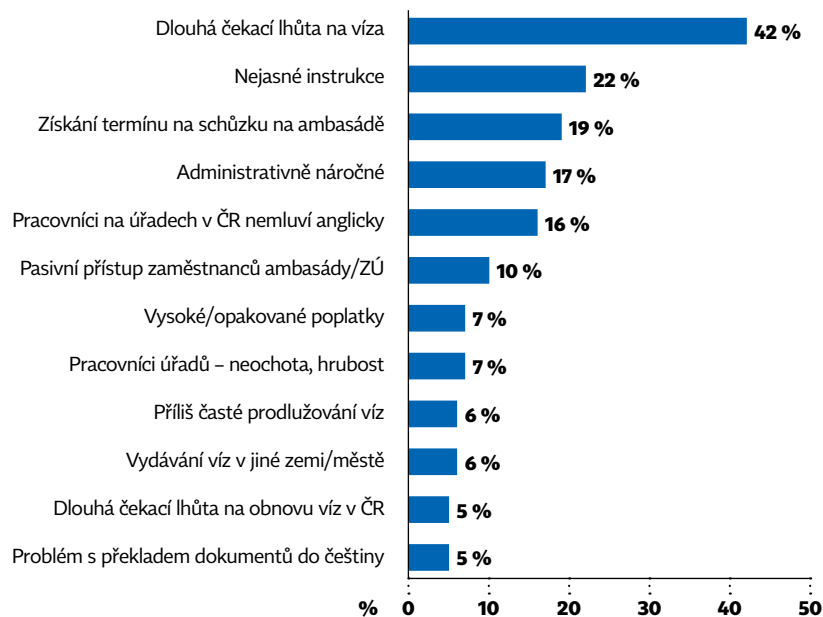
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Zásadní problém ale tkví zejména v **délce vízového procesu**, zvláště potom v porovnání s ostatními zeměmi, což je faktor, který výrazně **snižuje konkurenceschopnost České republiky**, a tedy i českých vysokých škol. Podle zákona o pobytu cizinců je lhůta 60 dní (MVČR, 2020). Posouzení procesu víz napříč regiony opět záleží na měřítku, které má student nastaveno tím, z jaké země a kultury pochází. Americkými studenty jsou instrukce považovány za nepřehledné (57 %), ale vyřízení víz ve Spojených státech je výrazně rychlejší než jinde (dlouhou čekací lhůtu uvedlo jen 13 % z nich). Naopak nejasné instrukce uvedlo pouze 10 % studentů z Afriky a 11 % studentů z východní Asie, ti však mají problém s neúnosně dlouhou čekací lhůtou, což uvedlo 45 % afrických studentů a 50 % studentů z východní Asie). **Získání termínu na schůzku na ambasádě** jako významný problém nejčastěji uváděli studenti z Afriky (38 %) a z jižní a jihovýchodní Asie (29 %). Tento problém může být způsoben buď velkým zájmem, nebo nedostatečnou kapacitou konzulátů (případně kombinací). Pětina latinskoamerických studentů také zmínila jako problém **vydávání víz v jiné zemi či v jiném městě**.

Graf 31:

Konkrétní problémy při vyřizování víz (N = 904)*

Pokud jste v průběhu vyřizování víz čelil/a významným problémům, popište je prosím.

* Graf shrnuje odpovědi z otevřené otázky.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

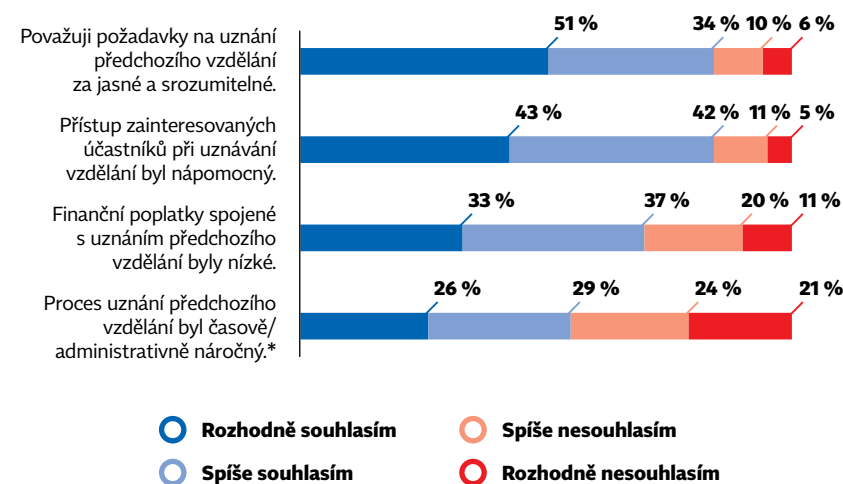

UZNÁVÁNÍ PŘEDCHOZÍHO VZDĚLÁNÍ

Zde je opět velký rozdíl mezi názory slovenských a ostatních studentů. **Požadavky na uznání předchozího vzdělávání považuje za jasné 96 % slovenských a 80 % ostatních studentů. Finanční poplatky jsou nízké pro 91 % slovenských a 62 % ostatních studentů. Naopak proces uznávání předchozího vzdělávání považuje za náročný 27 % slovenských a 66 % ostatních studentů.**

Graf 32:

Proces uznávání vzdělání v ČR (N = 6280)

* Výrok je orientován negativně, na rozdíl od ostatních (pozitivně orientovaných) výroků v této baterii.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

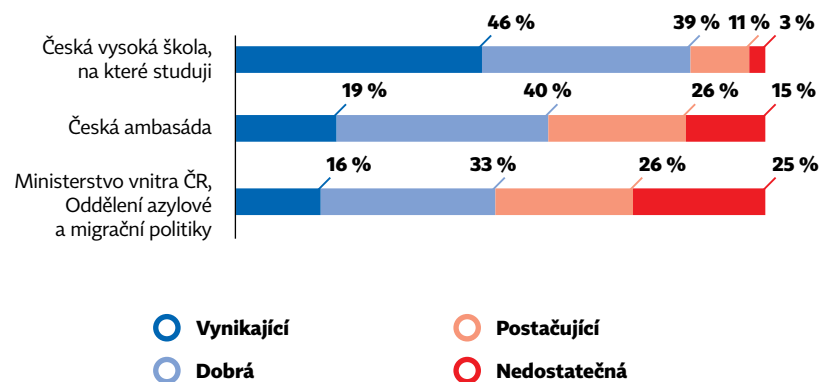

KOMUNIKACE S INSTITUCEMI

Kvalitu komunikace se školami hodnotí jako vynikající nebo velmi dobrou **85 % studentů**. V případě **ambasád pak pozitivně hodnotí komunikaci 59 %**. Čtvrtina všech studentů je velmi nespokojená s komunikací s oddělením azylové a migrační politiky.

Graf 33:

Kvalita komunikace s institucemi (N = 7222)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

SHRNUTÍ

Proces přijímacího řízení je z hlediska požadavků a náročnosti zkoušek **jasný a srozumitelný** (93 % a 92 %), avšak pro celkem 41 % respondentů **administrativně i časově náročný**. Polovina studentů má v České republice zajištěné **dlouhodobé vízum za účelem studia**: 83 % z nich považuje proces získání víz za **náročný**, 55 % z nich hodnotí finanční **poplatky za vízum jako vysoké** a 42 % respondentů uvedlo jako problém **dlouhé čekací lhůty** na víza. Problematické vyřizování víz je znatelné i z **vnímání kvality komunikace** s příslušnými orgány: nespokojeno 51 %. Úroveň kvality spokojenosti komunikace uchazečů s vysokými školami v procesu přijímacího řízení je vysoká (85 %). Proces **uznání předchozího vzdělání** považuje za jasný a srozumitelný 85 %, ale časově a administrativně náročný 55 % studentů.

VI. KVALITA STUDIJNÍCH PROGRAMŮ NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Hodnocení studijních programů na vysokých školách 82

Výukové metody 85

Spokojenost s kvalitou výuky 86

Zhodnocení volby studia 89

Doporučení studia v České republice druhým 92

Shrnutí 94

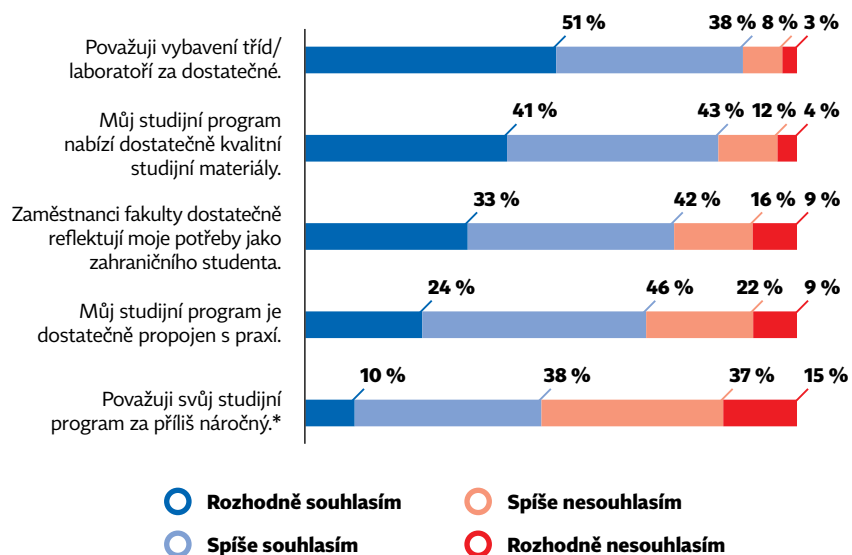

HODNOCENÍ STUDIJNÍCH PROGRAMŮ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Zahraniční studenti jsou obecně **spokojeni s vybavením učeben a laboratoří** (89 %) i s **kvalitou studijních materiálů** (84 %), i když zde je relativně **velký rozdíl** mezi studenty **v anglickém jazyce** (74% spokojenost se studijními materiály) a **českém jazyce** (88% spokojenost). O něco méně jsou ale spokojeni s tím, jak k nim a jejich potřebám **přístupují zaměstnanci fakulty** (75 %), to se týká opět hlavně studentů v anglickém jazyce (64 % oproti 79 %), a také s **propojeností studijního programu s praxí** (rozhodně a spíše spokojeno je 70 % studentů). Zhruba polovina navíc považuje

Graf 34:

Hodnocení studijního programu (N = 7187)

* Výrok je orientován negativně, na rozdíl od ostatních (pozitivně orientovaných) výroků v této baterii.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

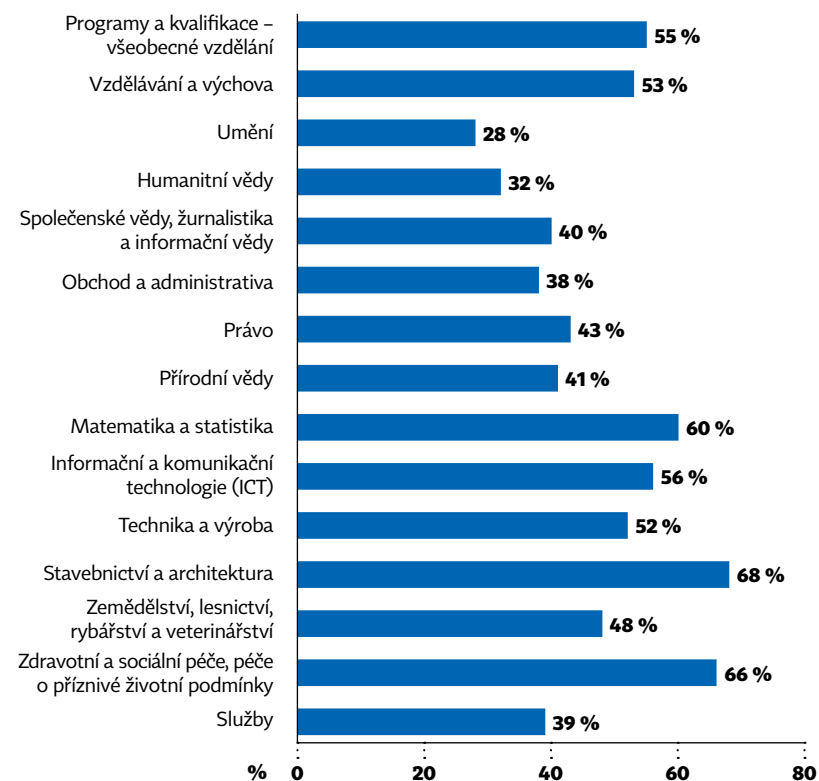
studium za velmi nebo spíše náročné (48 %). Při pohledu na vybrané národnosti jsou obecně mezi spokojenějšími zejména slovenští studenti, kteří ale zároveň studium v České republice považují za relativně náročné (54 %). Nejméně spokojenými jsou naopak němečtí studenti, kdy jen zhruba polovina z nich považuje studijní materiály za kvalitní (54 %) a je spokojena s propojením výuky s praxí (55 %), zároveň ale jen cca třetina z nich považuje studium za náročné (30 %). Vyšší nároky na vzdělání mají tedy spíše studenti ze západní Evropy, Středního východu a Spojených států.

Jako příliš náročné hodnotí své obory nejčastěji studenti **stavebnictví a architektury (68 %), zdravotní a sociální péče (66 %)**, ale také **matematiky a sta-**

Graf 35:

Otázka náročnosti studijního programu podle jednotlivých oborů (N = 7161)

Považuji svůj studijní program za příliš náročný.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

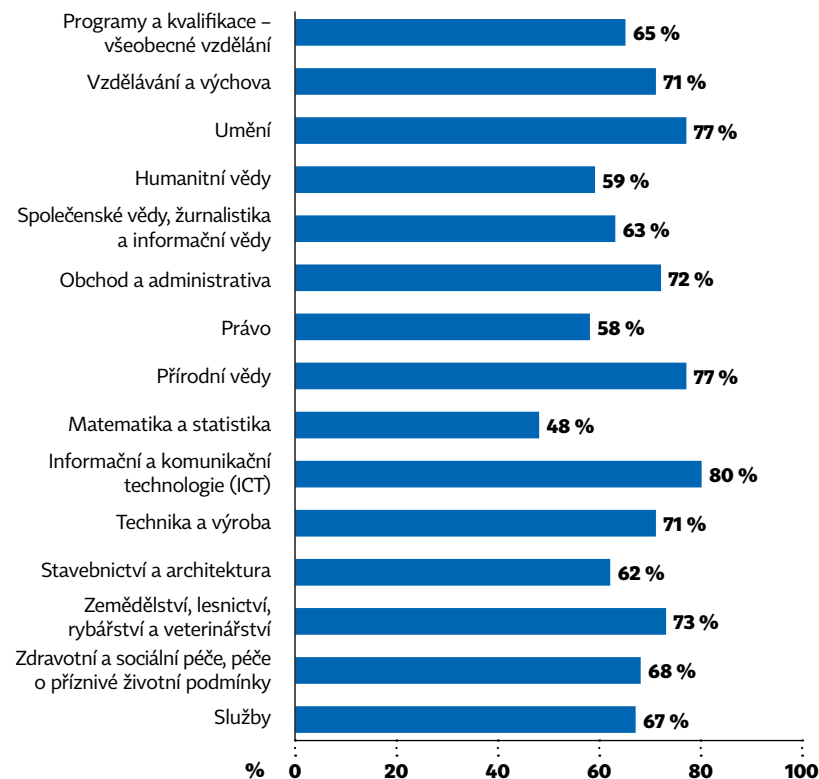
tistiky (60 %) i pedagogických oborů (více než 50 %). Ačkoli prvně jmenovaný obor je možná trochu překvapující, ostatní zmíněné obory jsou považovány za náročné i českými studenty (Fischer a Vltavská, 2016). Naopak **umění (28 %), humanitní vědy (32 %) a obchod a administrativa (38 %)** jsou vnímané jako **nejméně náročné.**

Z hlediska **propojení s praxí** si studenti pochvalují především **informační a komunikační technologie (80 %), přírodní vědy (77 %) a umění (77 %).** Výrazně **méně spokojeni** jsou ale studenti oborů **matematika a statistika (48 %).**

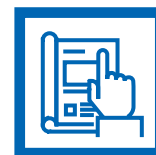
Graf 36:

Otázka propojenosti studijního oboru s praxí podle jednotlivých oborů (N = 7097)

Můj studijní program je dostatečně propojen s praxí.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

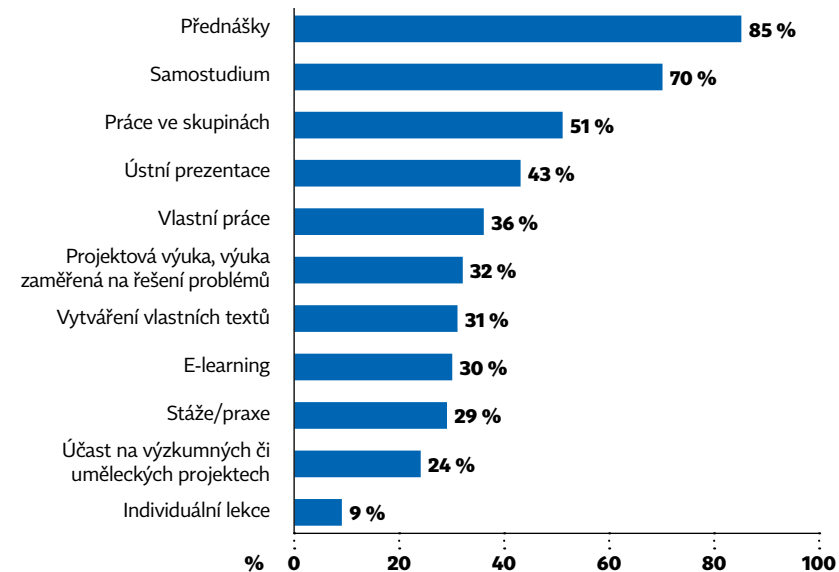
VÝUKOVÉ METODY

Není nijak překvapivé, že **nejčastěji využívanou výukovou metodou jsou přednášky (85 % studentů** je označuje jako převažující metodu výuky). Velmi často se ale praktikuje i **samostudium (70 %), práce ve skupinách (51 %) a také ústní prezentace (43 %).** S podobnými metodami se běžně setkávají i čeští studenti (Fischer a Vltavská, 2016, p. 65). V grafu se ale odráží i **malý podíl praxe v rámci výuky (jen 29 %) nebo účasti na projektech (24 %).** U otázky bylo možné zvolit také odpověď individuální lekce, ty zvolilo 9 % studentů, je ale otázkou, jestli individuální přístup není reakcí na potřeby spíše českých studentů než na potřeby samotných zahraničních studentů.

Graf 37:

Výukové metody (N = 7241)

Která z níže uvedených výukových metod je převážně používána ve Vašem studijním programu?*

* Bylo možné vybrat až všechny možnosti.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

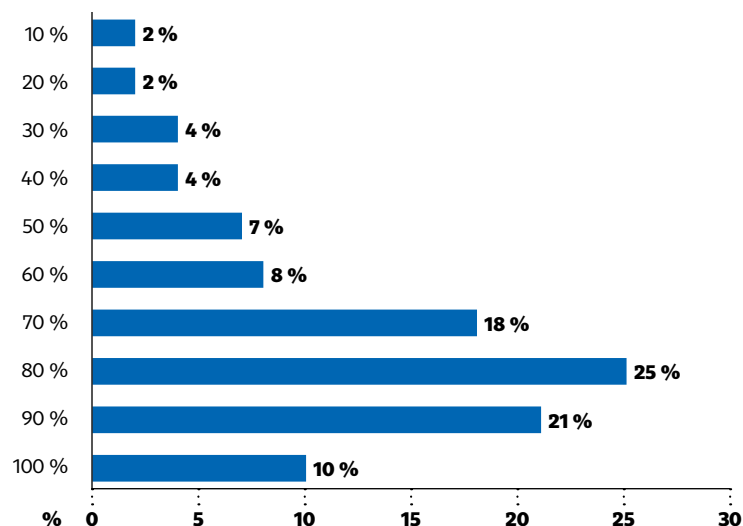

SPOKOJENOST S KVALITOU VÝUKY

Tři čtvrtiny zahraničních studentů (74 %) hodnotí **podíl kvalitních učitelů** na studované vysoké škole jako **70% nebo vyšší** a pouze **12 % zahraničních studentů hodnotí podíl dobrých vyučujících na 40 % nebo méně**. Porovnáme-li výsledky se spokojeností s kvalitou výuky u celoevropského šetření výzkumu Eurostudent⁷, kde je v České republice celkově nespokojena s kvalitou výuky čtvrtina studentů, jsou celkové výsledky u zahraničních studentů spíše lepší.

Graf 38:
Hodnocení vyučujících (N = 7241)

Prosím ohodnoťte podíl kvalitních učitelů na Vaší vysoké škole:

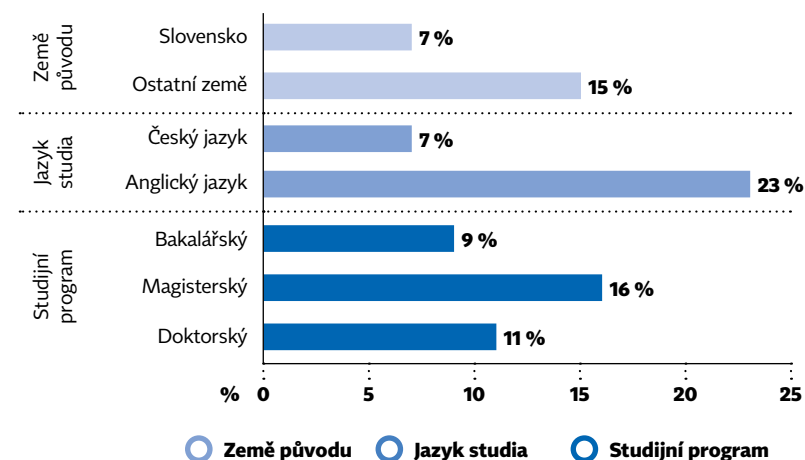
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

^{7/} Zdroj: https://www.msmt.cz/uploads/odbor_30/TF/Analyticke_materialy/Eurostudent/E_VI_zaverecna_zprava.pdf

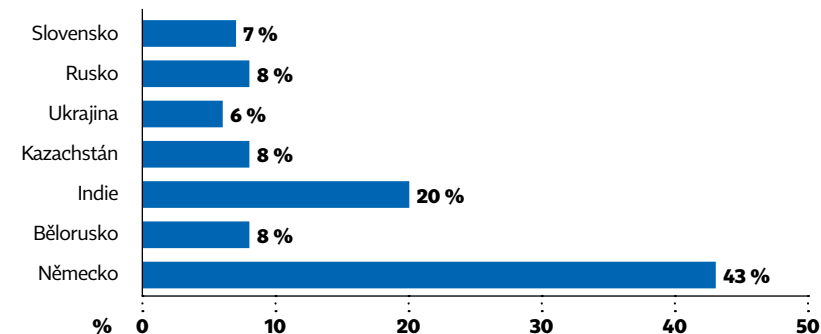
Velké rozdíly v hodnocení kvality vyučujících jsou zejména u jazyků studia: zatímco **nespokojených studujících v českém jazyce je jen 7 %, u anglického jazyka je to více než třikrát tolik (23 %)**. Ze studijních programů jsou nejnáročnější magisterské studenti (16 % z nich považuje podíl kvalitních učitelů za nižší než 40 %). Výhrady ke kvalitě vyučujících podle regionů mají především Západoevropané (32 % z nich uvádí podíl kvalitních učitelů nižší než 40 %). Dalšími méně spokojenými jsou studenti ze Středního východu (29 %), ale i ze Severní Ameriky (24 %). Z hlediska studijních oborů jsou kritičtější studenti zemědělských (24 %), ale i zdravotnických oborů (23 %).

Graf 39:
Odpovědi do 40 % (nespokojení) dle vybraných indikátorů (N = 855)

Nespokojení = 40 % nebo méně

Nespokojení = 40 % nebo méně

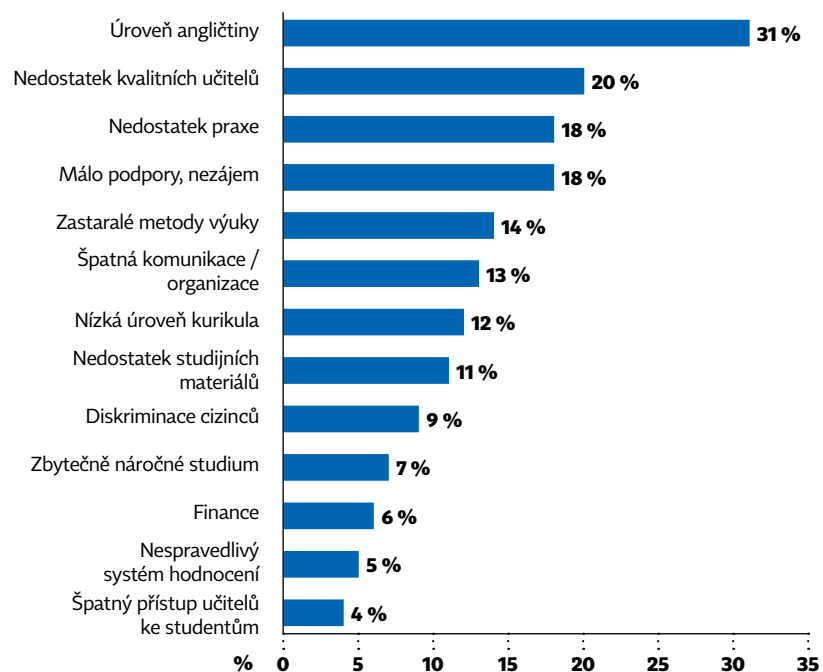

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Co studenti školám a vyučujícím vytýkají? **Téměř třetina** z nich kritizuje **nízkou kvalitu výuky v angličtině z důvodů špatné znalosti jazyka na straně některých vyučujících (31 %)** a **pětina** vidí jako problém **nedostatek kvalitních učitelů**. Znovu se opakuje **nedostatek praxe**, ale třeba i **nedostatek podpory a zastaralé metody výuky**. Mezi negativními faktory se bohužel objevuje i diskriminace, kterou uvedla necelá desetina z nespokojených studentů (9 %).

Graf 40:
Otevřená otázka týkající se kvality vyučujících pro nespokojené (do 40 %) (N = 650)

Jaký je hlavní důvod Vaší nespokojenosti?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

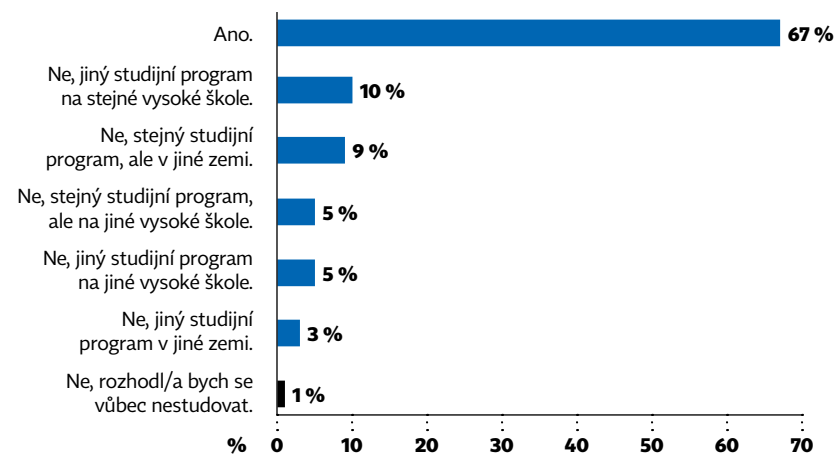

ZHODNOCENÍ VOLBY STUDIA

Dvě třetiny (67 %) studentů by studium v České republice **na stávající škole neměnili**, pětina by zvažovala buď **jiný studijní program, nebo jinou vysokou školu v České republice**. Celkem jen **12 % studentů** by při možnosti opětovného rozhodnutí raději zvolilo **jinou zemi studia**.

Graf 41:
Zhodnocení volby studia (N = 7174)

Kdybyste měl/a možnost rozhodnout se znovu, vybral/a byste si stejný program a stejnou vysokou školu v České republice?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

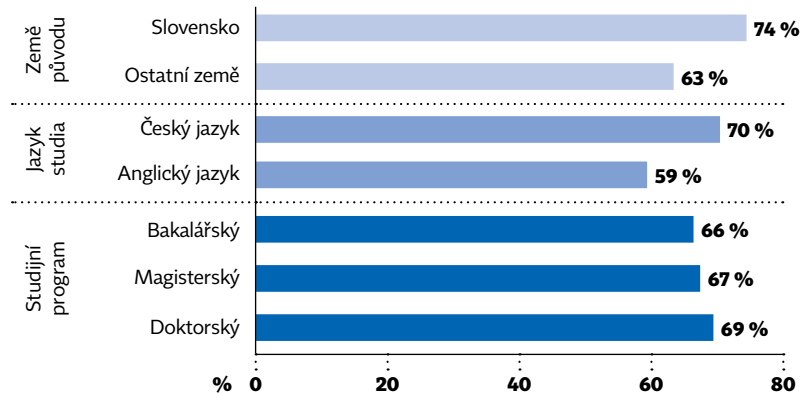
Především Slováci (74 %) a studenti v českém studijním programu (70 %) jsou přesvědčeni, že **Česká republika a stávající vysoká škola byly dobrou volbou**. Kdyby měli možnost se rozhodnout znovu, pětina studentů z anglických programů by volila jinou zemi a čím vyšší stupeň studia, tím větší podíl studentů, kteří by také vyrazili jinam než do České republiky, i když rozdíly nejsou nijak markantní. Z bližšího pohledu na jednotlivé země to jsou opět o něco více indiští studenti (25 %) a němečtí studenti (29 %). Je velmi pravděpodobné, že u nich Česká republika nebyla původně první volbou, a navíc mají na studium vyšší nároky než jejich spolužáci z jiných zemí.

Graf 42:

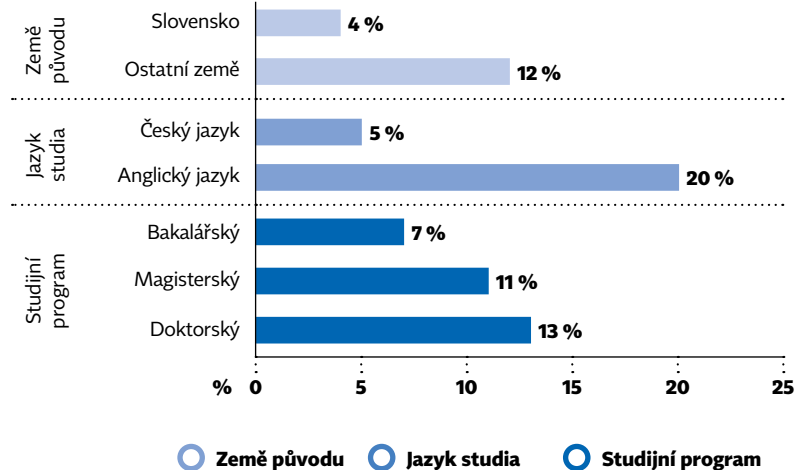
Otázka reflektující možnost opětovného výběru studijního programu, VŠ i země studia (N = 7174)

Kdybyste měl/a možnost rozhodnout se znovu, vybral/a byste si stejný program a stejnou vysokou školu v České republice?

Ano, stejný studijní program na stejné VŠ.

Ne, stejný studijní program, ale v jiné zemi.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

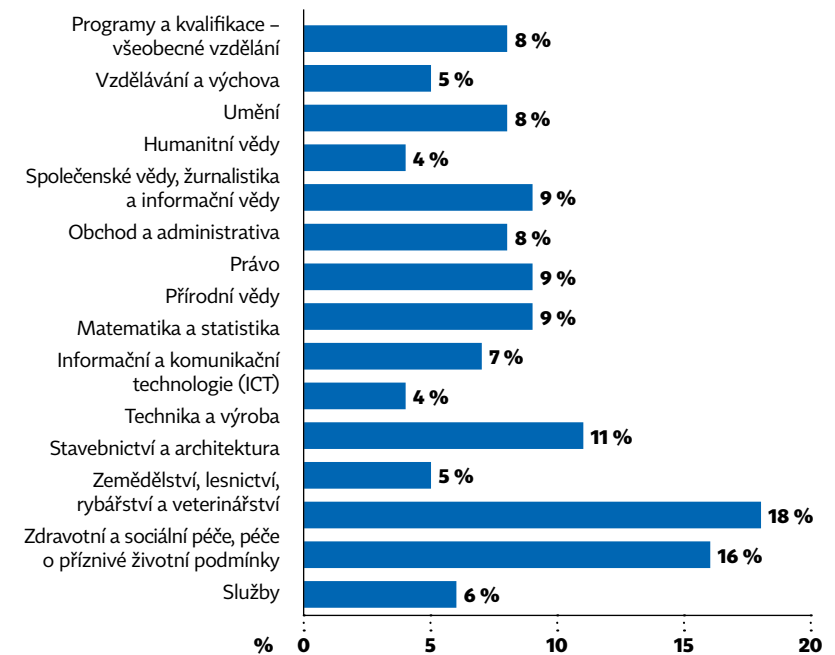
Mezi obory jsou pak nejlépe hodnocené právo (78 %), informační a komunikační technologie (74 %) nebo třeba umění (70 %). U ostatních oborů by se na stejný obor na stejné škole v České republice přihlásilo cca 60 až 70 % studentů, rozdíly jsou relativně malé. V jiné zemi by stejný program raději studovala o něco větší část studentů zemědělských oborů (18 %) nebo třeba medicíny (16 %), tady jsou ale výsledky do značné míry ovlivněny obecně náročnějšími studenty ze západní Evropy (26 %). Obecně lze říci, že existuje určitá skupina studentů v programech v angličtině, kteří by se raději viděli jinde. Tato skupina zahrnuje nejvíc studenty z regionů, odkud studenti tradičně míří jinam než do České republiky, tedy například studenty ze Spojených států nebo východní Asie.

Graf 43:

Otázka reflektující možnost opětovného výběru studijního programu, VŠ i země studia – zhodnocení dle oborů (stejný program v jiné zemi) (N = 6999)

Kdybyste měl/a možnost rozhodnout se znovu, vybral/a byste si stejný program a stejnou vysokou školu v České republice? – zhodnocení volby studia dle oborů

Ne, stejný studijní program, ale v jiné zemi.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

DOPORUČENÍ STUDIA V ČESKÉ REPUBLICE DRUHÝM

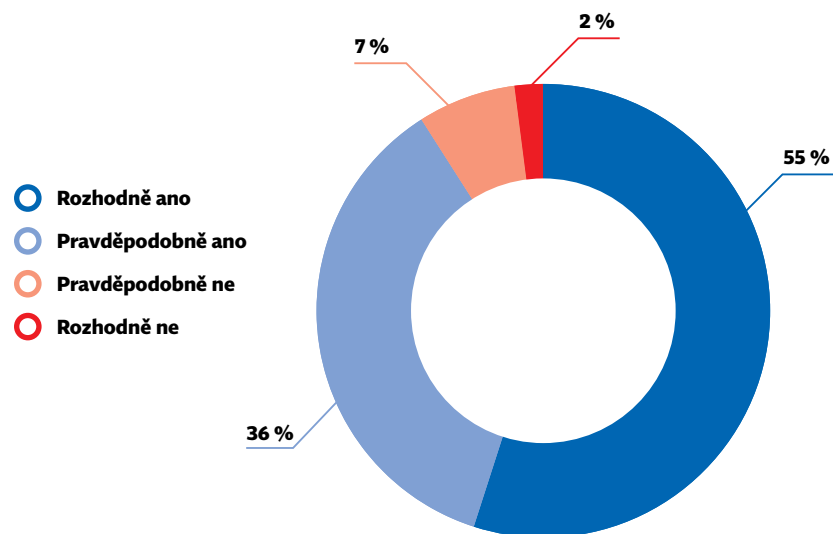
To, jak jsou studenti spokojeni nebo nespokojeni se svou českou zkušeností, se samozřejmě odráží i na ochotě doporučit studium u nás. Zatímco slovenští studenti jsou vesměs spokojeni a jsou také nakloněni studium v České republice doporučit známým a přátelům (97 % odpovědí), studenti ze západní Evropy jsou tomu nakloněni o něco méně (75 % studium doporučuje), stejně tak studenti z Indie nebo ze Středního východu (76 %).

Obecně by ale studium v České republice doporučilo 9 z 10 zahraničních studentů.

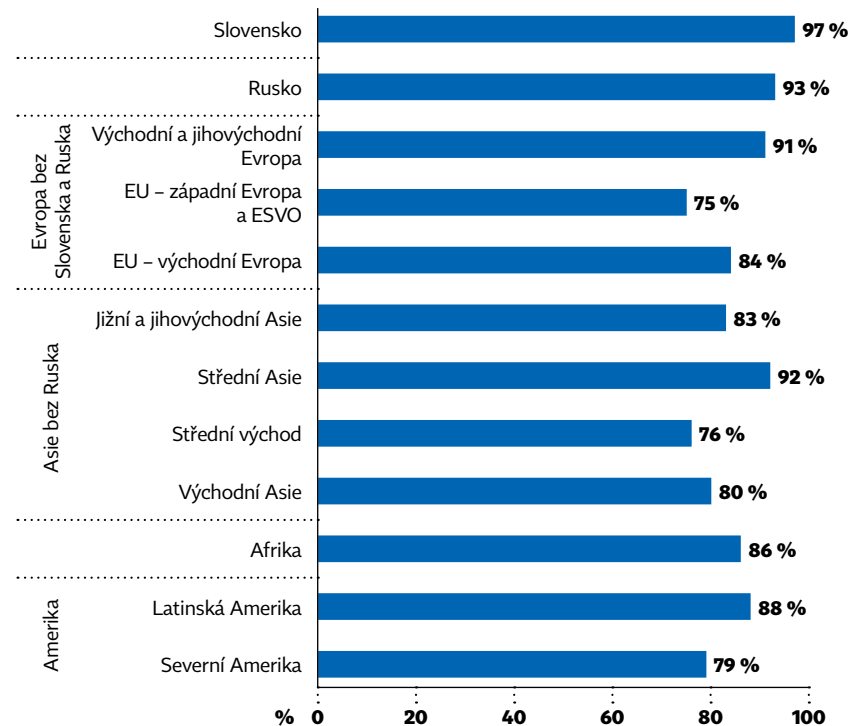
Graf 44:

Doporučení studia v ČR (N = 7174)

Doporučil/a byste studium v České republice svým přátelům či rodině?

Ano

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

SHRNUTÍ

Obecně lze pozorovat **větší spokojenost s výukou a vyučujícími u studujících v českém jazyce a slovenských studentů**. Stejný studijní program na konkrétní vysoké škole v České republice by si znovu vybralo 74 % Slováků a 63 % studentů z ostatních zemí. **Až 91 % všech studentů by doporučilo studium v České republice svým přátelům či rodině**. 89 % zahraničních studentů je také spokojeno s vybavením vysokých škol a 84 % s kvalitou studijních materiálů.

Významné rozdíly mezi českými a anglickými programy se také objevují ve spokojenosti studentů s kvalitou výuky. **Zatímco studenti v českých programech jsou s kvalitou výuky spokojeni z 93 %, u anglických jde o 77 %**. Jako důvod nespokojenosti nejčastěji uvádějí nízkou úroveň angličtiny vyučujících, dále nedostatek kvalitních vyučujících a málo příležitostí pro praxi ve studovaném oboru.

Z výukových metod na českých vysokých školách převažují přednášky a samostudium. 75 % zahraničních studentů je spokojeno s přístupem zaměstnanců fakult, kteří vnímají jejich specifické potřeby. 48 % zahraničních studentů vnímá studium v České republice jako náročné nebo spíše náročné.

Hodnocení služeb na vysokých školách 98

Buddy program 101

Bydlení během studia 104

Kvalita služeb v České republice 107

Práce při studiu 108

Začlenění do místní komunity 109

Plány do budoucna 114

Shrnutí 121

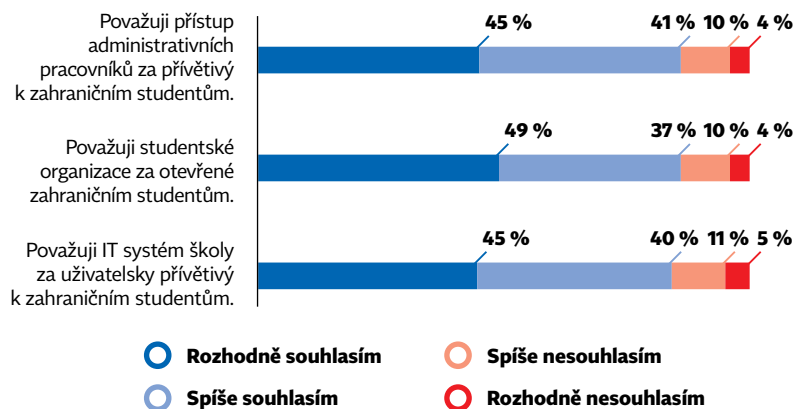

HODNOCENÍ SLUŽEB NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Zahraníční studenti si služby vysokých škol obecně spíše pochvalují, a to jak z hlediska přístupu administrativních pracovníků (86 %) a studentských organizací (86 %), tak i co se informačních technologií a systémů využívaných na vysokých školách týče (85 %). Mezi jednotlivými zeměmi se hodnoty příliš neliší. V jednotlivých regionech jsou studenti vesměs spokojeni se službami, malé odlišnosti jsou jen u některých (například již zmíněná západní Evropa – 71 %, Izrael na Středním východě – 76 % nebo Severní Amerika – 76 %), které se ukazují být náročnější na služby, pravděpodobně kvůli porovnávání se systémem podpory na školách v domácích zemích.

Graf 45:

Hodnocení služeb na VŠ (N = 6834)

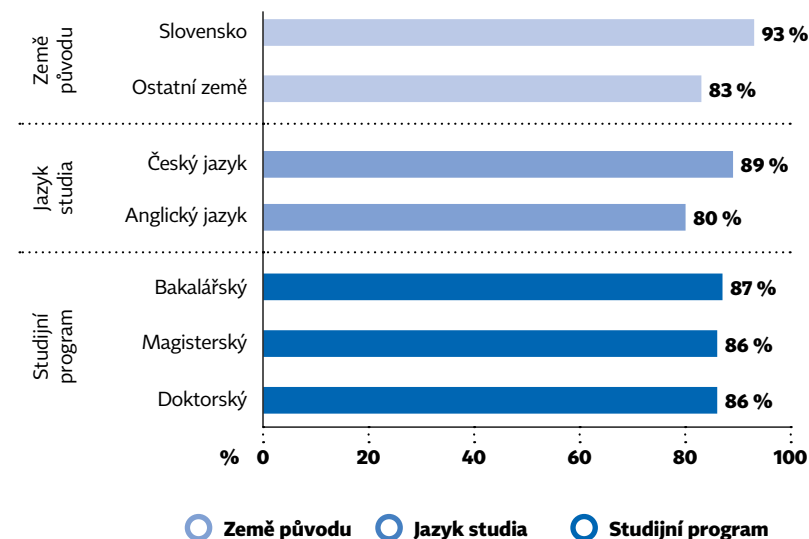
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Při rozdělení otázek podle vybraných indikátorů (graf č. 46) je patrné, že obecně **studenti v českém jazyce vykazují u všech otázek vyšší spokojenost než studenti programů v anglickém jazyce**; rozdíl je až patnáctiprocentní. Anglicky mluvící studenti tak pravděpodobně potřebují trochu větší péči, jelikož je pro ně spousta záležitostí kolem školy nová, překážkou je často i špatná angličtina ze strany zaměstnanců hostující univerzity. U studijních programů sice nejsou rozdíly tak propastné, nicméně se zdá, že orientace v IT systému je snazší pro studenty na bakalářském stupni, kteří současně lépe hodnotí přístup studentských organizací. Tyto rozdíly mohou být částečně způsobeny i věkem nebo pauzou mezi studií jednotlivých stupňů, která je pravděpodobněji u magisterských a doktorských studentů.

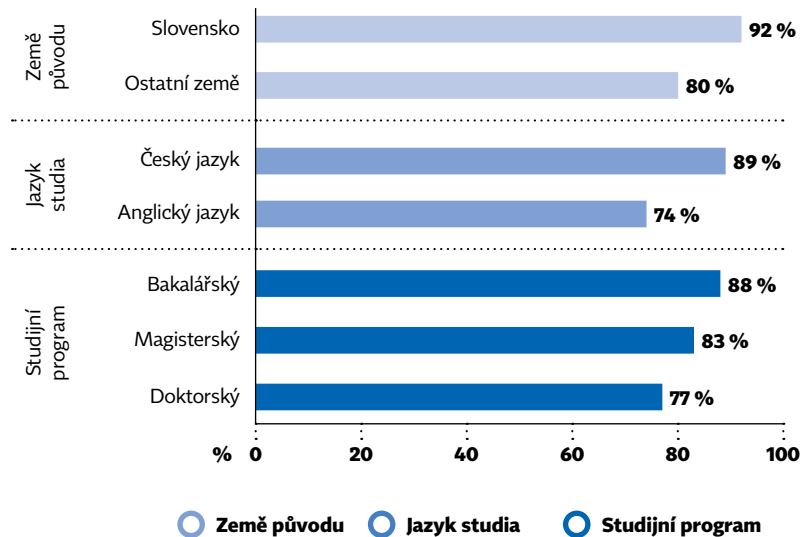
Graf 46:

Hodnocení služeb na VŠ – vybrané otázky podle vybraných indikátorů (N = 6834)

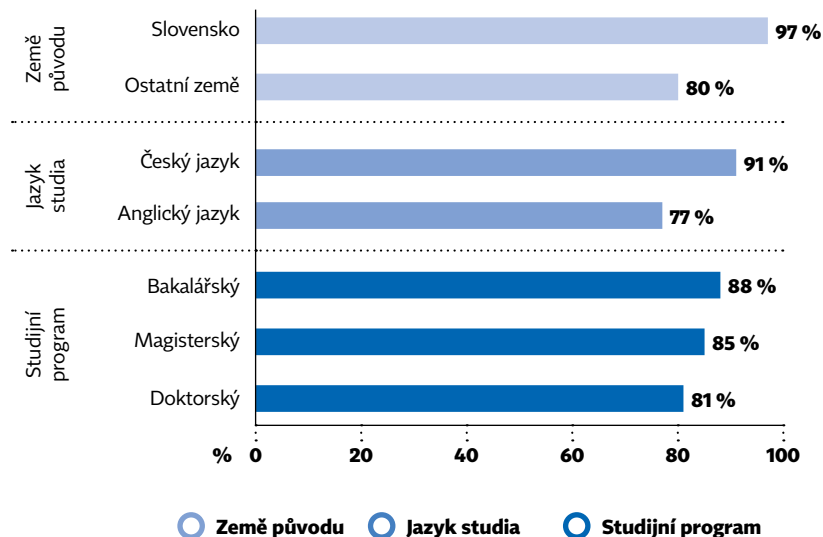
Považuji přístup administrativních pracovníků za přívětivý k zahraničním studentům.

Považují IT systém školy za uživatelsky přívětivý k zahraničním studentům.

Považují studentské organizace za otevřené zahraničním studentům.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

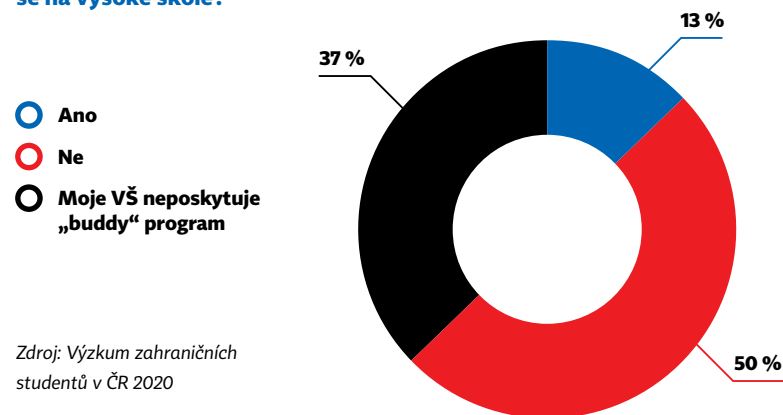

BUDDY PROGRAM

Buddy program je dobrovolná služba, kterou poskytují některé univerzity nebo studentské organizace. Jeho účelem je propojit české a zahraniční studenty. Český student funguje v roli pomocníka a průvodce zahraničního studenta. Pomáhá mu zorientovat se v novém prostředí, ale třeba i vyřizovat potřebné formální záležitosti. Pro českého studenta přináší zapojení možnost seznámit se s jinou kulturou a zlepšit si jazykové dovednosti nebo jednoduše jen získat nového přítele (např. ESN CU Prague, 2020). Studenti mohou, ale nemusejí, tuto službu využít. Navíc, i když se zahraniční student do buddy programu přihlásí, neexistuje záruka, že bude dostatečný počet českých studentů, kteří mají o zapojení se do buddy programu zájem. **Třetina (37 %) studentů poukazuje na to, že jejich vysoká škola „buddy služby“ vůbec neposkytuje, jen 13 % byl buddy přidělen. Tento fakt je způsoben i tím, že buddy systém pro vysoké školy zajišťují obvykle pobočky Erasmus Student Network, které se ovšem primárně starají o výměnné studenty, nikoliv o studenty zapsané na celé studium.** Polovina dotazovaných studentů proto žádného buddyho neměla. Buď jim nebyl přidělen, pravděpodobně z toho důvodu, že se s touto podporou počítá pouze pro studenty na krátkodobějších studijních pobytech, nebo o něj neměli zájem, což se týká především slovenských studentů, kteří v českém systému do značné míry fungují jako domácí studenti.

Graf 47:
Buddy program (N = 7130)

Byl vám přidělen student („buddy“), který by vám pomohl s přizpůsobením se na vysoké škole?

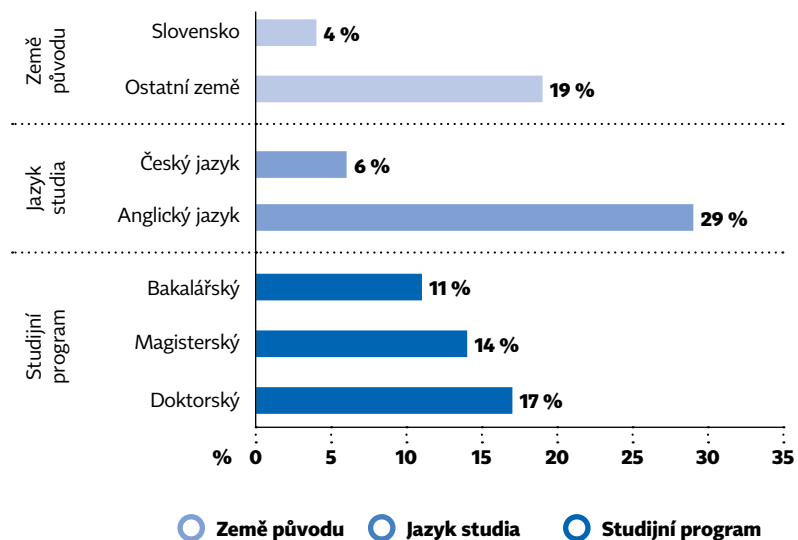
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Ze studentů, kterým buddy přidělen byl, je převážná část studentů anglického programu (29 % oproti 6 % z českého programu). Zároveň, i když rozdíly nejsou nijak velké, se využívání buddy systému zdá být tím častější, čím vyšší je stupeň studia.

Graf 48:

Buddy program podle vybraných indikátorů (N = 7130)

Byl vám přidělen student („buddy“), který by vám pomohl s přizpůsobením se na vysoké škole?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Důvody nevyužití buddy programu

Na škole už studoval kamarád ve vyšším ročníku, který mi pomohl se zorientovat.

Protože jsem Slovenska, bylo by to dost divné. :-D

Byl jsem tu loni na Erasmu, takže už jsem znal potřebné postupy a formality. Administrativní pracovníci, koordinátor programu atd. navíc byli ochotní mi poradit se všemi dotazy a nejasnostmi, takže jsem měl veškerou potřebnou pomoc.

Nelíbí se mi představa „přidělených kamarádů“. Navíc mám své vlastní kamarády.

Protože jsem tu minulý rok absolvoval přípravné kurzy češtiny a dostal jsem veškerou podporu a pomoc, kterou jsem potřeboval.

Buddy je k dispozici jen pro Erasmus studenty, ale dostal jsem mentora z fakultní studentské organizace.

Žiji v České republice dlouho, nepotřebuji pomoc s adaptací.

Dokážu se zorientovat i sama bez pomoci. Česky umím. Kamarády jsem si našla i sama, nepotřebuji, aby mi je někdo přidělil.

Našla jsem si buddyho sama.

Zažádal jsem o něj, ale nikdo mi nebyl přidělen, protože není dost lidí, kteří by se do programu chtěli zapojit.

Nepotřebovala jsem ho, protože mi v začátcích pomohli rodiče, kteří tu se mnou byli, než jsem se zabydlela.

Nevím, jak ho získat!

Nikdo mi ho nenabídl, ale zaměstnanci univerzity byli dostatečně nápomocní.

Já jsem o tom vůbec nevěděl, nikdo mi to neřikal, nikde jsem se to nedočel. Rozhodně bych to chtěl uskutečnit i teď, zlepšilo by mi studium, kdybych nemusel hledat informace po celém webu své univerzity.

Nevěděl jsem o takové možnosti, ale teď je mi líto, že jsem ji nevyužil. Chtěl bych trochu více komunikovat se svými spolužáky. Největší problém mají cizinci s běžným rozhovorem. Můžeme se naučit všechno ze studijního programu, ale neumíme vyprávět o svém víkendy bez chyb a cizího přízvuku. Kvůli strachu, abychom nevypadali hloupí, posloucháme víc, než mluvíme.

Žiju v Praze už 10 let, takže bych spíš měl být buddy já. :)

Program je určen hlavně pro mezinárodní studenty, co studují v angličtině, ne češtině.

My jsme měli na začátku semestru „úvod do studia“, díky kterému to přizpůsobení bylo snadnější.

Na začátku studia bylo docela náročné pochopit, jak to funguje, a bylo nutné se registrovat předem, takže jsem kvůli nedostatečné informovanosti buddy program nevyužila.

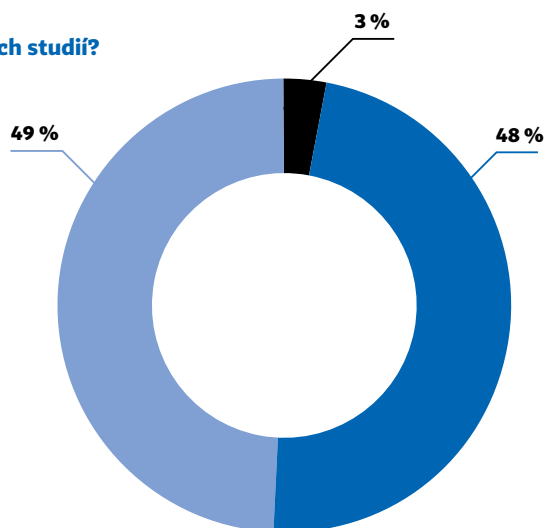
BYDLENÍ BĚHEM STUDIA

Dalším důležitým aspektem života v nové zemi je nepochybně bydlení. Zde jsou počty ubytovaných na koleji a v soukromém ubytování v zásadě vyrovnané. **Celkem 49 % studentů pobývá v bytě nebo domě (ať už vlastním, nebo pronajatém) a 48 % na koleji.**

Graf 49:
Ubytování (N = 7025)

Kde bydlíte v průběhu svých studií?

- Na koleji
- V bytě či domě (vlastním nebo pronajatém)
- Jiné

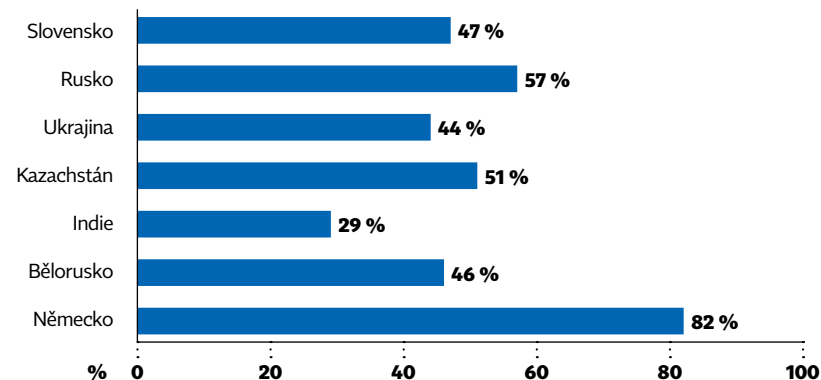

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Soukromou variantu (byt či dům) volí především čtyři pětiny **Němců (82 %)** a také relativně velké procento Rusů (57 %). Mimo ně si však vlastní bydlení zařídila i **polovina studentů z Kazachstánu, Slovenska, Běloruska nebo Ukrajiny**. Bydlení v soukromí tak může být i znakem nepoměru cen a kvality mezi kolejemi a pronajímanými byty, kdy ceny se často příliš neliší, ale byty, i když o něco dražší, nabízejí nesrovnatelně lepší kvalitu bydlení (iDNES.cz, 2019).

Graf 50:
Ubytování v bytě či domě podle vybraných zemí (N = 5174)

V bytě či domě (vlastním nebo pronajatém)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

S kým by nejraději bydleli:

Doslova s kýmkoli.

Moc na tom nezáleží, ale mám skvělou českou spolubydlící, se kterou si rozumíme.

Nezáleží na tom, odkud lidé jsou, pokud jsou milí, klidní a pozitivně naladěni.

Je mi to jedno, ale rozhodně ne s rodiči. :-D

Kromě bydlení s partnerem nemám jiné preference – můžu bydlet s kýmkoli, s kým budu dobře vycházet.

Ve vlastním pokoji, ale s lidmi poblíž.

Nejraději s někým z Česka, abych se zdomoňoval v jazyce, ale to není možné, takže raději sám.

S lidmi mého věku. Ne nutně studenty nebo lidmi určité národnosti.

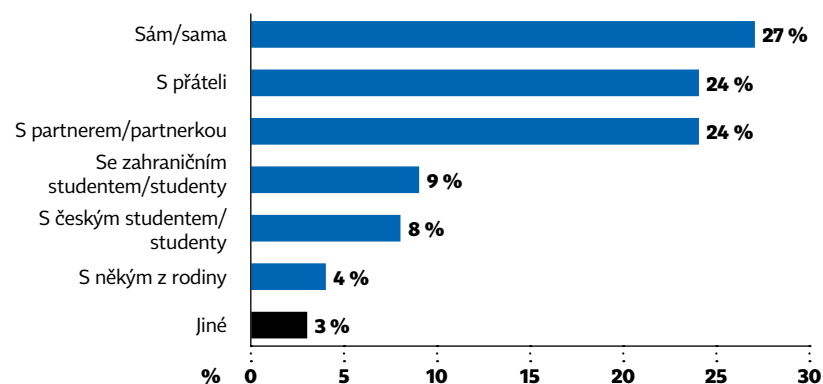
Preferuji samostatné bydlení, ale už na něj nemám peníze.

S mojí kočkou, protože partner studuje jinde. :)

Kromě otázek na stávající bydlení jsme se ale dotazovali i na preference studentů. **Vždy čtvrtina preferuje samostatné bydlení (27 %), bydlení s přáteli (24 %) nebo s partnerem (24 %), o bydlení s ostatními zahraničními studenty nebo českými studenty má zájem méně než desetina.** Přitom právě sdílení společného prostoru a každodenní komunikace s českými studenty by mohly pomoci se začleňováním. Bydlení s ostatními zahraničními studenty jsou nakloněni spíše ti z anglických programů (22 % oproti 3 %), konkrétně potom Němci (30 %) a Indové (28 %). S přáteli by nejraději bydleli Slováci (37 %) anebo opět Indové (27 %). Samotní v bytě/domě by nejraději zůstali Kazaši (39 %), Rusové (38 %) a Bělorusové (36 %).

Graf 51:
Preference bydlení během studia v ČR (N = 7025)

S kým byste nejraději bydlel/a?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

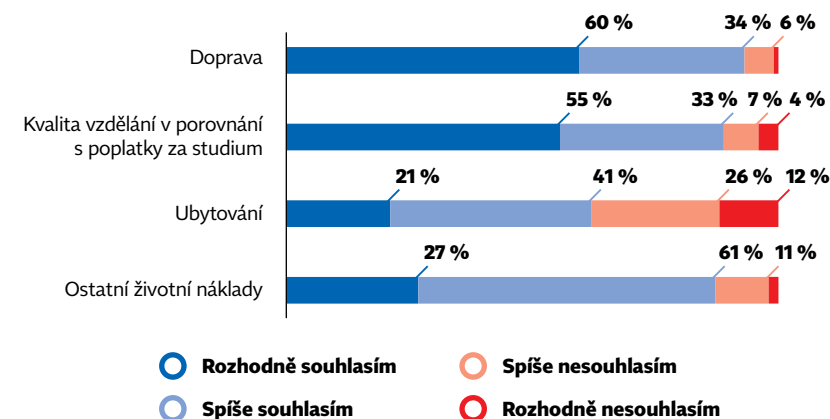

KVALITA SLUŽEB V ČESKÉ REPUBLICE

Tato část sleduje kvalitu služeb v celé zemi, nejen na univerzitách. Studenti v několika položkách posuzovali poměr cena/výkon u několika služeb. **Například vyjadřovali velkou spokojenost s dopravou (94 %), ale i vzděláním, když uvážili i vyšší poplatky za studium (88 % spokojených).** Ukazuje se i spokojenost s vyšší nákladů na život v České republice (88 %). **Nejhůře hodnocenou položkou je ubytování (62 %),** kam se pravděpodobně promítá nespokojenost s relativně drahým kolejním bydlením, ale v posledním roce možná i nepřiměřená cena za bydlení v soukromí (C., L. a Delmendo, 2019). Ačkoli kvalita vzdělávání v dotazníku obecně dopadla dobře, **mezi studenty anglických programů je spokojenost menší (jen 73 %) oproti studentům českých programů (95 %).**

Graf 52:
Poměr kvality a ceny služeb (N = 6899)

Odpovídá podle vás kvalita následujících služeb jejich ceně?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

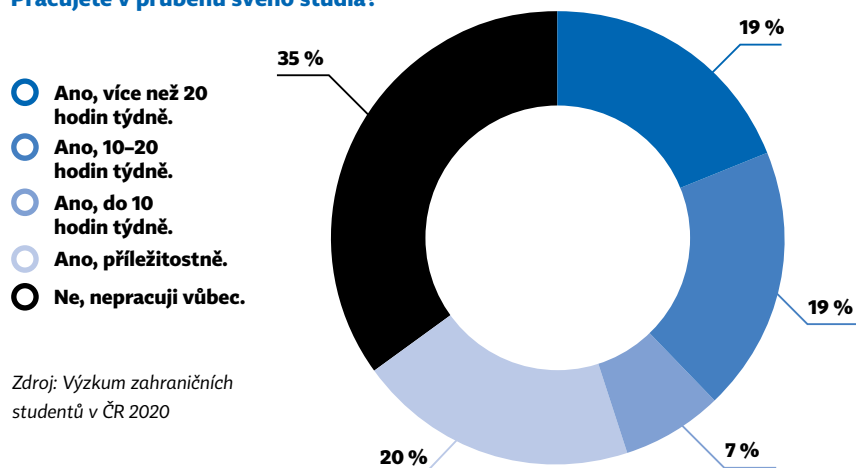

PRÁCE PŘI STUDIU

Zajímavé jsou i výsledky práce při studiu: **jen třetina studentů (35 %) vůbec nepracuje**, ostatní zahraniční studenti si v nějaké formě přivydělávají; **pětina příležitostně a cca čtvrtina (27 %) v rozsahu do 20 hodin týdně. Vyšší než poloviční úvazek má také zhruba pětina studentů (19 %).** Nejvíce pracují studenti ze zemí s nižší životní úrovní s českým jazykovým vybavením, a tedy i snadnou možností zapojit se do trhu práce: jde hlavně o čtvrtinu Kazachů a Ukrajinců a pětinu Rusů a Slováků. Naopak výzkum nepotvrdil participaci na trhu práce Indů (59 %) a Němců (53 %).

Graf 53:
Práce při studiu (N = 7025)

Pracujete v průběhu svého studia?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

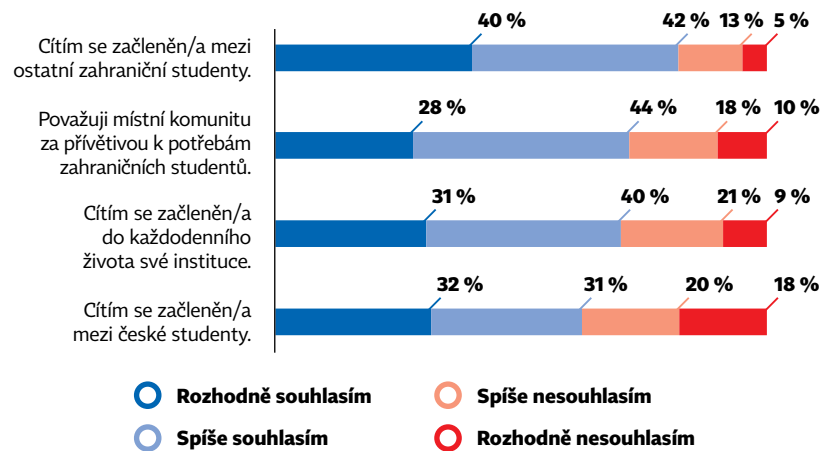

ZAČLENĚNÍ DO MÍSTNÍ KOMUNITY

Integrace studenta do komunity je pro zdárný průběh studia i života v zemi zásadní. **Největší pocit sounáležitosti vládne mezi zahraničními studenty navzájem (82 %).** Přibližně dvě třetiny studentů považují místní komunitu (72 %) a instituce (61 %) za přívětivé. **V případě začlenění mezi české studenty 64 % studentů deklarovalo úspěšnou integraci.** Není překvapivé, že zatímco Slovákům se daří začlenit se, studenti z ostatních zemí, a především anglických programů, se potýkají s většími obtížemi.

Graf 54:
Pocit začlenění do místní komunity (N = 6871)

Jak hodnotíte své začlenění do místní komunity?

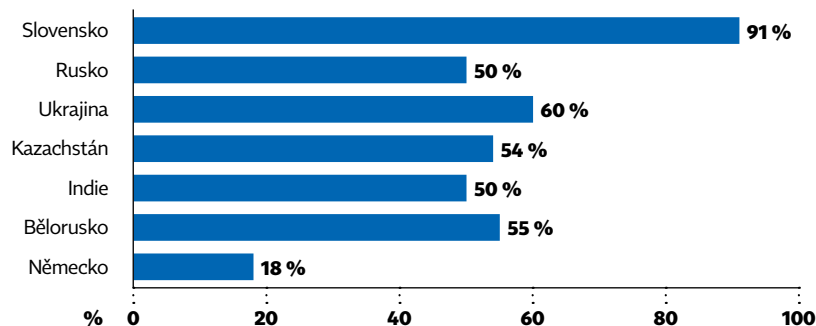

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

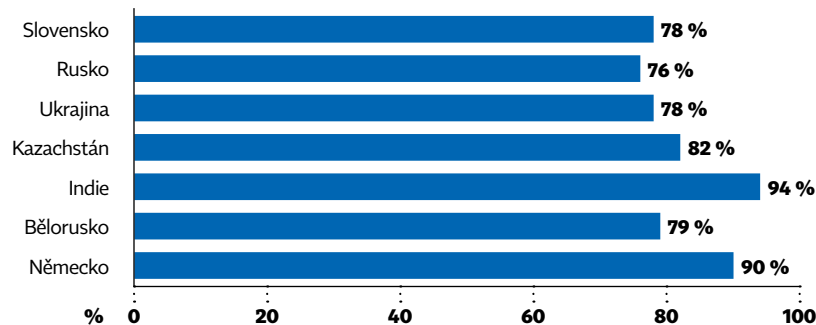
Když se zaměříme na nejčteněji zastoupené země, zjistíme, že se Německo výrazně vymyká názorům studentů z ostatních zemí. Mezi české studenty se cítí být začlenění vůbec nejméně (jen 18 %), mezi ostatní zahraniční studenty ale (spolu s Indý) vůbec nejvíce, i když tam rozdíly obecně nejsou tak veliké. Podobně jsou nespokojeni i s pocitem sounáležitosti se svou institucí (začleněna je jen cca polovina z nich).

Graf 55:
Pocit začlenění do místní komunity dle vybraných zemí (N = 4981)

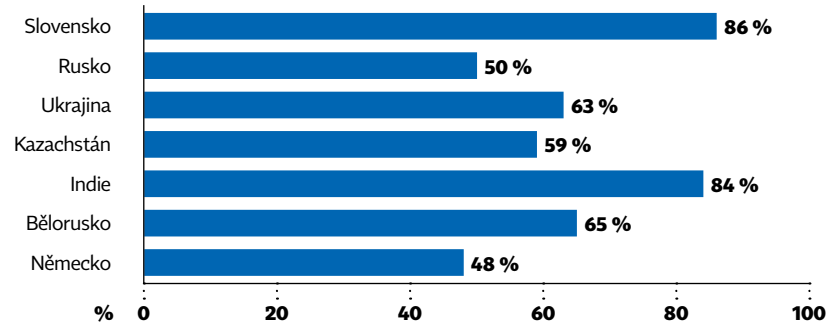
Cítím se začleněn/a mezi české studenty.

Cítím se začleněn/a mezi ostatní zahraniční studenty.

Cítím se začleněn/a do každodenního života své instituce.

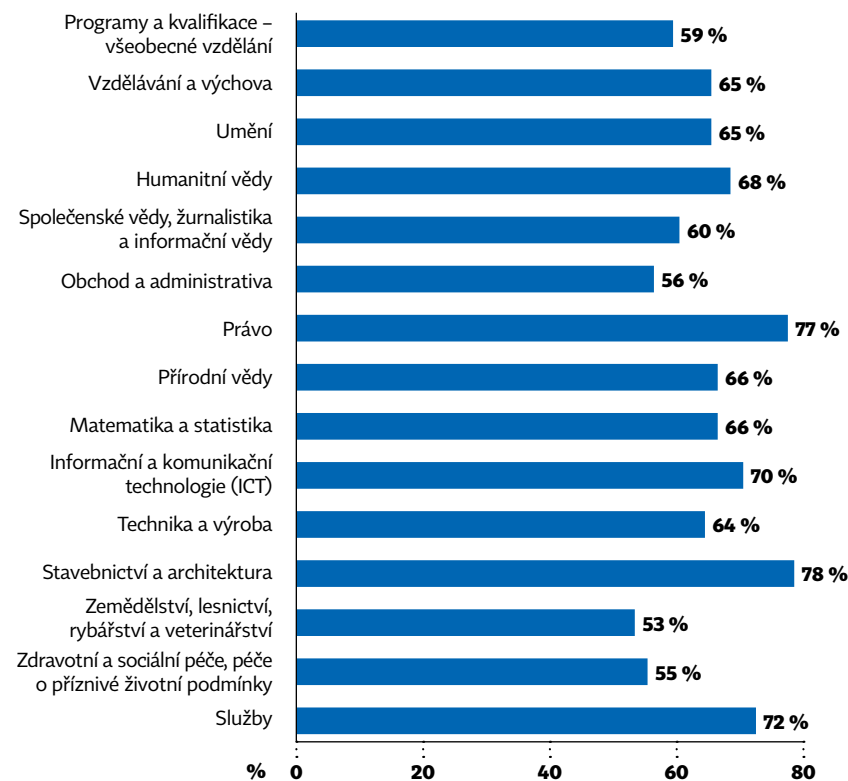

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Hodnocení začlenění souvisí s jednotlivými obory, zatímco medicína (55 %), kde jsou velmi často právě němečtí studenti, z hodnocení příliš dobře nevychází, velmi dobře si naopak vedou informační technologie (70 %), stavebnictví (78 %) a právo (77 %). Velmi podobně, i když procentuálně o něco lépe, vychází i hodnocení začlenění do života své instituce.

Graf 56:
Pocit začlenění mezi české studenty dle studijních oborů (N = 6701)

Cítím se začleněn/a mezi české studenty.

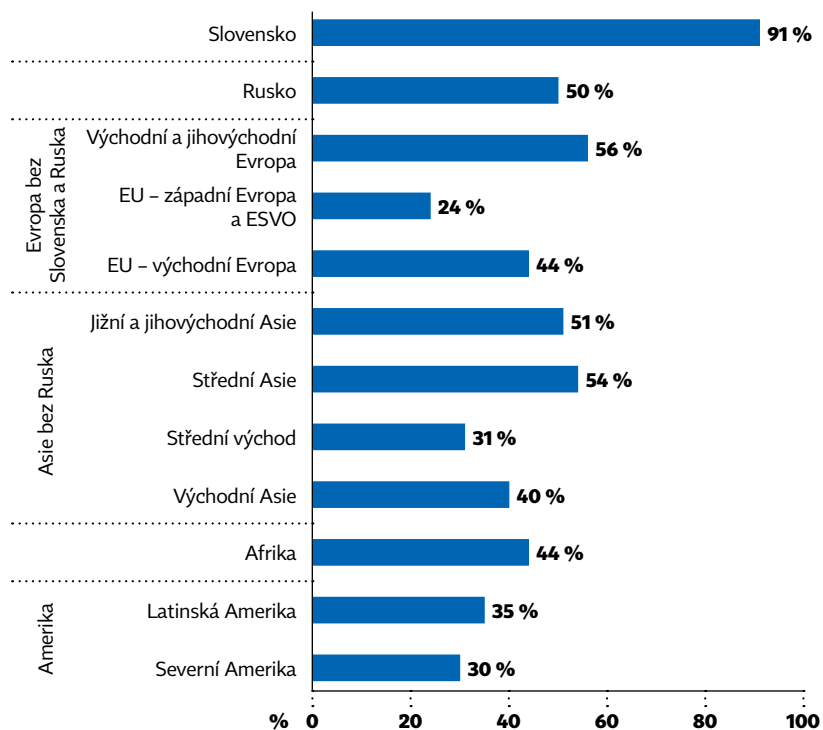

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

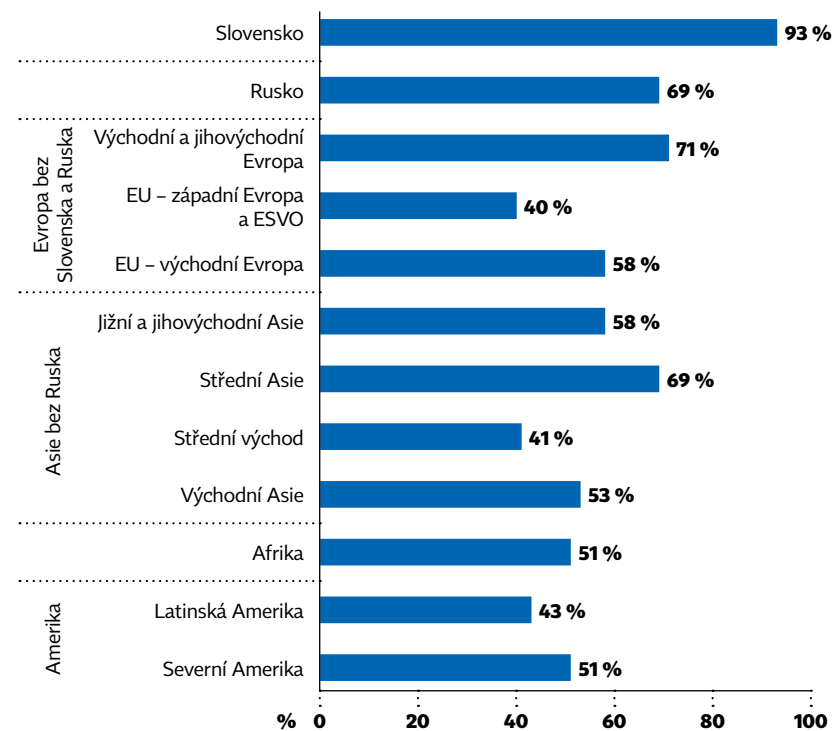
Všeobecně o něco méně spokojeni studenti ze západní Evropy a Středního východu a Ameriky se cítí i méně začlenění. Z dat vyplývá i výrazně menší pocit začlenění mezi české studenty. Tito studenti o něco lépe hodnotí přívětivost místní komunity, ale i zde je rozdíl oproti jiným regionům značný.

Graf 57:
Pocit začlenění do místní komunity dle regionů (N = 6852)

Cítím se začleněn/a mezi české studenty.

Považují místní komunitu za přívětivou k potřebám zahraničních studentů.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

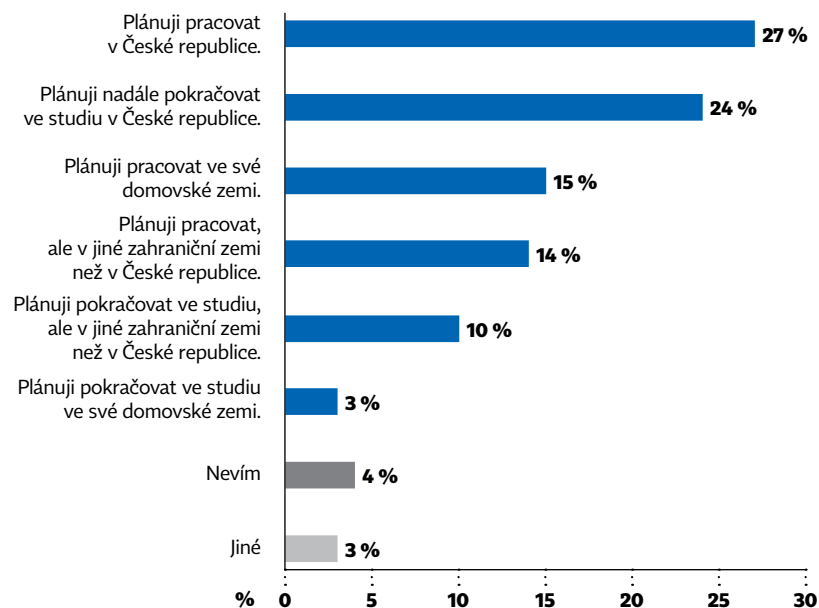
PLÁNY DO BUDOUCNA

Kromě zjišťování současné životní situace byly pokládány i otázky týkající se budoucích plánů zahraničních studentů. **Polovina má zájem zůstat v České republice:** čtvrtina (27 %) by si tu přála najít práci a podobný počet studentů (24 %) by chtěl pokračovat ve studiu. Menší část studentů by chtěla **začít pracovat v domovské zemi (15 %)**. Desetina studentů se potom vidí na studiu v nějaké další zahraniční zemi, ve studiu doma chce pokračovat jen minimum respondentů (3 %).

Graf 58:

Plány zahraničních studentů po ukončení studia (N = 7025)*

Jaké jsou vaše plány po ukončení studia?

* Bylo možné vybrat 1 možnost.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

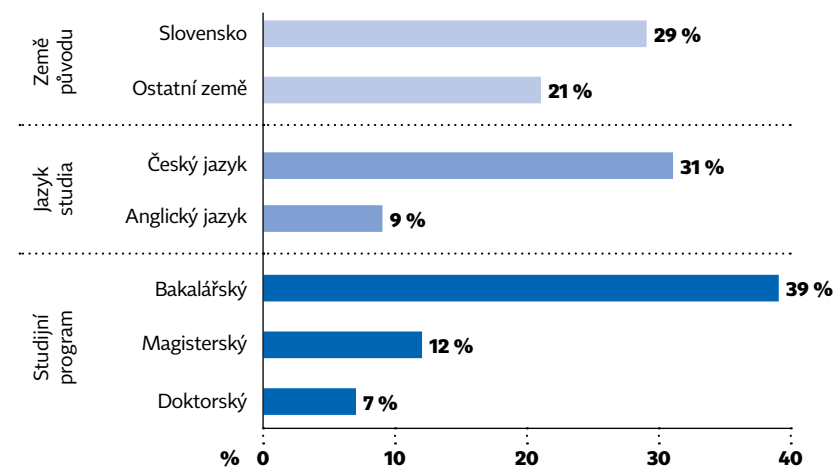
Nadále pokračovat ve studiu v České republice mají zájem zejména Slováci (29 %), studenti z českých programů (31 %) a z bakalářského stupně (39 %). Dále studovat, ale už v jiné zemi mají v plánu opět studenti bakaláře (14 %) spíše než z jiných stupňů studia a spíše z anglických programů (15 %). Pracovat v jiné zemi by chtěli také spíše anglicky mluvící (22 %) a převážně doktorandi (22 %).

Studenti, kteří chtějí v České republice buď pokračovat ve studiu, nebo si zde najít práci, jsou rovněž spokojenější s mnoha aspekty týkajícími se studia i každodenního života. Více než 96 % z nich by doporučilo Českou republiku svým přátelům či známým. Tři čtvrtiny se cítí být začleněny mezi české studenty a zapojení do místní komunity také vnímají velmi dobře (spokojeno 84 % respondentů, kteří zde plánují dále studovat, a 80 % těch, kteří si zde chtějí najít práci). Respondenti, kteří v České republice chtějí zůstat kvůli dalšímu studiu, výrazně pozitivně hodnotí i kvalitu vyučujících (96 %).

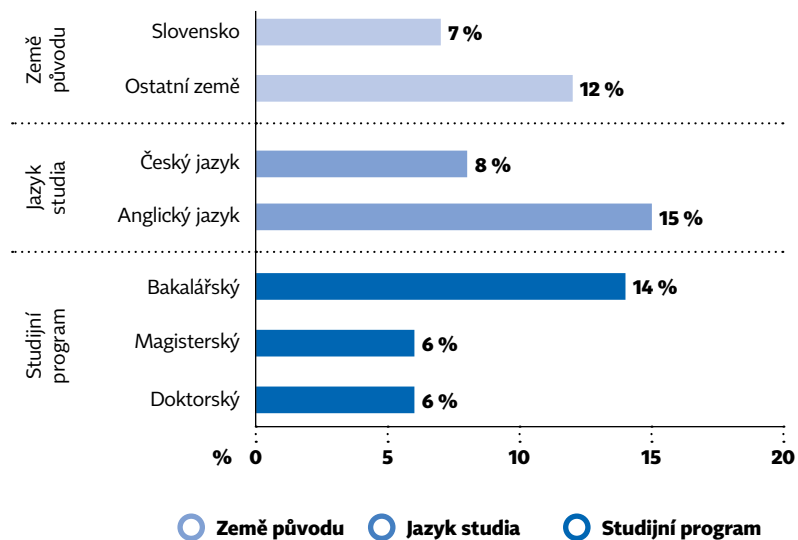
Graf 59:

Plány do budoucna podle vybraných indikátorů (N = 7025)

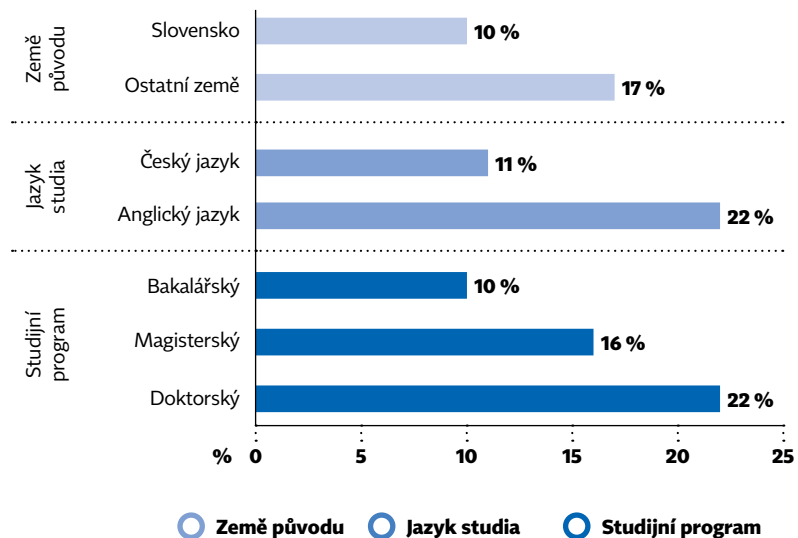
Plánují nadále pokračovat ve studiu v České republice.

Plánují pokračovat ve studiu, ale v jiné zahraniční zemi než v České republice.

Plánují pracovat, ale v jiné zahraniční zemi než v České republice.

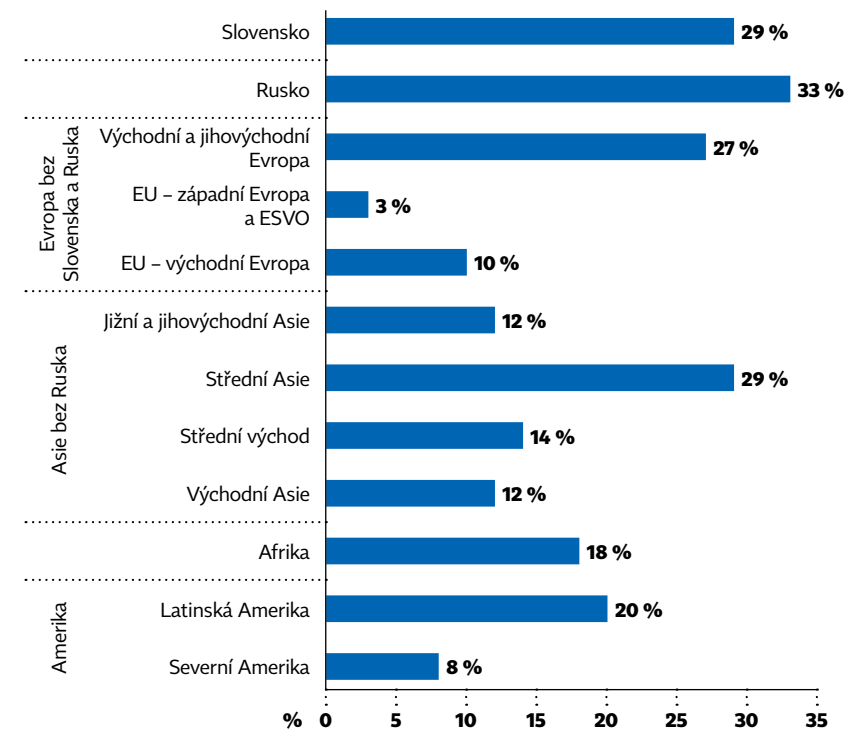
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Pokračovat v České republice dále ve studiu mají v plánu především studenti z východní a jihovýchodní Evropy (27 %) spolu se studenty ze Střední Asie (29 %) a částečně i z Ameriky. Studenti ze zemí bývalého Sovětského svazu jsou potom nejpravděpodobnějším **zdrojem pracovní síly pro podniky v České republice** (například Rusko 33 %), doplnění Afrikou (28 %) a Latinskou či Severní Amerikou (27 %). Důvodem je pravděpodobně zlepšení životních podmínek studentů. Domů za prací se budou vracet studenti ze západní Evropy (31 %). Za prací do ciziny vyrazí výrazně méně Rusů a Slováků a obecně studentů z východní Asie a východní Evropy, plánuje to ale podstatně více studentů západní Evropy (23 %).

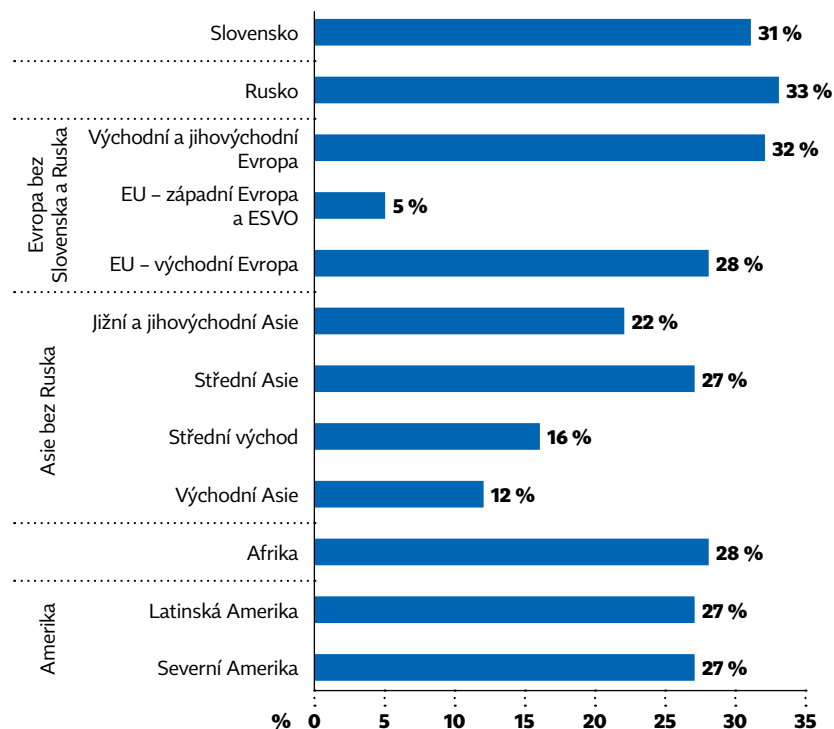
Graf 60:

Plány do budoucna dle regionů (N = 7006)

Plánují nadále pokračovat ve studiu v České republice.

Plánují pracovat v České republice.

Plány do budoucna – jiné:

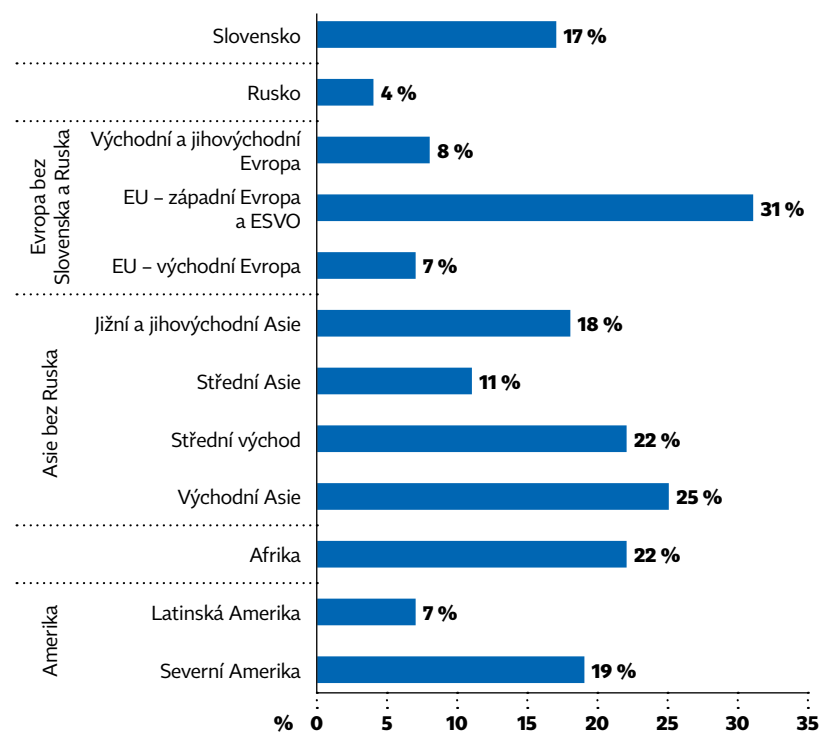
Může to dopadnout jakkoli: buď budu pokračovat ve studiu v České republice nebo v některé ze sousedních zemí, nebo se vrátím do domovské země pracovat a teprve poté budu v Evropě dále studovat.

Přišel jsem do České republiky studovat magisterský program a nyní pokračuji v doktorském studiu. Až získám doktorát, vyrazím do zahraničí získávat pracovní zkušenosti a poté se asi vrátím zpět do České republiky.

Cítím se plně začleněna do české společnosti a jsem vděčná za poskytnutou příležitost. Přesto ale nedokážu říct, zda v České republice v budoucnu zůstanu – mojí prioritou je dostudovat. Aktuálně se tedy soustředím na úspěšné zvládnutí studia, ne na úvahy, co bude potom.

Žiju tu už čtyři roky. Plánuju zde založit rodinu a pak se uvidí. Chtěli bychom se za pár let vrátit do Polska, ale může se to změnit, mám to tady ráda.

Plánují pracovat ve své domovské zemi.

Plánuji přijmout první dobrou pracovní nabídku, kdekoli.

Plánuji nejdříve rok pracovat v České republice a pak začít studovat magisterský program, buď v České republice, nebo v zahraničí.

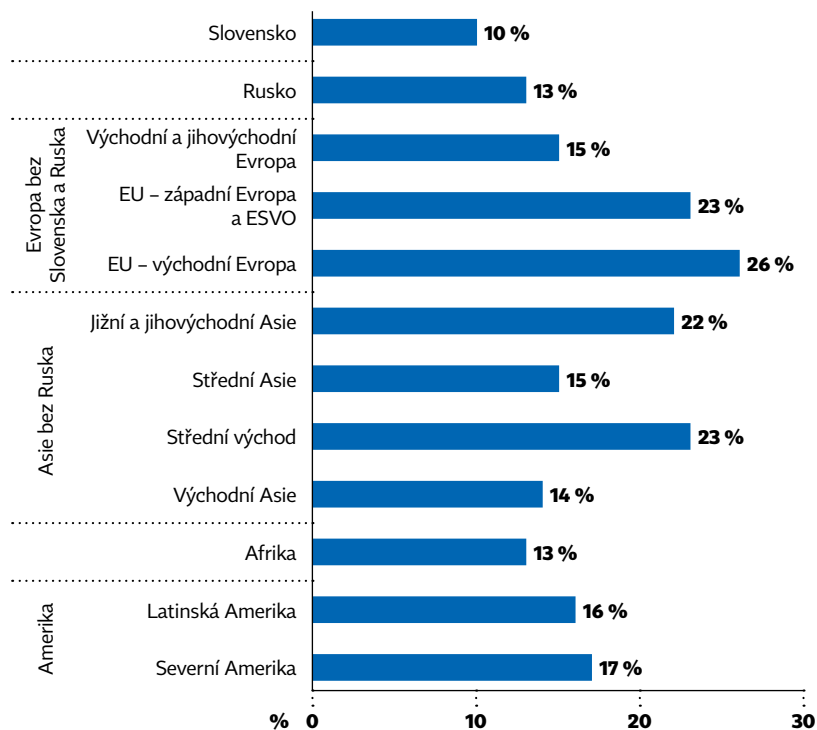
Na rok nastoupím do armády ve své domovské zemi a poté se vrátím pracovat do České republiky.

Můj obor je velmi mezinárodní, takže můžu pracovat v mnoha zemích včetně České republiky a své domovské země.

Pracovat v zahraničí, potom se vrátit do Brna, následně zestárnout doma na Oravě.

Zastupovat české firmy ve své domovské zemi.

Plánují pracovat, ale v jiné zahraniční zemi než v České republice.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

SHRNUTÍ

Úroveň služeb na vysokých školách je ze strany zahraničních studentů hodnocena celkově velmi kladně, opět spokojenější jsou přitom studující v českém jazyce a slovenští studenti.

Pozitivně je hodnocena i celková kvalita služeb v České republice s ohledem na **poměr cena/výkon**. Zahraniční studenti oceňují především **kvalitu dopravy, kvalitu vzdělání v porovnání s poplatky za studium a celkovou výši životních nákladů v České republice. Nejhůře je hodnocena oblast ubytování**, ve které se pravděpodobně promítá hodnocení poměru cena / kvalita ubytování na koleji i nutnost využívat k bydlení během studia soukromé ubytování. Z průzkumu vyplývá, že poměr mezi studenty ubytovanými na koleji a v soukromí je v zásadě vyrovnaný.

Integrace mezi české studenty je úspěšná zhruba u dvou třetin zahraničních studentů. Začlenění je logicky nejjednodušší pro studenty ze Slovenska, studenti z ostatních zemí (a především anglických programů) se cítí být více integrováni mezi sebou v komunitě zahraničních studentů. Více než polovina (54 %) studentů, kteří nepocházejí ze Slovenska, se necítí být začleněna mezi ostatní české studenty. Pouze 13 % studentů mělo přitom možnost využít takzvaný buddy program, který pomáhá české a zahraniční studenty propojit.

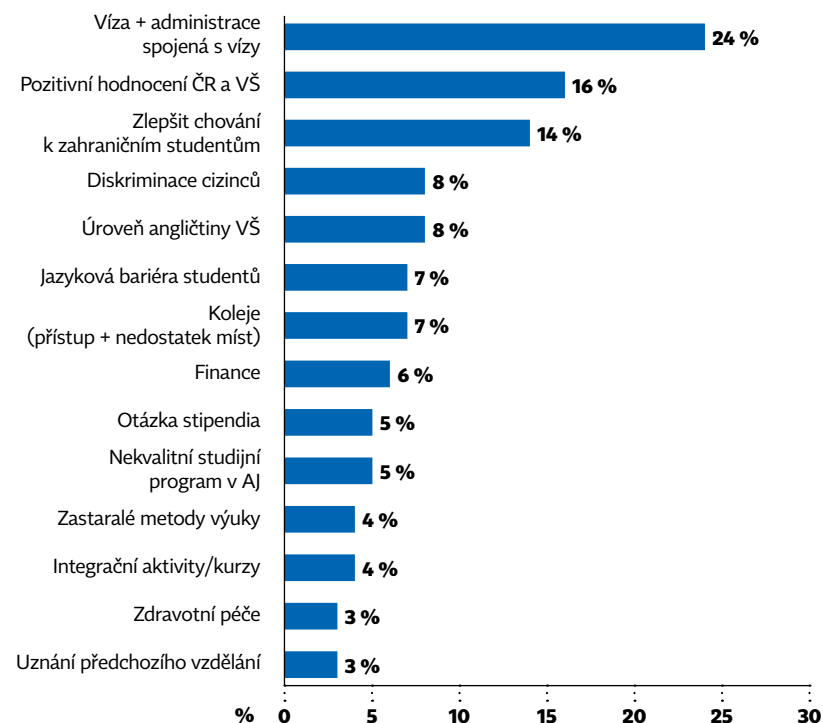
Co se týká plánů do budoucna, tak **polovina studentů má zájem zůstat v České republice, čtvrtina (27%) by si tu pak přála najít práci**. Studenti v anglickém jazyce mají ve větší míře zájem pokračovat ve studiu nebo pracovat v jiné zahraniční zemi než v České republice.

ČÁST **VIII.** ZÁVĚREČNÉ
KOMENTÁŘE
A VZKAZY STUDENTŮ

Součástí dotazníkového šetření byl **prostor pro vyjádření připomínky, názoru či vzkazu studenta**. Výsledné odpovědi poskytují cennou kvalitativní sondu. Otevřená otázka umožnila studentům sdělit věc, kterou oni sami vnímají jako zásadní. Tuto možnost využilo 1044 studentů, což činí přibližně 1/8 ze všech odpovědí. Výsledné odpovědi byly kódovány do kategorií, které jsou zobrazeny v grafu č. 61. Jedna z hlavních spontánních odpovědí se znovu vrací k otázce **vízové povinnosti**, což indikuje, že v celkovém souhrnu pro některé studenty se jedná o zcela zásadní problém. Druhá nejfrekventovanější odpověď je naopak pozitivní a je obecným **pozitivním vysvědčením České republiky a jejích vysokých škol**. Pokud sečteme odpovědi za **chování k cizincům a jejich diskriminaci** – tedy odpovědi, které se obecně dotýkají xenofobie a uzavřenosti – je výsledek 22 % značný. V případě odpovědí v grafu č. 61 má smysl věnovat pozornost i méně zastoupeným položkám, jako jsou **úroveň angličtiny vyučujících, ubytování, zdravotní péče nebo uznávání předchozího vzdělání**. Spontánní odpovědi totiž mají vyšší výpovědní hodnotu a naléhavost sdělení než odpověď na přímo položenou otázku.

Graf 61:
Závěrečné komentáře (N = 1044)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů v ČR 2020

Závěrečné komentáře

Miluju Českou republiku, cítím se tu jako doma a ani na vteřinu nelituju, že jsem tady. Česká republika mi dala nejdůležitější věci v životě: založila jsem rodinu a studuji PhD. Cítím se zde pohodlně a bezpečně. Krásná příroda, hodně kyslíku, vhodné pro rodiny s dětmi a pro děti, úžasný dopravní systém, relativně nízké životní náklady a mnoho dalšího.

Česká republika je podle mne nejlepší zemí na světě pro studia, život a bydlení.

Studenti by měli mít nárok na slevy, i když jsou starší 26 let. Zejména v dopravě.

Bylo by dobré, kdyby univerzita poskytovala nějaké integrační programy pro studenty z ciziny, protože české kamarády v podstatě nemám a znám hodně lidí ze zahraničí, kteří se taky většinou pohybují uvnitř svých cizineckých komunit. Myslím, že většinou se necítí dost sebejistě, a ta nálepka, že člověk je „cizí“, pořád hraje svou roli, i když většinou je to přehnané.

Existuje rozdělení mezi českými a zahraničními studenty. Možná by bylo lepší, kdyby byl nějaký povinný program adaptace pro nové studenty (jako buddy, ale pro všechny cizince, i pro ty studující v českém jazyce) na každé univerzitě. Tak by se chtěl něčeho podobného účastnit, i když už jsem druhák.

Přijela jsem do Česka s právnickým diplomem, který jsem dostala po studiu na Ukrajině. Pro jeho uznání mi určili zkoušku z práva, ale z práva českého, což mi připadlo opravdu divné. Jelikož z diplomu vyplývá, že jsem kompetentní jenom v oblasti ukrajinského práva. Každopádně jsem musela udělat zkoušku z českého práva po pouze třech měsících pobytu na území České republiky. Nakonec jsem vystudovala nový obor, ze kterého jsem udělala cosi jako průběžný test.

Určitě by pomohlo zpřístupnit lékařskou péči – abychom mohli pravidelně chodit k lékařům a nemuseli kvůli tomu cestovat domů.

IX. REGIONÁLNÍ ROZDÍLY

Slovensko 128

Rusko 129

Východní a jihovýchodní Evropa 129

Evropská unie – západní Evropa a ESVO 130

Evropská unie – východní Evropa 131

Jižní a jihovýchodní Asie 131

Střední Asie 132

Střední východ 133

Východní Asie 133

Afrika 134

Latinská Amerika 135

Severní Amerika 135

V této kapitole shrnujeme hlavní zjištění, která platí pro regiony jako celky. Výjimkou jsou Slovensko a Rusko, které, vzhledem k vysokému počtu odpovědí studentů (23 090 Slováků a 6 948 Rusů, viz tabulka 8), můžeme pro tyto účely považovat za samostatné regiony.

SLOVENSKO

Nejčastějším **důvodem výběru České republiky** pro slovenské studenty byla **konkrétní vysoká škola** (68 %) a konkrétní **studijní program** (62 %). Hlavním **důvodem výběru dané vysoké školy** pak **reputace instituce** (72 %). **Informace o možnosti studia v České republice** Slováci nejčastěji získávají od přátel či rodiny (66 %), na domácí střední či vysoké škole (47 %) a na veletrhu vysokých škol (16 %). Mezi **nejčastěji studované obory** patří zdravotní a sociální péče (19 %) a přírodní vědy (14 %). Pro čtyři pětiny slovenských studentů byla **Česká republika zemí první volby**, nepřekvapí tedy, že 97 % z nich by studium zde doporučilo přátelům. Možná i proto, že se studenti dle svých vyjádření cítí být **začlenění mezi české spolužáky** (91 %) i do každodenního života své vysoké školy (86 %). Cca třetina (29 %) v České republice v budoucnu plánuje **dále studovat nebo pracovat** (31 %). Zhruba polovina (55 %) považuje svůj studijní program za **příliš náročný**.

Z výzkumu vyplývá, že slovenští studenti dobře znají vysokoškolský systém i české instituce a nepocítují výraznou jazykovou bariéru. Pozitivem je také, že studium v českém jazyce je pro studenty na veřejných a státních vysokých školách bezplatné. Zdá se tedy, že český kontext je pro slovenské studenty velmi dobře srozumitelný a Česká republika by tak mohla být ideální volbou pro jejich studium i vzhledem k vnímaní lepší kvality škol.⁸

^{8/} Zdroj: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2020>

RUSKO

Pro ruské studenty byla nejčastějším **důvodem výběru České republiky** příhodná lokalita (41 %). **Pádným důvodem výběru dané vysoké školy** pak zejména reputace instituce (63 %). Rusové **informace o možnosti studia v České republice** získávají hlavně od přátel a rodiny (58 %). Pro 74 % studentů byla Česká republika první volba. **Nejčastěji studují obory**, jako jsou například společenské vědy (19 %) a přírodní vědy (13 %). Asi dvě třetiny studentů (66 %) považují **náklady na vyřízení víza** za vysoké či spíše vysoké a do každodenního života instituce se cítí být začleněna polovina dotázaných. I přesto zde ale třetina (33 %) plánuje **pokračovat ve studiu** a třetina (33 %) **pracovat**. 93 % respondentů z Ruska by studium v České republice **doporučilo přátelům či rodině**.

Roli hraje i jazyková blízkost a již existující velká ruská diaspora v České republice, o kterou se mohou opírat. Pro 63 % ruských studentů je při výběru vysoké školy důležitá **reputace instituce**, je to druhé největší procento po studentech ze Slovenska. Proto by pro tuto skupinu mohly být důležité hlavně umístění školy v mezinárodním žebříčku, dobré jméno či dlouholetá tradice.

VÝCHODNÍ A JIHOVÝCHODNÍ EVROPA

(Albánie, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Gruzie, Kosovo, Moldávie, Severní Makedonie, Srbsko, Turecko, Ukrajina)

Primárními **důvody výběru České republiky jako studijní destinace** pro tuto skupinu jsou konkrétní studijní program (39 %) a konkrétní vysoká škola (38 %). Hlavním **důvodem výběru dané vysoké školy** je konkrétní studijní program (66 %). **Informace o možnosti studia v České republice** mají od přátel či rodiny (56 %) a ze sociálních médií (26 %). Mezi **nejčastěji studované obory** patří přírodní vědy (23 %) a společenské vědy (18 %). Pro 72 % studentů z východní a jihovýchodní Evropy byla Česká republika první volbou. Celkem 77 % považuje zaměstnanec své fakulty za **vstřícné k potřebám zahraničních studentů**. Zhruba polovina (56 %) studentů z této skupiny se cítí být začleněna mezi české studenty a celých

71 % považuje místní **komunitu za přívětivou pro zahraniční studenty**. Čtvrtina (27 %) plánuje v České republice **pokračovat ve studiu nebo zde pracovat** (32 %).

Nejdůležitější v této skupině jsou **země bývalého Sovětského svazu**, které mají velký počet studentů v České republice – Ukrajina a Bělorusko. Odpovědi studentů z těchto zemí nejvíce ovlivňují výsledky v této skupině. Podobně jako Rusko jsou v České republice výrazně propojené přes své **diaspory** a náležejí ke stejné jazykové skupině.

EVROPSKÁ UNIE – ZÁPADNÍ EVROPA A ESVO

(Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Island, Itálie, Kypr, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Velká Británie)

Důvodem výběru České republiky je pro západoevropské studenty hlavně konkrétní studijní program (55 %). Nejčastějším **důvodem výběru dané vysoké školy** je primárně jednoduchý přijímací proces (25 %), naopak hodnocení školy v mezinárodním žebříčku je důležité jen pro 15 % západoevropských studentů. **Nejčastěji studovaným oborem** je zdravotní a sociální péče (45 %). Západní Evropa je oproti ostatním regionům specifická kritičtějším hodnocením, hlavně ze strany německých studentů. Podle 60 % západoevropských studentů není zvolený studijní program dostatečně zaměřený na praxi a téměř třetina považuje **podíl kvalitních učitelů** v daném oboru za nízký (40 % či méně kvalitních učitelů). Čtvrtina studentů by si pak vybrala studium stejného programu, ale v jiné zemi, a stejný počet by studium v České republice **nedoporučil přátelům či rodině**. Ačkoli se cítí být dobře začlenění mezi zahraniční studenty, **integraci** mezi české studenty, místní komunitu a každodenní život školy **hodnotí podprůměrně**. **Pouze 3 % plánují pokračovat ve studiu v České republice**. Téměř třetina (31 %) **plánuje pracovat ve své domovské zemi** a zhruba čtvrtina (23 %) **v jiné zemi než v České republice**.

V hodnocení se zobrazuje **nespokojenost hlavně německých studentů lékařských oborů v angličtině**. Zdá se, že do České republiky ani příliš cestovat za studiem nechtějí. Důvodem může být omezený přístup ke studiu medicíny v jejich zemi (například německý numerus clausus založený na přijetí na průměru známek), a proto pro ně zajímavým aspektem studia v České republice může být hlavně dostupný přijímací proces. Tento fakt je ale následně nejspíš také zdrojem určitého negativního postoje části z nich.

EVROPSKÁ UNIE – VÝCHODNÍ EVROPA

(Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovinsko)

Nejčastěji udávaným **důvodem výběru České republiky** byl konkrétní studijní program (55 %), mezi **důvody výběru dané vysoké školy** se objevovala hlavně odpověď konkrétní studijní program (61 %), pouhých 17 % studentů vybíralo podle toho, jak si daná vysoká škola vede v mezinárodním žebříčku. **Informace o možnosti studia v České republice** pak Východoevropané získávají především od přátel a rodiny (42 %), ale i na domácí vysoké nebo i střední škole (22 %). Mezi **nejčastěji studovanými obory** v České republice se řadí přírodní vědy (23 %) a humanitní vědy (17 %). Pro 65 % studentů byla Česká republika zemí první volby a čtvrtina plánuje v budoucnu **pracovat v jiné než domovské zemi a České republice**.

Pro tyto Východoevropany není pravděpodobně Česká republika příliš atraktivní vzhledem k tomu, že podobně kvalitní studium za podobné náklady mají studenti i ve svých zemích nebo zemích sousedních (v rámci regionu). Zahraniční studenti u nás ale často mají své důvody pro výběr české vysoké školy, typicky specifické obory.

JIŽNÍ A JIHOVÝCHODNÍ ASIE

(Bangladéš, Filipíny, Indie, Indonésie, Kambodža, Laos, Malajsie, Myanmar, Nepál, Pákistán, Singapur, Srí Lanka, Thajsko, Vietnam)

Primárním **důvodem výběru zrovna České republiky** je pro studenty z jižní a jihovýchodní Asie konkrétní studijní program (53 %), **důvodem výběru dané vysoké školy** pak možnost výzkumu (33 %). **Informace o možnosti studia v České republice** častěji než u jiných regionů získávají tito studenti na internetových stránkách Study in the Czech Republic (24 %) a přes online studijní portály (27 %). Tito asijské studenti **nejčastěji v České republice studují** přírodní vědy (26 %) a také obor zdravotní a sociální péče (21 %). Česká republika je první volbou jen pro polovinu z nich (45 %), pětina by raději studovala stejný program, ale v jiné zemi. Dobrou

vizitkou pro Českou republiku není, že **proces vyřízení víz považuje za časově/administrativně náročný 87 % studentů.**

Studenti z tohoto regionu si primárně pomyslejí na anglosaské země, případně západní Evropu, kvůli vysokým finančním nákladům na život ve zmíněných zemích míří do dostupnější České republiky, kde se za relativně malou cenu nabízí dobrá kvalita vzdělání. Protože český systém neznají, neorientují se v něm a často nemají nikoho známého, kdo by u nás studoval, nedokážou od sebe tak dobře odlišit jednotlivé školy z nabídky, nejvíce využívají online informace a volí hlavně podle oboru.

STŘEDNÍ ASIE

(Afgánistán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Mongolsko, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán)

Důvody výběru České republiky jsou pro studenty ze Střední Asie hlavně bezpečnost (48 %) a lokalita (40 %), hlavním **důvodem výběru dané vysoké školy** jednoduchý přijímací proces (26 %). **Informace o možnosti studia v České republice** mají nejčastěji od přátel či rodiny (57 %), ale zčásti i od nezávislých agentur či konzultantů (34 %). **Nejčastěji studovanými obory** jsou společenské vědy (21 %) a obchod a administrativa (18 %). Ani tato skupina asijských studentů není příliš spokojená s **vízovým procesem**, konkrétně jeho finanční stránkou: náklady na vyřízení víza považují za vysoké či spíše vysoké (66 %). Jen 57 % by se znovu rozhodlo, kdyby dostali tu příležitost, studovat stejný program na stejné vysoké škole, ale kupodivu až 92 % by studium v České republice doporučilo přátelům a téměř třetina **plánuje nadále v České republice ve studiu pokračovat** (29 %) nebo zde **pracovat** (27 %).

U studentů ze Střední Asie je patrný výrazný **vliv agentur a konzultantů**. Pro tyto studenty je podstatné, že se jedná o studium v Evropě, ve velmi příhodné lokalitě, a podobně jako u studentů z východní Evropy, včetně Ruska, hraje roli poměr cena/výkon, tedy například možnost studovat zdarma v češtině.

STŘEDNÍ VÝCHOD

(Bahrajn, Irák, Írán, Izrael, Jemen, Jordánsko, Katar, Libanon, Palestina, Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty, Sýrie)

Mezi **důvody výběru České republiky** se nejčastěji objevovaly možnosti konkrétní studijní program (46 %) a životní náklady (39 %). Jako **důvod výběru dané vysoké školy** převažovalo hodnocení instituce v mezinárodních žebříčcích (43 %). **Informace o možnosti studia v České republice** získávají studenti ze Středního východu nejčastěji od nezávislých agentur nebo konzultantů (30 %). **Nejčastěji studovaným oborem** je zdravotní a sociální péče (51 %). ČR byla zemí první volby jen pro polovinu dotázaných. Až 61 % vnímá svůj studijní program jako příliš náročný, zároveň 29 % považuje **podíl kvalitních učitelů v daném oboru za nízký** (40 % či méně kvalitních učitelů). 27 % studentů navíc hodnotí **poplatky za studium** jako neúměrné jeho kvalitě. Příliš tedy nepřekvapí, že kdyby mohli volit znovu, pětina by raději studovala stejný studijní program v jiné zemi. Určitá frustrace z toho, že na tyto nespokojené studenty Česká republika zbyla a že studium je relativně náročné, se promítá do faktu, že téměř čtvrtina by studium v České republice svým přátelům nedoporučila.

Nejzastoupenější v této skupině jsou studenti z Izraele, tedy vyspělé země, studující lékařství. Mají podobné charakteristiky jako němečtí studenti: Česká republika není pro řadu z nich první volbou země pro studium, a navíc medicína je velmi náročný obor.

VÝCHODNÍ ASIE

(Čína, Hongkong, Japonsko, Korejská republika, Tchaj-wan)

Studenti z východní Asie jako rozhodující **důvody výběru České republiky** zmiňovali nejčastěji životní náklady (53 %) a konkrétní studijní program (43 %), jako **důvody výběru dané vysoké školy** potom konkrétní studijní program (55 %). Běžně získávají **informace o možnosti studia v České republice** od přátel či rodiny (45 %). **Nejčastěji studovanými obory** jsou zdravotní a sociální péče (21 %) a společenské vědy (19 %). Pro 54 % studentů byla Česká republika první volbou. Stejně

tak jako studenti ze Středního východu, i zde hodnotí více než polovina studentů svůj studijní program jako **příliš náročný** (54 %). Navíc čtvrtina dotázaných **není spokojena s kvalitou učebních materiálů ani s vybavením tříd/laboratoří**. I tato skupina studentů měla výhrady k **vyřizování víz**: 88 % považuje proces vyřízení víz za časově/administrativně náročný. Pětina respondentů by raději studovala stejný studijní program v jiné zemi.

Studenti z těchto zemí míří, podobně jako studenti z jižní a jihovýchodní Asie, typicky především do anglosaských zemí. Pro 46 % studentů tak Česká republika nebyla první volbou a vybrali si ji z důvodů dostupnosti, například finanční. Tato skupina studentů se s takto vynucenou motivací nemusí snadno vyrovnávat.

AFRIKA

(Alžírsko, Angola, Botswana, Burkina Faso, Čad, Egypt, Eritrea, Etiopie, Gambia, Ghana, JAR, Kamerun, Kapverdy, Keňa, Libye, Mali, Maroko, Mauricius, Mosambik, Namibie, Nigérie, Pobřeží slonoviny, Rwanda, Senegal, Sierra Leone, Somálsko, Tunisko, Uganda, Zambie, Zimbabwe)

Nejčastějším **důvodem výběru České republiky** africkými studenty je konkrétní studijní program (59 %), jen 20 % dotázaných si vybírá konkrétní vysokou školu. Z **důvodů výběru dané vysoké školy** převažuje konkrétní studijní program (64 %). **Informace o možnosti studia v České republice** čerpají na webových stránkách Study in the Czech Republic (24 %) a také od české ambasády (11 %). **Nejčastěji studovanými obory** jsou zdravotní a sociální péče (22 %) a společenské vědy (18 %). I v tomto regionu by se jen 55 % studentů znovu rozhodlo studovat stejný program na stejné vysoké škole. Ze společenského hlediska jsou na tom ale afričtí studenti velmi dobře: dominantní většina (93 %) se cítí být začleněna mezi zahraniční studenty.

Podobně jako studenti z Asie toho o českém systému příliš nevědí, proto využívají jim dostupné zdroje (web, ambasáda), rovněž o jednotlivých školách a rozdílech mezi nimi nemají zcela jasný přehled, takže se rozhodují hlavně podle oboru.

LATINSKÁ AMERIKA

(Argentina, Bolívie, Brazílie, Dominikánská republika, Ekvádor, Grenada, Guatemala, Honduras, Chile, Jamajka, Kolumbie, Kostarika, Kuba, Mexiko, Nikaragua, Panama, Peru, Salvador, Venezuela)

Rozhodujícím **důvodem výběru České republiky** jsou především nízké životní náklady (45 %), jen 18 % si vybírá konkrétní vysokou školu. **Důvodem výběru dané vysoké školy** je i v tomto regionu konkrétní studijní program (67 %). **Informace o možnosti studia v České republice** získávají, podobně jako afričtí studenti, ve větší míře od české ambasády (12 %). **Nejčastěji studované obory** v České republice jsou přírodní vědy (26 %) a společenské vědy (20 %). Ačkoli byla Česká republika zemí první volby jen pro polovinu dotázaných, zdá se, že minimálně s oborem jsou latinskoameričtí studenti spokojeni: 85 % studentů považuje svůj obor za dostatečně propojený s praxí. Bohužel ale jen 43 % považuje místní komunitu za přívětivou.

Atraktivní studium ve středu Evropy se nabízí studentům z tohoto regionu za dostupné náklady, ale v případě, že by měli více prostředků, jeli by studovat spíše o něco více na západ.

SEVERNÍ AMERIKA

(Kanada, Spojené státy)

Hlavním **důvodem výběru České republiky** je pro severoamerické studenty výše školného (57 %). Mezi **důvody výběru dané vysoké školy** potom patří hlavně konkrétní studijní program (72 %) a opět výše školného (50 %). **Informace o možnosti studia v České republice** čerpají studenti častěji než u jiných regionů přes online studijní portály (39 %). **Nejčastěji studovaným oborem** jsou společenské vědy (37 %). I v tomto regionu studenti reflektují komplikované **vyřizování víz**: proces vyřizování víz považuje za časově a administrativně náročný 94 % z nich, 72 % vnímá vízový proces a požadavky jako nejasné. Celkem 13 % hodnotí komunikaci se svou vysokou školou jako špatnou, naopak 29 % jako excelentní. Čtvrtina severoamerických studentů považuje **podíl kvalitních učitelů v daném oboru za nízký** (40 % či

méně kvalitních učitelů). Ani těmto studentům se nepodařilo začlenit se do místní studentské komunity, pouze 30 % se cítí být plnohodnotně přijato českými studenty. Hodnocení studentů pocházejících z tohoto regionu je tedy opět kritičtější. Nicméně 51 % považuje místní komunitu za přívětivou.

I tito studenti hledají dostupnou alternativu k drahému, ale kvalitnímu studiu doma (včetně špičkových služeb studentům), v dalších anglosaských zemích nebo západní Evropě. Z tohoto rozporu pak může u části z nich ústít jejich pocit zklamání.

Preferované oblasti studia

- Slovensko:** zdravotní a sociální péče (19 %), přírodní vědy (14 %)
- Rusko:** společenské vědy (19 %), přírodní vědy (13 %)
- Východní a jihovýchodní Evropa:** přírodní vědy (23 %), společenské vědy (18 %)
- Evropská unie – Západní Evropa a ESVO:** zdravotní a sociální péče (45 %)
- Evropská unie – Východní Evropa:** přírodní vědy (23 %), humanitní vědy (17 %)
- Jižní a jihovýchodní Asie:** přírodní vědy (26 %), zdravotní a sociální péče (21 %)
- Střední Asie:** společenské vědy (21 %), obchod a administrativa (18 %)
- Střední východ:** zdravotní a sociální péče (51 %)
- Východní Asie:** zdravotní a sociální péče (21 %), společenské vědy (19 %)
- Afrika:** zdravotní a sociální péče (22 %), společenské vědy (18 %)
- Latinská Amerika:** přírodní vědy (26 %), společenské vědy (20 %)
- Severní Amerika:** společenské vědy (37 %)

Rozdělení států do segmentů je klíčovou součástí vhodného výběru metod propagace. Díky kategorizaci je možné lépe cílit marketingová sdělení podle toho, jak a na základě čeho se potenciální studenti ve vztahu k ČR rozhodují. Vhodné metody propagace v rámci jednotlivých segmentů jsou navrženy v následující tabulce:

Charakteristika segmentu	Státy	Metody propagace	Hlavní sdělení
Pozitivní vnímání ČR a dobrá znalost země a VŠ, možnost bezplatného studia v češtině	Slovenská republika	Přímá propagace VŠ přes SŠ a VŠ a vzdělávací veletrhy, silné zapojení fakult do propagace	Kvalitní české VŠ nabízejí něco pro každého
Pozitivní vnímání ČR jako kulturně blízké destinace pro studium a život s možností bezplatného studia v češtině	Státy bývalého SSSR, východní a jihovýchodní Evropa	Seznámení s nabídkou VŠ a studijních programů prostřednictvím sociálních médií, veletrhů, agentů a online vyhledávačů, a to buď individuálně, nebo s využitím podpory Study in the Czech Republic např. při veletrzích	Kvalitní studium a život v jazykově a kulturně blízké evropské zemi
Specifická nabídka v konkrétních studijních programech (např. lékařství) v angličtině jako dostupnější alternativa ke studiu na domácích univerzitách	Západní Evropa, Severní Amerika, Blízký a Střední Východ	Seznámení s nabídkou konkrétních studijních programů prostřednictvím agentů a online vyhledávačů podle oborů, silné zapojení fakult do propagace	Dostupné studium atraktivních oborů
Studenti bez znalostí ČR, kdy hlavní motivací je příležitost pro nízkonákladové studium v angličtině v Evropě jako předstupeň k další akademické či pracovní kariéře ve vyspělých zemích	Jižní a Jihovýchodní Asie, Střední a Jižní Amerika, Afrika	Přítomnost v online prostoru, včetně sociálních sítí a vyhledávačů, využívání agentů, zdůraznění prestiže a možnosti při úspěšném studiu postoupit na další stupně studia do atraktivní destinace (Západní Evropa, Severní Amerika). Zásadní je využívání jednotné prezentace ČR jako atraktivní studijní destinace a podpory Study in the Czech Republic např. při veletrzích	Globální kariéru si můžete dovolit i vy

Zdroj: DZS (2020) Zahraniční propagace studia v ČR v podmínkách vládních opatření z důvodů pandemie COVID-19.

**Hlavní zjištění: Propagace České republiky
a českého vysokého školství v zahraničí** **140**

**Hlavní zjištění: Podpora zahraničních studentů
před příjezdem** **141**

**Hlavní zjištění: Kvalita studijních programů
na českých vysokých školách** **142**

Hlavní zjištění: Služby a životní podmínky **143**

Na základě provedeného dotazníkového šetření mezi zahraničními studenty studujícími vysokou školu v České republice lze konstatovat, že Česká republika je pro ně atraktivní destinací. A to jak z hlediska konkrétních studijních programů, tak i konkrétních škol. O zájmu studentů o dění na vysokých školách svědčí i pozitivní přístup k zapojení se do tohoto šetření. Některá zjištění platí pro vysoké školy obecně, jiná mohou být na jednotlivých školách odlišná. Proto je vhodné dát studentům výstupy k dispozici, dále s nimi o tématu komunikovat, případně jim dát vědět, jaká další opatření na škole v souvislosti s šetřením proběhnou. Diskuse školy se studenty je důležitou součástí studia a výstupy této zprávy mohou být dobrým prostředkem k jejímu obohacení.

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ: PROPAGACE ČESKÉ REPUBLIKY A ČESKÉHO VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V ZAHRANIČÍ

Zahraniční studenti si **vybírají Českou republiku** především kvůli **konkrétní nabídce studijních programů** (49 %) či **konkrétním vysokým školám** (46 %). Velkou roli ale hraje také geografická poloha země (32 %) a pro čtvrtinu rovněž náklady na živobytí a studium. Poměrně silné je také vnímání České republiky jako bezpečné destinace (20 %), což platí zvláště u mimoevropských studentů. Přátelé nebo rodina žijící v České republice jsou důležitými faktory u studentů z blízkých zemí, hlavně Slovenska. Právě slovenští studenti mají i díky těmto vztahům velmi dobrou znalost českých vysokých škol. Mohou se tak rozhodovat i na základě renomé konkrétní školy či studijního programu.

Většina studentů k nám míří za studiem **lékařství**, především pak studenti ze Slovenska, západní Evropy, Asie a Afriky. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou oborů jsou **společenské vědy** – nejčastěji si je vybírají studenti z Ruska, východní a jihovýchodní Evropy, střední a východní Asie, Afriky a Severní a Latinské Ameriky. **Přírodní vědy** preferují zejména studenti ze Slovenska, Ruska, východní a jihovýchodní Evropy a Latinské Ameriky.

Ve prospěch studia na českých vysokých školách výrazně hovoří **finanční dostupnost studia**. Anglické studijní programy jsou sice placené, ale přesto jsou finančně únosnější než programy v řadě západoevropských zemí. Pokud si student zvolí český studijní program, platí pro něj stejné podmínky jako pro české občany – neplatí tedy žádné školné. Tato možnost je proto ideální pro ty studenty, kterým český jazyk nedělá problém, což se týká primárně slovenských studentů, ale také třeba ruských či ukrajinských studentů. Možnost bezplatného studia pak může být jedním z důvodů, proč je Česká republika první volbou pro tři čtvrtiny studentů v českých studijních programech.

Nejčastěji se o možnosti studovat v České republice dozvědí studenti od **rodiny či známých** (57 %). Jedná se však především o studenty ze Slovenska nebo zemí bývalého Sovětského svazu, kteří v datech tvoří více než polovinu respondentů. Zároveň je u nich větší pravděpodobnost (než třeba u studentů ze Severní Ameriky), že například jejich rodiče budou mít s Českou republikou osobní zkušenost. Druhý nejčastější informační zdroj je **škola v domovské zemi studenta** (27 %). Pětina studentů zmínila **sociální média**. Přes **nezávislé agentury** se celkově o studiu v České republice dozvědělo 13 % respondentů. Zde jsou však velké rozdíly v rámci některých zemí či regionů: tuto možnost uvedla třetina studentů ze Střední Asie a 30 % studentů ze Středního východu. Znatelné rozdíly jsou rovněž ve využití webové stránky **Study in the Czech Republic**: tuto možnost uvedla téměř čtvrtina studentů z Afriky a jižní a jihovýchodní Asie, ale pouze malá část respondentů ze Slovenska (3 %) a západní Evropy (6 %).

Konkrétní vysokou školu si zahraniční studenti vybírají hlavně kvůli specifickému studijnímu programu (63 %) či reputaci školy (59 %). Více než třetina studentů ale brala do úvahy také hodnocení vysoké školy v mezinárodních žebříčcích. Studenti zvažují i jednoduchost přijímacího řízení (19 %). Možnost zapojit se do výzkumu je významným faktorem pouze u doktorského studia (44 %). Výše poplatků za studium je důležitá pro polovinu studentů ze Severní Ameriky.

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ: PODPORA ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ PŘED PŘÍJEZDEM

Co se týká **přijímacího procesu** a požadavků na přijetí, naprostá většina studentů (93 %) je považuje za jasné a srozumitelné. **Náročnost přijímací zkoušky** je rovněž hodnocena jako adekvátní (92 %). O něco hůře jsou vnímány **poplatky spojené s přijímacím procesem** (za vysoké je považuje pětina respondentů). Největší zátěž je pro uchazeče **administrativní a časová náročnost** přijímacího řízení. Studenti anglických studijních programů přitom vnímají administrativu jako větší problém (54 %) než studenti českých studijních programů (34 %).

Polovina respondentů při studiu v České republice využívá **dlouhodobé vízum** za účelem studia. Ze zemí mimo Evropskou unii dlouhodobé studijní vízum využívá 95 % zahraničních studentů v českých studijních programech a 89 % zahraničních studentů v anglických studijních programech. Většina (83 %) považuje **vízový proces za časově i administrativně náročný**, více než polovina považuje konzulární služby za těžko dostupné a požadavky na víza a administrativní proces za nejasné. V otevřené otázce respondenti identifikovali jako zcela největší problém **délku čekací lhůty na víza** (42 %).

Proces uznávání předchozího vzdělání považují za náročný dvě třetiny studentů anglických studijních programů. Požadavky na uznání jsou ale jasné naprosté většině z nich (76 %).

V hodnocení kvality komunikace s institucemi jsou studenti **nejspokojenější s komunikací s jejich vysokou školou** (85 %). Naopak méně spokojeni jsou s komunikací s Odborem azylové a migrační politiky MV ČR (49 % spokojených).

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ: KVALITA STUDIJNÍCH PROGRAMŮ NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Při posuzování svého studijního programu respondenti nejlépe ohodnotili **vybavení školního zařízení** (89 %) a **kvalitu studijních materiálů** (84 %), ale i zde je rozdíl mezi studenty v českém studijním programu, kde je spokojenost vyšší, a studenty v anglickém studijním programu, kde je nižší. O něco méně jsou studenti anglických studijních programů spokojeni s tím, jak k jejich potřebám přistupují zaměstnanci fakulty.

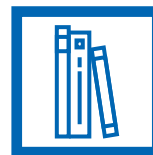
Necelá polovina zahraničních studentů považuje studium za **příliš náročné**. Jako nejnáročnější hodnotí své programy studenti oborů stavebnictví a architektura (68 %), zdravotnictví a sociální péče (66 %), ale také matematika a statistika (60 %).

70 % studentů vnímá studium jako dostatečně **propojené s praxí**. V tomto směru studenti nejlépe hodnotí informační a komunikační technologie (80 %), přírodní vědy (77 %) a umění (77 %).

Nejčastěji využívanou **výukovou metodou** jsou přednášky (85 %), které jsou ve velké míře doplňovány samostudiem (70%), ale také prací ve skupinách (51 %) a prezentacemi studentů (43 %).

Tři čtvrtiny zahraničních studentů hodnotí **podíl kvalitních učitelů** na studované vysoké škole jako 70 % nebo vyšší. Naopak 12 % udává podíl dobrých vyučujících na škole jen 40 % nebo méně. Velké rozdíly v hodnocení se objevují, pokud zohledníme jazyk studia: nespokojených studentů v programech v anglickém jazyce je třikrát více (23 %) než těch v českých studijních programech (7 %). Největší nespokojenost vyjadřují studenti ze zemí západní Evropy (32 %). Z nespokojených studentů anglických studijních programů jich třetina kritizuje **nízkou kvalitu výuky v angličtině** z důvodů špatné znalosti jazyka u některých vyučujících.

Svou volbu studia v České republice a na konkrétní škole by **neměnili dvě třetiny studentů** – u některých oborů je to dokonce výrazně více (např. 78 % studentů práv nebo 74 % studentů informačních technologií). Pětina by zvažovala studium jiného programu nebo jinou vysokou školu, ale stále v České republice. Jen 12 % studentů by si při možnosti nové volby vybralo jinou zemi, avšak u některých regionů by tato volba byla výrazně častější: jinou zemi by si vybralo 26 % studentů ze západní Evropy. **Na otázku, zda by doporučili studium v České republice svým přátelům či rodině, odpovědělo kladně 9 z 10 studentů.**

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ: SLUŽBY A ŽIVOTNÍ PODMÍNKY

V části věnované **hodnocení služeb na vysokých školách** vyjadřovali zahraniční studenti **převážně spokojenost**, a to nejvíce s přístupem administrativních pracovníků (86 %) a studentských organizací (86 %), dále pak s informačními technologiemi a systémy, které hodnotí jako uživatelsky přívětivé 85 % studentů. Celkově je ale opět spokojenost výrazně vyšší u studentů v českém jazyce než u těch v anglickém jazyce.

Jen malá skupina (13 %) zahraničních studentů zapsaných v celých programech využívá podpory **buddy systému**. Pokud ano, pak se spíše jedná o studenty v anglických programech.

Výzkum také zjišťoval situaci studentů v oblasti **bydlení**. Na koleji je ubytovaná polovina z nich, druhá polovina pobývá v soukromém bytě nebo domě. Bydlení v soukromí využívají nejvíce němečtí studenti (82 %) a také nadpoloviční většina ruských studujících. Samostatné bydlení, bydlení s přáteli nebo bydlení s partnerem preferuje vždy přibližně čtvrtina respondentů. O bydlení s ostatními zahraničními nebo českými studenty stojí méně než desetina respondentů. Bydlení se zahraničními studenty jsou více nakloněni studenti anglických programů.

Co se týká ostatních aspektů života v České republice, zahraniční studenti jsou velmi spokojeni s **dopravou** (94 %), ale i s **kvalitou vzdělání** v porovnání s poplatky za studium (88 %). S výší **výdajů na život** je spokojeno rovněž 88 % respondentů. Hůře je hodnocené ubytování, se kterým jsou spokojeny dvě třetiny. Opět platí, že celková spokojenost je o něco menší u studentů v anglických programech.

Jen třetina zahraničních studentů při studiu nepracuje. **Pětina pracuje příležitostně a čtvrtina pak v rozsahu do 20 hodin týdně**. Pětina studentů má ještě větší pracovní úvazek. Nejvíce pracují studenti z ekonomicky slabších zemí a zároveň se znalostí českého jazyka, což jim pomáhá s nalezením práce.

Co se příliš nedaří, je **začleňování zahraničních studentů do místní komunity**. Studenti sice cítí sounáležitost navzájem (82 %), ale téměř třetina nepovažuje za přívětivou místní komunitu a ani svou vysokou školu. Dvěma třetinám studentů anglických studijních programů se nepodařilo začlenit ani mezi české studenty. Integrovaná mezi české studenty se cítí být pouze čtvrtina studentů ze západní Evropy a třetina studentů ze Středního východu. Tento problém se samozřejmě téměř netýká Slováků, kteří se cítí začlenění v 91 %.

Zájem zůstat do budoucna v České republice potvrdila polovina studentů – čtvrtina by v České republice chtěla pracovat, čtvrtina dále studovat. 15 % studentů by chtělo začít pracovat v domovské zemi a desetina preferuje pokračovat ve studiu v nějaké další zahraniční destinaci. Vrátit se na další studium do domovské země chce jen minimum studentů. Největší zájem zůstat v České republice mají studenti v českých programech. Studenti v anglických programech vyjadřují častěji preferenci odejít do jiné země, ať už za studiem, nebo za prací. Studenti, kteří chtějí v České republice buď pokračovat ve studiu, nebo si zde najít práci, jsou rovněž spokojenější s kvalitou vyučujících, cítí se více začlenění mezi české studenty i do místní komunity a téměř všichni by doporučili Českou republiku svým přátelům a známým.

Závěrečné komentáře

Česká republika poskytuje kvalitní vzdělání skoro bez poplatků, které je porovnatelné se vzděláním na placených školách v jiných zemích, což představuje skvělou příležitost uplatnění mladých studentů, kteří si nemůžou dovolit platit takové poplatky.

Chtěl bych dodat, že jet studovat do České republiky je jedno z nejlepších rozhodnutí mého života. I když na začátku to občas bylo těžké, stojí to za to! Děkuju za tuhle skvělou možnost.

Zajímavá kultura a historie, milí lidé, rostoucí úroveň vědy. Díky.

Chtěla bych, aby Češi měli míň stereotypů a klišé a byli víc otevřeni světu. Česká republika má obrovský potenciál a věřím, že se i nadále bude zlepšovat!

Jsem moc ráda, že studuji v České republice. Je tu nádherně.

Jsem upřímně vděčný za všechno, co mám. Domnívám se však, že je tu pořád velký prostor pro zlepšení. Pokud mi univerzita nebo jakákoli instituce poskytne prostor a šanci, rád spolu s ostatními pomůžu věci vylepšit.

Česká republika je skvělé místo pro studium, ale velkou bariérou je jazyk. Například pokud potřebujete jít k doktorovi nebo chcete dělat nějaký sport, někdy je to pro cizince těžké.

Ať se stane cokoli, vždy budu vděčný této zemi a mé domovské univerzitě za podporu, se kterou jsem přišel studovat do Evropy: splnil se mi sen. :)

SEZNAM LITERATURY XI. A ZDROJŮ

- C., L. a Delmendo (2019) 'Strong house price rises continue in Czech Republic'
- CZSO (2013) Metodika ke Klasifikaci oborů vzdělání (ISCED-F 2013). Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/37519282/cz_isced_f_metodika.pdf/fa192327-9b96-425c-9e19-a87a8cb2a06f?version=1.0
- DZS (2020) Zahraniční propagace studia v ČR v podmínkách vládních opatření z důvodů pandemie COVID-19.
- ESN CU Prague (2020) Buddy program. Dostupné z: <https://esncuprague.cz/buddy-program> (cit. 10. 5. 2020).
- Finance.cz (2019) Kolik cizinců studuje v ČR zdarma? Jaké mají problémy? Dostupné z: <https://www.finance.cz/522996-studium-cizincu-v-cr/> (cit. 10. 5. 2020).
- Fischer, J. a Vltavská, K. (2016) 'EUROSTUDENT VI: Základní výsledky šetření postojů a životních podmínek studentů vysokých škol v České republice', p. 158. Dostupné z: https://www.msmt.cz/uploads/odbor_30/TF/Analyticke_materialy/Eurostudent/E_VI_zaverecna_zprava.pdf.
- IDNES.cz (2019) Na kolejích vládne středověk. Cena a kvalita neodpovídají, říkají studenti. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vysoke-skoly-koleje-ubytovani-neodpovida-cene.A190312_213437_domaci_chtl (cit. 10. 5. 2020).
- Lidovky.cz (2018) Rusů v Česku přibývá, přijíždí střední třída. Chtějí se u nás usadit natrvalo. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/rusu-v-cesku-pribyva-prijizdi-stredni-trida-chteji-se-u-nas-usadit-natrvalo.A181202_194413_in_noviny_ele (cit. 10. 5. 2020).
- MŠMT (2015) Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016–2020. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/dlouhodoby-zamer>

- MŠMT (2018) Boloňský proces <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/bolonsky-proces-2>
- MŠMT (2020) Výkonové ukazatele, odbor analyticko-statistický. Dostupné z: https://dsia.msmt.cz/vystupy/f2/f21_cr.xlsx
- MŠMT (2019) SIMS – Sdružené informace matrik studentů. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/sims-sdruzeneinformace-matrik-studentu-1>
- MVČR (2020) Vízum k pobytu nad 90 dnů (dlouhodobé). Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vizum-k-pobytu-nad-90-dnu-dlouhodobem.aspx> (Accessed: 10 May 2020)
- Numbeo (2020a) Cost Of Living Comparison Between Czech Republic And Slovakia. Dostupné z: https://www.numbeo.com/cost-of-living/compare_countries_result.jsp?country1=Czech+Republic&country2=Slovakia (cit. 10. 5. 2020)
- Numbeo (2020b) Crime Comparison Between Slovakia And Czech Republic. Safety Comparison. Dostupné z: https://www.numbeo.com/crime/compare_countries_result.jsp?country1=Slovakia&country2=Czech+Republic (cit. 10. 5. 2020)
- OECD (2019) Education at a Glance 2019: OECD Indicators. Paris: OECD Publishing. doi: 10.1787/f6dc8198-es
- QS World University Ranking (2020) World University Ranking Results 2020. Dostupné z: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2020>
- Stony Brook University (2020) The Enrollment Funnel: Understanding the Admissions Process. Dostupné z: <https://www.stonybrook.edu/commcms/erm/about/process.php>

Dům zahraniční spolupráce (DZS) v České republice zajišťuje pestrou škálu aktivit v oblasti mezinárodního vzdělávání, které jsou určeny institucím, organizacím, firmám i jednotlivcům. Svou činností výrazně přispívá k rozvoji vzdělávacích aktivit škol, podporuje profesní růst učitelů, vzdělavatelů dospělých a pracovníků s mládeží. Studentům, žákům a mladým lidem nabízí příležitost rozšířit si vzdělání a získat zkušenosti v zahraničí. Po celém světě propaguje možnosti studia na univerzitách v České republice. Vysílá učitele a lektory češtiny do zahraničí, a šíří tak naše kulturní dědictví ve světě.

Iniciativa **Study in the Czech Republic** propaguje české vysoké školství s cílem představit zahraničním studentům nabídku vysokoškolského studia v České republice a podpořit české vysoké školy v jejich mezinárodních aktivitách. Spravuje webové stránky www.studyin.cz s interaktivním portálem studijních programů českých vysokých škol a propaguje vysoké školy na sociálních sítích a zahraničních i virtuálních veletrzích vysokoškolského vzdělávání. Na propagaci spolupracuje se zahraničními studenty a absolventy.

STUDIUM A ŽIVOT V ČESKÉ REPUBLICĚ POHLEDEM ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ

ZPRÁVA Z VÝZKUMU NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Autoři: Michaela Kudrnáčová (ed.), Tatiana Bírešová, Ivan Brhlík, Soňa Lippmann, Barbora Šottová, Jakub Tesař, Markéta Tučková, Michal Uhl

Grafický design a sazba: orange5 creative studio, s.r.o.

Tisk: AF BKK, s. r. o.

Vydává: Dům zahraniční spolupráce, Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1

Rok vydání: 2020

Náklad: 1000 ks

Za obsah sdělení odpovídají výlučně autoři.

ISBN: 978-80-88153-72-6

Vytištěno na recyklovaném
papíře s certifikací FSC.

Dům zahraniční spolupráce (DZS)

Na Poříčí 1035/4
110 00 Praha 1

☎ +420 221 850 100

@ info@dzs.cz

www.dzs.cz

www.studyin.cz

Facebook

www.facebook.com/dumzahranicnispoluprace
www.facebook.com/studyincz

Instagram

www.instagram.com/studyintheczechrepublic

YouTube

www.youtube.com/c/StudyintheCzechRepublic

Twitter

twitter.com/dzs_cz

